

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
16 Ocak 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Teklifi (2/2512)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk'ün (2/2512) esas numaralı
Kanun Teklifi'nin maddeleri üzerindeki konuşma sürelerinin üç dakikayla
sınırlandırılmasını teklif ettiğine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin maddeler üzerinde
konuşma sürelerinin sınırlandırılmasının doğru olmadığına ve aynı mahiyetteki
önergelerin birlikte oylanması gerektiğine ilişkin açıklaması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

2'nci Toplantı
16 Ocak 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu 13.42'de açıldı.

İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk, (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi'nin maddeleri üzerindeki konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmasını teklif ettiğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, maddeler üzerinde konuşma sürelerinin sınırlandırılmasının doğru olmadığına ve aynı mahiyetteki önergelerin birlikte oylanması gerektiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512), maddeleri üzerindeki görüşmeleri de tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 18.06'da toplantıya son verildi.

16 Ocak 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.42

BAŞKAN: Tahir AKYÜREK (Konya)**BAŞKAN VEKİLİ: Metin YAVUZ (Aydın)****SÖZCÜ: Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakkale)****KÂTİP: Burhan ÇAKIR (Erzincan)**

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Komisyon toplantımıza yeni oturumunda devam ediyoruz.

Toplantı yeter sayımız var.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ()*

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 7’nci maddede kalmıştık dün. 2’nci maddeyi de daha sonra, maddelerin görüşülmesinden sonra tekrar değerlendireceğimizi ifade etmiştik. Şimdi 7’nci maddedeki değişiklik teklifini okutuyorum:

Madde 7 - 3194 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, bendin mevcut üçüncü cümlesinde yer alan “Belediye” ibaresi “Planlar, belediye” şeklinde değiştirilmiş, bende ikinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar, bendin mevcut dördüncü paragrafına “kopyası,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortamdaki Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı üzerinden, ilgili idaresi tarafından, arşivlenmek üzere” ibaresi ve bende aşağıdaki paragraflar eklenmiş, (ç) bendi ile (ğ) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Planlar, plan değişiklikleri ve plan revizyonları; kayıt altına alınmak ve arşivlenmek üzere Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortama yüklenmek ve aynı sistem üzerinden Plan İşlem Numarası almak zorundadır.”

“İmar planları ve bu planlardaki değişikliklerin nerede askıya çıktığına dair bilgilendirme ilanı, askı süresi ile eş zamanlı olarak ilgili muhtarlıkların panosunda duyurulur. Ayrıca plan değişikliği hakkında, değişikliğe konu alanda görülebilir bir şekilde en az 2 adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılır.

Kentsel tasarım projeleri uygulama imar planlarıyla birlikte hazırlanabilir. Bu kentsel tasarım projelerinin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

“Kesenleşen imar planları veya parselasyon planlarına karşı kesenleşme tarihinden itibaren her halde beş yıl içinde dava açılabilir.

İmar planlarında bina yükseklikleri serbest (Yençok) olarak belirlenemez.

* (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi, 15/1/2020 tarihli 1’inci Toplantı tutanağı’na eklidir.

Sanayi alanları hariç olmak üzere mer'î imar planlarında serbest (Yençok) olarak belirlenmiş yükseklikler; emsal değerinde değişiklik yapılmaksızın çevredeki mevcut teşekküller ve siluet dikkate alınarak, imar planı değişiklikleri/revizyonları yapılmak suretiyle ilgili idare meclis kararı ile belirlenir. Bu şekilde ilgili idare tarafından belirlenmeyen yükseklikler, maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça belirlenir. Oluşacak maliyetlerin %100 fazlası ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.”

“ç) Bakanlıkça belirlenen tanım ve esaslara göre hazırlanıp onaylanan plan, plan değişikliği ve revizyonlarının, parselasyon planlarının, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerinin, imar mevzuatına konu edilen orto-görüntüler ile diğer coğrafi veri ve bilgilerin, ilgili idareler ile kurum ve kuruluşlarca; Cumhurbaşkanınca belirlenen usul, esas ve ilgili standartlara uygun şekilde ve sayısal olarak; üretilmesi, elektronik ortamda ilan edilmesi, Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı ile entegrasyonunun sağlanması ve bedelsiz olarak Bakanlığa gönderilmesi, Bakanlıkça tesis edilecek elektronik ortam üzerinden paylaşılması, arşivlenmesi ve güncellenmesi zorunludur. Yapı ruhsatına ilişkin işlemlerde bu veriler esas alınır.”

“Büyükşehir belediyesi sınırının il sınırı olması nedeniyle mahalleye dönüşen ve nüfusu 5.000’in altında kalan yerlerin, kırsal yerleşim özelliğinin devam edip etmediğine büyükşehir belediye meclisince karar verilir.”

“Büyükşehir belediye meclisince aksine bir karar alınmadıkça, uygulama imar planı yapılıncaya kadar bu alanlardaki uygulamalar 27’nci madde hükümlerine göre yürütülür. 27’nci maddede belirtilen projeler, ilçe belediyesince onaylanır ve muhtarlığa bildirilir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, ilgili maddeyle ilgili 3 değişiklik önergesi var. Sırasıyla onları okutup, işleme alacağım.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 7’nci maddesiyle 3194 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine eklenen 10’uncu paragrafına “Sanayi alanları” ibaresinden sonra gelmek üzere “İbadethane alanları ve tarımsal amaçlı silo yapıları” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İlyas Şeker	Jülide İskenderoğlu	Recep Uncuoğlu
Kocaeli	Çanakkale	Sakarya
Şamil Ayrım	Necip Nasır	Hamdi Uçar
İstanbul	İzmir	Zonguldak

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Gerekçe...

Gerekçe:

3194 sayılı İmar Kanunu’nun 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yapılan bina yüksekliklerinin serbest (yençok) olarak belirlenemeyeceğine yönelik değişiklikler kapsamında ibadethanelerin ve tarımsal amaçlı silo yapılarının kendine özgü yapıları gereği yüksek yapılar olabileceğinden bu alanlarda da istisna tutulması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Diğer önergeleri de okuyalım.

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi ile 3194 sayılı Kanun'un 27'nci maddesinin yedinci fıkrasından sonraya eklenen, fıkranın birinci cümlesinde yer alan "proje" ibaresinden önce etüt ve ibarelerinin eklenmesini arz ederiz.

Nuran İmir

Mahmut Celadet Gaydalı

Şırnak

Bitlis

Gerekçe:

3194 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi köylerde yapılacak yapılar ve uyulacak kuralları düzenlemektedir. Yapılan düzenlemeyle köy yerleşik alan sınırları içinde yapılacak yapıların etüt ve projelerinin valilik tarafından inceleneceği ve onaylanacağı, köy muhtarlığına ise bildirileceği düzenlenmiştir. Ancak yapılan düzenlemede yapı üretim ve ruhsat alma şartlarından biri olan etüt kavramının eksik olduğu görülmektedir. Yasadaki teknikle kavramsal birlikteliğin sağlanması amacıyla "proje" ibarelerinden önce "etüt ve" ibaresinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi ile 3194 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin (ç) ve (ğ) bendinin birinci cümlesinden sonra ilave edilen cümlelerin son fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "proje" ibaresinden önce "etüt ve" ibarelerinin eklenmesini arz ederiz.

Nuran İmir

Mahmut Celadet Gaydalı

Şırnak

Bitlis

Gerekçe:

3194 sayılı İmar Kanun'un 27'nci maddesi köylerde yapılacak yapılar ve uyulacak kuralları düzenlemektedir. Yapılan düzenlemeyle büyükşehir belediyesi sınırları içinde yer alan ancak kırsal yerleşim niteliğinde yerleşim birimlerinde yapılacak yapılara ilişkin bazı kolaylaştırıcı düzenlemeler getirmektedir. Ancak bir yapıya ruhsat verilebilmesi için "ruhsat eki etüt ve projelerin" günümüz mühendislik hizmetlerinin öngördüğü standartlara uygun olarak hazırlanması gerektiği açıktır. Günümüz mevzuatında etütler gerçekleştirilmeden herhangi bir proje yapmak mümkün olmayıp bu konu İmar Kanunu'nun farklı maddelerinde düzenlenmiş bulunmaktadır. Yasada kavramsal bütünlüğün sağlanması için "etüt ve" ibarelerinin eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, söz isteyen arkadaşımız var mı maddelerle ilgili?

Buyurun Gökan Bey.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinize iyi günler diliyorum.

Şimdi, 7'nci madde de çok fazla konu başlığıyla ilgili düzenleme getiriyor. Burada, planlar, plan değişiklikleri ve revizyonların kayıt altına alınması ve bunların Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortama yüklenerek sistem üzerinden numara alınmasına zorunluluk getiriyor. Bu, bence de doğru bir uygulama, bu konuyla ilgili yapılan değişikliği doğru buluyorum. Yapılmış olan imar planlarının nerede askıya çıktığına ilişkin o mahallede muhtarlıklarda ilgili ilan panosuna bildiri ve duyuru yapılmasını da, muhtarın da bu konuda bilgilendirilmesini de doğru buluyorum. Ancak burada bir şeyi dikkate almak gerekiyor. İmar planlarını biz muhtarlıkta bilgiye sunduk, askıya da çıkardık. Fakat şimdi artık elektronik ortamda tüm yurttaşlarımızın e-devlet şifreleri var, e-devlet üzerinden bütün devletle ilgili işlemleri yapabiliyorlar ancak bu planlara ilişkin itiraz yapabilmeleri için mutlaka ilgili kuruma şahsen başvurup müracaat etmeleri gerekiyor. Yani bunun da artık teknolojinin, bilişimin bize sağladığı

olanaklardan yararlanması gerekir. Kişi eğer kendisiyle ilgili, ilgilendiği konuyla ilgili itiraz edecekse sadece noterden vekâlet yoluyla ya da kendisinin bizzat müracaatı değil, e-devlet üzerinden kendi kimlik numarasıyla itiraz yapabilmeli, onun önünün açılması gerekir. Burada ona ilişkin bir düzenleme görmedim.

Yine, burada parselasyon planlarına dava açmayla ilgili farklı görüşler ifade edildi. Bu, beş yıl olabilir Borçlar Kanunu'na göre, on yıl olabilir. Belediyeyi yönetenler açısından bakıldığında zaman beş yıl uzun bir süre. Yani kamuyu yönetenler için bu beş yıl çok uzun bir süre. Ama vatandaş açısından da beş yıl kısa bir süre hak kaybına uğramamak açısından. Burada, parselde mülkü olan, bu parsel üzerinde tapu kayıtları olan yurttaşların imar planıyla ilgili gene elektronik ortamda bilgilendirilmesinin de yapılması konusunda bir düzenlemeye ihtiyaç var. Yani zamanı öne alalım ama artık coğrafi bilgi sistemimizde biz milyonlarca bilgiyi depolayabiliyorsak o zaman bu plan sınırları içindeki tapu maliklerinin bilgilendirilmesiyle ilgili bir düzenleme yapılması durumunda belediyelerin de, ilgili kamu kurumlarının da planların geriye dönük olası zararlarından etkilenmemesi için beş yıllık süre uygun olabilir. Ama burada yurttaşın mutlak suretle bilgilendirilmesiyle ilgili teknolojinin de bu kadar ilerlediği bir dönemde bir yöntemin bulunması gerekir.

“İmar planlarında bina yükseklikleri en çok olarak belirlenemez.” diyor. Dün de bu konuyla ilgili fikrimi söylemiştim. Burada, en sıkıntılı kurum Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arkadaşlar. Yani bu konularla ilgili belediye meclislerinin... Belediye meclisinde de görev yaptım, içinizde meclislerde de görev yapan arkadaşlarımız var, belediye başkanlığı yapanlar var. Siz böyle bir karar aldığınızda mutlaka dönüp bunu önce kendi partinizdeki, kendi ilçenizdeki, kendi beldenizdeki insanlara anlatmak zorundasınız. Ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yapmış olduğu planlarda bu bürokratların hiçbirisi bölge halkına da hesap vermediği için, bu konuyla ilgili bir sıkıntı var. Yani bakanlık bunu getiriyor, en fazla da kendisinin bunu uymasını istiyoruz. Bölgenin genel bina yüksekliklerine uygun olarak silüet belirlenmesi konusunda bu, daha çok tabii, büyükşehirler için geçerli, Anadolu'da yüksek yapı noktasında çok fazla bir talep olduğunu bilmiyorum, varsa da nasıl çözüldüğü konusunda da bilgim yok. Ama büyükşehirlerde mutlaka bizim yüksek yapıların nerelerde yapılacağı konusunda çevre planlarına mutlaka kısıtlılık getirmemiz gerekir. Yani bir şehrin bütün mahallelerinde yüksek yapı yapılamaz arkadaşlar. Bir şehirde yüksek yapı yapılabilir. Şimdi ilave ettik biz dedik ki: “Sanayi yapıları, ibadethaneler...” Anten binaları ne yapacağız? Televizyon vericileri yapılırsa ne yapacağız? Onu neye koyacağız? Yani İstanbul'da şu anda Çamlıca'da yapılan çok yüksek bir verici var. Konya'da büyük bir verici yapacak olursak nasıl bunu tanımlayacağız? Yani mimari tasarımın gerektirdiği bazı yapılarla ilgili yükseklik de istisnai tutulabilir. O şehrin sembolü olabilecek yükseklikteki bazı yapılar yapılabilir ama ilke olarak sınırlamanın plan bütünlüğü içinde getirilmesinin doğru olduğunu belirtmek istiyorum.

Şimdi, “Büyükşehir belediyesi sınırlarının il sınırı olması dolayısıyla mahalleye dönüşen ve nüfus 5 binin altında kalan yerlerin kırsal yerleşim özelliğinin devam edip etmediğine büyükşehir belediyesi meclisince karar verilir.”

Sayın Demir, bu büyükşehir belediyesinde İstanbul'da Çatalca, Silivri, Şile gibi büyükşehir statüsüne geçmiş ve 2004 yılında büyükşehir olduğu için İstanbul ve Kocaeli'yle ilgili getirilmiş bir büyükşehir yasası vardı. Bu yasa daha sonra diğer büyükşehir yasalarıyla birlikte beş yıl süresince emlak vergisinden istisna tutuldu köylüden ve suyu da dörtte 1 oranında ödemeye bir düzenleme getirildi. Sonra bu yasal düzenleme üç yıl daha uzatıldı. Ancak geçtiğimiz 2019 yılı içinde İstanbul'daki köylerin gerçekte köy olmadığı ve buralarda vergiden istisna tutulmanın da hem belediyeler açısından hem de uygulama açısından sıkıntı olduğunu ifade ettik ve bu düzeltildi İstanbul ve İzmit için. Ancak orada

belki dikkatten kaçan bir şey vardı. Gerçekten, bu da İstanbul'da tarım ve hayvancılıkla geçinen, nüfusu da 5 binin altındaki köylerin su tarifelerini ilgili İSKİ idaresi normal şehir tarifesine getirdi. Bundan dolayı büyükşehir belediye meclisine konu aksettirildi, gruplar arası görüşme yapıldı, bize de -Meclise- bu konu aksettirildi. Bu madde bu sorunu çözmek için mi kondu, o konuda bir bilgi verirsiniz çok mutlu olurum. Eğer bu çözecekse yani İstanbul'un köyü mahalleye dönüşse bile orada hâlâ köy statüsünde yaşayan insanlarımız var ve bunların da bu yasayla birlikte başka büyükşehirlerdeki yurttaşlarımızın da köylerde yaşayanlara tanınan imtiyazlardan yararlanmasının iyi olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Zeybek'in sorduğu soruya Sayın Demir cevap verirse şu anda ona göre değerlendirme yaparız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, Gökhan Bey'in sorusunu dinlediniz sanıyorum.

Buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkanım, Gökhan Bey'in de söylediği gibi, Çatalca, Silivri ve Şile'de, bakıldığında, gerçekten kırsal özelliği devam eden ama büyükşehir kanunu münasebetiyle de köy hâline dönüşmüş ve büyükşehir kanunun geçerli olduğu yerler oldu. Bunlar işte geçici kanunlarla, geçici kararlarla bu döneme kadar getirildi. Ama sizin de sözünü ettiğiniz başta su faturaları olmak üzere, gerçekten, bakıldığında hakkaniyetsiz bir ortam oluştu. Öncelikle, oradaki kırsal ve köy statüsü devam eden bu alanlarda arkadaşlarımızın hak mağduriyetiyle karşılaşmaması için temel düzenlemelerden bir tanesi bu ama sadece o değil. Düşünün, böyle bir yerde, ihtiyaçlarına binaen herhangi bir yapı yapacaklar, bunun projelerini yapacaklar, ruhsatlarını ödeyecekler, belediyelerde bununla ilgili bir sürü iş ve işlemler var. Normalde, bu işleri de yapacak durumda değil bu arkadaşlarımız, bu insanlarımız. Onların da köyde köy hayatlarını devam ettirebilecek, altyapıyı kolaylaştırmak adına yapılmış bir düzenleme yani ruhunda o var.

Bir şey daha var. Mesela, dün en çok tartışılan konulardan bir tanesi şuydu: Bütün yetkileri merkezî hükûmette ve "Merkezden merkeze alıyorsunuz." dendi.-Aslında bu maddenin ruhunda desantralizasyon var yani buradan, Ankara'dan, İstanbul'un, Sakarya'nın –özellikle Sakarya'da ciddi problemler var bu konuda- oralarda köy statüsünü devam ettiren yerleşik alanlarının kararını büyükşehirler versin istiyoruz. Geçen aylarda gündeme geldi, İstanbul Büyükşehir Başkanı topu buraya attı yani "Merkezî Hükûmet öyle bir karar aldı ve dolayısıyla su faturalarını ödeyeceksiniz." dedi. Biz de şüphesiz -Sayın Büyükşehir Belediye Başkanının söylediği sözleri değil- daha önceden hazırlanmış, oradaki arkadaşlarımızın mağduriyetinin önlenmesi adına yapılmış ve yerel yönetimlere bu konuda yetki verilsin istiyoruz. İstanbul kendi işini kendi halletsin, nerelerde köy statüsü devam edecekse oraları kendileri tespit etsinler ve ona göre de harçlardan muaf olsun, ona göre en düşük su ücretleri uygulansın; bununla ilgili bir madde.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Mustafa Bey.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım; maddeyle ilgili birkaç konuda tereddütlerim var, o tereddütlerimi ifade edeceğim ve bu çerçevede bazı önerilerde bulunacağım.

2012 yılında 14 ilde büyükşehir belediyesi kurulmasıyla ilgili olarak 6360 sayılı Kanun kabul edilmişti, tarih 12/11/2012. Genel Kurul görüşmelerini gayet iyi hatırlıyorum. 14 ilde büyükşehir kurulurken veya bu büyükşehir belediyelerinin sınırları il sınırları olarak belirlenirken köylerin mahalleye dönüşmesinin yaratacağı problem karşısında, köylerdeki emlak vergisinin ve köydeki vatandaşlarımızın ödeyeceği su paralarının eskisi gibi devam etmesi konusunda önerilerde bulunmuştum. Komisyon metninde bu yoktu. Genel Kuruldaki bu önerim üzerine ve vermiş olduğumuz önerge sonrasında, AK PARTİ Grubunun da vermiş olduğu önergeyle geçici bir süreyle bu yerlerde emlak vergisi ve su paralarının eskisi gibi tahsil edilmesi, uygulanması konusunda bir düzenleme yapıldı; bu, geçici bir düzenlemeydi. Sürenin sona erecek olması nedeniyle daha sonra bu süre 31 Aralık 2022 tarihine kadar uzatıldı. Şu andaki yasa metnine göre su paraları yüzde 25 oranında daha fazla bir bedelle tahsil edilecek. O zaman bu düzenlemeye karşı bir Anayasa hukukçusu, Uludağ Üniversitesi Anayasa Hukuku Profesörü Kemal Gözler şöyle bir benzetme yapmıştı: “Kanun koyucu, kelimelerin günlük kullanım dilindeki anlamlarıyla bağlıdır. Bu anlamları kanun koyucu asla değiştiremez.” Ve bir örnekle bu görüşünü şöyle açıklamıştı: Kanun koyucu yani Türkiye Büyük Millet Meclisi bir yasa çıkarsa “Bütün kadınlar erkektir.” dese, kadınlar erkek olur mu? Olmaz. Ama kadınların erkek olduğuna ilişkin yasa var. Yasa öyle demiş olsa dahi “kadın” kelimesinin anlamını kanun koyucu yasayla değiştirmek iktidarına sahip değildir. “Bu yerleri, bu köyleri mahalle yaptım.” demekle köyler mahalle olmaz. Köyün mahalleden farkı, tarımsal karakterinin baskın olmasıdır. Köyde tarım yapılır, hayvancılık yapılır ve bu tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin biçimlendirdiği bir sosyal ilişkiler ağı vardır. “Bu yerleri mahalle yaptım.” demekle mahalle olmaz. Nitekim, mahalle olacak olması nedeniyle emlak vergisi ve su paralarında yaşanacak sorun bir geçici düzenlemeyle çözüldü. Bu geçici düzenleme 31 Aralık 2022 tarihine kadar uzatıldı. Yani sorun hâlâ devam ediyor ve bu, mahalleye dönüşen köylere su paraları ve emlak vergisi yönünden mahalle demeye çekiniyor yasama organı. Dememeli elbette yani, çünkü derse sorun yaşanacak. O zaman yapılan düzenlemenin ne kadar tartışılmsızın eksik yapıldığını anlıyoruz, sorun hâlâ devam ediyor. O geçici madde düzenlemesi ne kadar daha devam eder bilemiyorum, o tarihler geldiğinde tekrar göreceğiz.

Bu çerçevede, tersi yönde sorun olan başka yerler vardı. İstanbul’da Sarıyer’deki bazı mahalleler aslında emlak vergisi ödemesi gerektiği hâlde köy karakterini haiz olmadığı hâlde emlak vergisinden de muaf olmuşlardı. Sonra bir yasal düzenlemeyle o sorun çözüldü. Ama İstanbul’un Çatalca, Silivri, Şile ilçelerinin köylerinde, tarımsal karakteri haiz olan köylerinde bu sorun devam ediyor. Silivri’nin köylerine gidin, Çatalca’nın köylerine gidin, Karamandere’ye gidin, Sayalar’a gidin, Aydınlar köyüne gidin -ben hâlâ “mahalle” diyemiyorum buralara “köy” diyorum- buralarda vatandaşların tarımla, hayvancılıkla geçindiğini göreceksiniz.

Şimdi, buraya getirilmiş olan bu maddede yer alan sondan ikinci fıkra hükmü hangi amaçla getirilmiştir, bunu bilemiyorum; Sayın Mustafa Demir’in açıklamasından da bu bir netliğe kavuşmadı. Hükmü bir daha okuyorum: “Büyükşehir belediyesi sınırının il sınırı olması nedeniyle mahalleye dönüşen ve nüfusu 5.000’in altında kalan yerlerin, kırsal yerleşim özelliğinin devam edip etmediğine büyükşehir belediye meclisince karar verilir.”

Şimdi, geçici madde hükümleri açık, 31/12/2022 tarihine kadar o madde hükümleri yürürlükte. Onun sonrası için bir önlem mi alınıyor burada? Sonrası için büyükşehir belediye meclisi mi karar verecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 31/12/2022 sonrası dönem için emlak vergisi uygulaması ve su paraları konusundaki uygulamanın ne olacağı konusunda büyükşehir belediye meclisinin bu hüküm çerçevesinde alacağı karar mı esas olacaktır? O niyetle mi getirilmiştir, bilemiyorum. Eğer o niyetle getirilmiş ise emlak vergisi açısından -su parasında olabilir belki ama- bu hükmün bir anlam ifade etmeyeceğini belirteyim. Çünkü emlak vergisinde, daha doğrusu bütün vergilerde muafiyetler, istisnalar kanunla konulur. Büyükşehir belediye meclisinin bir yeri emlak vergisine tabi tutma ya da emlak vergisinden muaf kılma konusunda herhangi bir yetkisi olamaz. Anayasa'nın 73'ncü maddesi bu konuda son derece açıktır.

Hangi ihtiyaçtan doğmuştur bilemiyorum ama devam edeyim. Eğer bu konuda bir düzenlemeye ihtiyaç var ise -mutlaka getirildiğine göre bir dayanağı olmalı- bu kararı büyükşehir belediye meclisi değil, köy vermeli, köy halkı vermeli. Yani büyükşehir belediye meclisi o köyde gökdelenler dikmek için köy karakteri baskın olan bu köylerin köy özelliğini kaybettiğini, mahalle özelliğine kavuştuğunu belirleyebilir, böyle bir karar verebilir. Bu karar, eğer demokrasiye inanıyor isek köy halkı tarafından verilmelidir. O fıkra ile ilgili görüşlerim bu şekildedir.

İkinci konu: “Kesinleşen imar planları veya parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren her halde beş yıl içinde dava açılabilir.” hükmü. Şu anda bu konuda bir sınır yok, herhangi bir süre düzenlemesi yok; genel hükümler bu konuda bir süre sınırlaması getirmişse onlar uygulanacaktır, medeni hukukun öngördüğü süre sınırları ne ise onlar uygulanır. Genel dava zaman aşımı süresi geçerlidir. Beş yıllık süre belki uzun bir süre gibi gözükebilir ama ülkemiz uygulamasında biliyoruz ki imar planı değişikliklerinde vatandaşlar hiç haberdar olmayabiliyor, çok uzun yıllar sonra haberdar olabiliyor ta ki o taşınmazıyla ilgili bir tasarrufta bulunacağı ya da o taşınmaza bir kamu idaresinin kamulaştırma veya diğer kanunlar çerçevesinde ihtiyaç duyması nedeniyle işlem yapacak olması hâlinde haberdar olabiliyor. Beş yıllık süre çok kısa. Önerim, hiç sürenin olmamasıdır ama illa bir süre koyalım diyorsanız, bu süre Borçlar Kanunu'ndaki on yıllık süreden az olmamalıdır, hak ve alacaklarla ilgili dava açma süresi olarak ifade edebileceğimiz on yıllık süreden az olmamalıdır.

Dün teklifin tümü üzerinde görüşlerimi ifade ederken Sayın Cumhurbaşkanının yatay mimari konusundaki konuşmalarını örnekleyerek İstanbul'un her semtinde, her mahallesinde neredeyse çok katlı yapıların, gökdelen olarak ifade edebileceğimiz yapıların çoğalması karşısında bu yoğunluğu önleyecek bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu ifade etmiştim. Yasayla bir kat sınırlaması, bir yükseklik sınırlaması elbette getirilmez, getirilmesi doğru değil ama Çevre ve Şehircilik Bakanlığının veya Komisyonumuzun bu konuda bir çalışma yaparak bu yoğunluğu önleyecek önlemleri alması gerekir. Buraya getirilen yükseklik sınırlaması konusunda ilgili idare meclislerinin karar alması, yüksekliğin hiçbir şekilde belli edilmemiş olması hâlinin ortadan kaldırılması yönündeki düzenleme yeterli değil. Yani bu bir sonuç yaratmayacaktır arkadaşlar “Belediye meclisi karar versin.” E, bakacak “120 metre” dedi. “Ya, bir dakika, burada biz olabildiğince bunu yüksek tutalım da ne olur ne olmaz, yapalım.” dedi, diyebilirler bunu. Serbest bırakmışız yani şu anda biz belediye meclislerine olağanüstü bir yetki veriyoruz. “Yetki zaten onundu.” diyeceksiniz ama önlem almak amacıyla yola çıkan Komisyonumuzun bu yetkiyi yine sınırsız bir şekilde belediye meclislerine vermesini asla doğru bulmuyorum, doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 2 defa beş dakika oldu, size özel iltimas geçtik.

Tamamlayalım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bağlıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, yalnız, bu konudaki görüşünüze itiraz etmemek için kendimi zor tuttum. Şöyle ki: Belediyecilikten gelen ve yerel yönetimlerin yetkileriyle ilgili değerlendirmede, şimdi, bazen meclislerin yetkili olmasını savunuyoruz, bazen de meclislerin hatalı karar vereceğini düşünüyoruz. Meclisler aslında bu kadar da rastgele karar vermez yani konu objektif tartışılırsa. Ayrıca, imar planlarında iyi ilan edilmesi şartıyla -ki tabela, vesaire gibi bir şey ilk defa getiriliyor, bu çok önemli, geçerken görecektir vatandaş- beş yıl uzun bir süre aslında. Çünkü telafisi imkânsız şeyler meydana geliyor zaten, birkaç yılda şehirler çok değişiyor. Yani teori ile uygulama arasında burada bir problem var. Uygulamayı da lütfen dikkate alarak, uygulayıcılara da acıyarak konuşursak bence iyi olur, takdir sizin.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünkü sınırsız konuşma uygulamanız nedeniyle bugün beş dakika sınırlı karşılaştığımı tahmin etmemiştim doğrusu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, dün siz yok muydunuz? Beş dakika diye oyladık ve sınırlandırdık.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Oyladınız mı?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, oyladık.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Benim dikkatimden kaçmış herhâlde.

Neyse, ben zamanı kötüye kullanmak veya sınırsız konuşmak gibi bir anlayışa sahip değilim, elbette daha kısa sürede toparlayıp ifade edebiliriz bunları.

Toparlıyorum.

Şimdi, şöyle Sayın Başkan: Aslında, belediye meclislerine bir güvensizlik ifade etmiyorum; aslında, güvensizliği ifade edeceksek bunu Çevre ve Şehircilik Bakanlığına etmek daha doğru olur. Örneğin, belediyelerin onaylamadığı imar planlarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı parsel bazında onaylıyor. Sayın Cumhurbaşkanının “Bundan sonra asla çok katlı bina olmayacak.” açıklamalarının hemen ertesi gününde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uzun yıllardan beri -yani Sayın Murat Kurum’un dönemini kastetmiyorum, ondan önceki dönemlerde çok daha fazladır- çok katlı binalara izin veren planları yaptığını, askıya çıkardığını, onayladığını biliyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Aslında yetkiler niye belediyelere verildi? Akif Bey, siz bunları takip eden bir insansınız. Şimdi, hastane yapacak devlet; hastane imar izni veriyor, vermiyor bazı belediyeler. Bir kamu kurumu yapılacak, bir sağlık ocağı yapılacak, imar planını tamamlamıyor bazı belediyeler. Ondan dolayı merkez devreye girdi bu iyi niyetlerle.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, hayır, benim onu kastetmediğimi biliyorsunuz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani kamu hizmeti görecektir binalarla ilgili bir problem olduğunu sanmıyorum, varsa da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bunu çözsün. İstanbul’la ilgili çok sayıda ben size şimdi hemen odamdan örnek getirebilirim; Bahçeşehir’de, Başakşehir’de çok katlı bina örnekleri, rezidanslar, apartmanlar, binalar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu uygulama istisnai olmalı elbette.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanının o 21 Ekim 2017 tarihindeki “İstanbul’a ihanet ettik.” cümlesinden sonraki dönemde sadece Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 100’ü aşkın imar planı tadilatıyla imara açtığı alanın miktarı 20 milyon metrekaredir; rakamları bende var, plan plan, tek tek hepsi bende kayıtlıdır.

Özetle: “Belediye meclisi iyi yapmaz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı iyi yapar.” anlayışında değilim asla; öyle bir algı yarattıysam onu düzeltmek isterim. Aslında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı daha kötü planlar da yapıyor. Bunu daha ilkesel bir baza oturtmalıyız, söylemek istediğim odur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Hocam, süre kısıtlamasını da dikkate alarak...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Duydum Sayın Başkan.

Şimdi, ben kişisel olarak yerel demokrasinin, yerel yönetimlerin geliştirilmesinden yanayım. Sizler de, bu konuda her 2 başkan da bu görevi yerine getirdi, deneyimleri var. Arkadaşlarım Sayın Zeybek ve Hamzaçebi’nin dile getirdiği, Mustafa Demir Bey’in dile getirdiği hususlar çerçevesinde birkaç saptama yapmak istiyorum. Şöyle ki: Şimdi, özellikle ben de sondan ikinci fıkra üzerinde konuşmak istiyordum ama bu dile getirilenler çerçevesinde esasen bu sorunun 6360 sayılı Yasa’dan kaynaklandığını söylememiz gerekir. Bildiğiniz gibi, bu yasa alelacele yürürlüğe konuldu ve bütünşehir hedefinde Türkiye şu anda 2 ayrı yönetime bağlı yerel yönetimler bakımından: Bir, büyükşehirler; bir de diğerleri. Şimdi, bu çerçevede esasen olması gereken, bu yasanın -yani Türkiye’nin bütününe dikkate alan bir yasa- bütün belediyeleri geliştirmesi gerekirken, bütün Türkiye’yi belde yönetimine, yerel yönetime kavuşturması gerekirken beldeler sıfırlandı, köyler ise mahalleye dönüştürüldü. Bu aslında sürdürülemez bir durumdur, sürdürülemez olduğu için partiniz yani 1’inci parti bu konuda çalışıyor bildiğim kadarıyla, biz de çalışıyoruz. Çünkü şu andaki durum, 2 ayrı Türkiye, 2 ayrı yönetim Anayasa’ya aykırıdır. Kesinlikle 2 ayrı yönetim hem 127’nci maddeye aykırıdır hem de 2’nci maddeye aykırıdır fakat bu bir vakıa. O bakımdan, sizin yaptığınız bu açıklamayı, hani “Biz yerele öncelik verdik.” biçimindeki açıklamayı şu şekilde, kayıt altında anlamak lazım: Aslında yapılan yerel değil, büyükşehir uhdesinde merkezileştirmektir. O bakımdan, esasen uzun vadeli yapılması gereken, köyleri güçlendirmek hatta köyleri belde yönetimine kavuşturmak ve elden geldiğince Türkiye geneline yerinden yönetimleri yaymak olduğuna göre ve bu 2 ayrı yönetimi Türkiye’nin bir an önce aşması gerektiğine göre, bu düzenlemeleri biraz da bu yaklaşımla, anlayışla yapmakta yarar var. Yani 6360 sayılı Yasa “Hele bir görelim uygulamayı, ona göre ya bundan vazgeçeriz ya da diğerlerini buna tabi tutarız.” biçiminde bir anlayışla yürürlüğe konuldu ama şimdi görüldü ki Türkiye’de 2 ayrı statü ortaya çıktığı gibi, buraya da yansıyan, cumhuriyetin başından beri oluşan köy yapısı, köy yönetimi, onların tüzel kişiliğinin sona erdirilmesinin yarattığı sorunlar var. O bakımdan, tabii ki belki bu maddede sondan ikinci fıkrada şu ya da bu biçimde bir değişiklik yapılabilir kuşkusuz ama yapılırsa da bunun bir çözüm olmayacağını, esasen daha büyük, bütün Türkiye’nin yerel yönetimler yasası üzerinde düşünmemiz gerektiğini, zira bugünkü anlayışla Bütünşehir Yasası’nın esasen köyleri, mezraları da âdeta silici, yutucu bir yapıyla yerel yönetimlerin özüne, esprisine uygun düşmediğini düşünüyorum. Bunu sizlerle paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hocam, şöyle: Bu büyükşehir uygulamasının en zor uygulandığı, uygulanabileceği düşünülen yerlerden birinde Belediye Başkanlığı yaptım. Şimdi, 174 belde vardı Konya’da. Toplam 206 belediye vardı, 206 makam aracı dolaşıyordu şehir merkezinde ve 174 beldenin

120-125 tanesinin altyapısı yoktu, elli yıllık belediyeler. Ben dört yıl yeni “büyükşehir” kavramıyla görev yaptım ve 174 beldenin tamamında şu anda kanalizasyon var ve su şebekesi yenilendi, yeni kaynaklar temin edildi ve ilk defa çocuk oyun parkı, parklar, sosyal alanlar oluşturuldu çoğu yerde. 584 köyün tamamında yeşil dokusu daha ağırlıklı olan parklar yaptık, köylerin tamamında. Yani aslında yasanın -uygulayıcılarla ilgili problemler olabilir, tabii ki yasayla ilgili de yapılması gerekenler olabilir- amacı şuydu: Kırsal bölgelerde yaşayan insanımızı şehir standartlarına taşımak yani onlarla onu buluşturmak, şehirde ne varsa kırsal kesimde de aynısının olması, böylece köyden kente göçün önlenmesi. Mesela, birçok köye soğutuculu süt tankerleri, depolar, havuç alanlarında onların korunabileceği alanlar vesaireler -büyükşehirlerde ilk defa tarımsal hizmetler daire başkanlığı oluşturuldu- bunların yapımına gayret gösterildi. Hayvancılıkla ilgili, bağıcılıkla ilgili yüksek sistem bağ aparatlarından tutunuz da tırnak kesme makinelerine vesairelere kadar köylere dağıtılan bir süreci yaşadık. Yani çok iyi niyetle hazırlanmış ve şehirleşmeyi yaygınlaştırma, köyden kente göçü engelleme çabasıyla ortaya çıkmış düşünceler bunlar. Burada “Bunu biz başaracağız.” dendiğinde başarıyor aslında. Tabii, geçiş dönemleri var. Hani “Niye bu süreler getiriliyor? Niye hâlâ su fiyatları eşit değil?” deniliyor ya da vergi, resim, harçlardan muafiyet, inşaat ruhsatından, iskân ruhsatından muafiyetlerle ilgili kırsal yerleşim kavramları tartışılıyor. Yani bir geçiş dönemi yaşıyoruz. Fakat ben -objektif konuşuyorum- şunu gördüm: 30 büyükşehirden bir kısmı samimiyetle buna sarılmadı yani “Uygulanamaz.” bilmem ne dedi, onlar mağdur ettiler kendi yerleşim yerlerinin bir bölümünü ama “Bunu başaracağız.” diyenlerin “Her yere hizmet götüreceğiz.” diyenlerin birçoğu bunu başardı, çok farklı gelişmeler oldu. Yani bunu dikkate almanızı arzu ederim. Yani bu, konumuzun biraz dışında... Yani “dışında” derken daha farklı bir söylemle ben devreye girmiş oldum. Gerçekten bu yasanın getirdiği çok ciddi iyileşmeler de oldu, bunu da dikkate almanızı -çünkü sizler sözlerine değer verilen insanlarsınız- arzu ederim değerlendirmenizde. Tek taraflı bakmayalım yani ilk defa şehir kavramıyla karşılaşan ve şehir hizmetlerini ayağında gören insanlarımız oldu. 31 ilçemizde ve birçok belde de sosyal tesisler, yüzme havuzları, spor salonları, meslek edindirme kursları, birçok etkinlik oluştu. Bu biraz da uygulayıcının kararlılığına ve başarısına bağlı.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben bir cümleyle izah edeyim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Her 2 başkanın da uygulamadan geldiğini bildiğim için özellikle belirtmek istedim. Tabii, belirttiğiniz hususlar kayda değer, ben de izlemeye çalışıyorum uygulamaları fakat şöyle de düşünebiliriz: Acaba beldeler kaldırılmasaydı, kırsal yaşama da bir belde yönetimi yönlendirilseydi yine bu büyük altyapı hizmetleri yapılamaz mıydı? Şimdi, birinci soru bu.

İkinci soru da şöyle oluyor: Örneğin, Trabzon -belirttiğiniz gibi- o olanaklardan yararlanıyor yaylasına kadar ama Rize niçin yararlanamıyor? Eğer iyiye bir dönem yeterliydi ama şimdi ikinci dönem. O zaman aradan on yıl geçiyor. Erzurum yararlanıyor, peki Kars niçin veyahut da Artvin niçin yararlanmasın iyiye? On yıl beklemeye gerek yok, yirmi yıl beklemeye gerek yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu konu tartışılacak. Şu anda Belediye Yasası konusunda da fikirler alınıyor, fikirler oluşturuluyor, bu konular tartışılıyor.

Mustafa Bey, siz de süreye uymanız şartıyla size de söz vereyim. Ben kendim de şuna baktım, kendim de süreye uydum. Ona göre devam edelim.

Teşekkür ederiz Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Rica ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi'nin sondan ikinci paragraftaki... “Büyükşehir belediyesi sınırının il sınırı olması nedeniyle mahalleye dönüşen ve nüfusu 5.000’in altında kalan yerlerin, kırsal yerleşim özelliğinin devam edip etmediğine büyükşehir belediye meclisince karar verilir.” diyoruz. Zaten aynı kanunun (ğ) fıkrasında mevcut durum var. Mevcut durum var ama orada askıda yani şöyle diyor: “Büyükşehir belediye meclisince aksine bir karar alınmadıkça, uygulama imar planı yapılıncaya kadar bu alanlardaki uygulamalar 27’nci madde hükümlerine göre yürütülür.” İşte, bu uygulama imar planları yapılıncaya kadarki süreçte diyoruz ki: “Oraya plan yapılacak -aslında temelde plan yapmak için, plan hattının oluşturulması için bir kanun maddesi- onun kararını siz verin.” Büyükşehirler, eğer orada köy yerleşik alanı devam edecekse, öyle bir özellik devam ediyorsa kararını verin. O zaman eğer öyle düşünüyorsanız orayı yine aynı kanunun 27’nci maddesine göre uygulama yapılır. O uygulamalarda köyde yaşayan insanların ihtiyaçlarının, asgari ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli olan yapıya izin verelim, rahat etsinler diyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Söylediğiniz hüküm bu düzenlemeden sonra yürürlükte kalmaya devam ediyor mu?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Zaten o, kendi açılarından karar vermeleri için söyleniyor. Bence artık onların devam etmesine gerek kalmayacak çünkü... Yalnız bir şey var, büyükşehir belediye meclisinin karar verdiği süreye kadar devam eder bu çünkü bazı yerlerde, mesela, İstanbul’da problem çıktı, Büyükşehir Belediyesinin buna bir an önce karar vermesi gerekiyor ama bazı yerler de var ki belki oradaki büyükşehir belediyesi onları izlemeye devam ediyordur, son kararını kendileri verecektir. Biz merkezi Hükûmet olarak veya Meclis olarak bu kararın kendileri tarafından verilmesi ve dolayısıyla da imar planları yapılırken de ona uygun hareket edilmesi konusunda onları yetkilendiriyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır. Şimdi kararı...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Süre yok orada yani “Şu zamana kadar kararınızı verin ve ondan sonra da uygulamayı yapın.” yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, bu kararı köy mü verecek, köy halkı mı verecek?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hayır, büyükşehir meclisi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani köylü versin diyoruz; madem öyle, köylü versin.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Meclis mecbur..

Şimdi, zaten belediyeler aşağı yukarı şöyle çalışırlar: Bir, belediyeler bir sonraki seçimde seçilmek için siyaseti ön planda tutarlar; iki, o seçildikleri dönem içerisinde hizmet edebilmeleri için de bütçeye ihtiyaçları var. Onun dengelerini kendileri kursunlar istiyoruz, kendileri karar versinler ve yollarına devam etsinler diyoruz.

Sayın Başkanım, şu köyler, beldeler ve mahallelerle ilgili eğer izniniz olursa ben de bir açıklama yapmak isterim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İki dakikanız kaldı.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Peki.

Şimdi, beldelerin ve mahallelerin olduğu bir dönemde yaşadık biz İstanbul’da. İstanbul’un çeperlerinde biliyorsunuz, beldeler vardı. İstanbul’un merkezindeki merkez ilçeleri kendi planlarını yaparken Büyükşehir Belediyesinin nâzım imar planlarına uygun 1/1.000’lik yapmak zorundaydılar. Ama beldeler, İstanbul’un asıl gelişim alanları olan beldeler de tamamen kendi başlarına, özgür

davranıyorlardı ve o şehre ait bozulmaların da çeperden oluşunu rahatlıkla gözlemleyebildik. Büyükşehir Yasası'nın olması... Aslında şüphesiz, temel hizmetler köylere gitti. Yani olması gereken hizmetler sınırlar içerisindeki bütün yerlere gitti ama ben eğer imar planları açısından yaklaşırsam bir bütünlük arz etti şu anda. Yani bir belde veya herhangi bir yerde kendi başına plan yapamaz, plan yapmak için büyükşehir tarafından üstü açık bir plan yapılacak. Dolayısıyla şehrin mevcut ihtiyaçları, gelecekte olabilecek ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bütünlüklü bir plana herkes uymak zorunda kaldı. Ben bu açıdan bunun son derece isabetli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Peki, şimdi arkadaşlar Nuran İmir ve Celadet Gaydalı Bey'in verdiği önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler....Etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Başkanım, özür dilerim; o önergeyle ilgili...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, söz istenmedi o yüzden...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Orada -dün de onu konuştuk- bu projelerin başına etüdün de ilave edilmesiyle ilgili bir...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Orada teknik bir kavram var da, onu uygun bulmuyor arkadaşlar.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teknik açıdan mı uygun bulmadınız?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, bu işte yani Bakanlıkla da tartıştık bunu. Şu anda uygun görmedi teklif sahibi arkadaşlar.

Yine ikinci bir önergesi var Nuran Hanım'ın ve Celadet Bey'in, fıkra farkıyla.

Kabul edenler....Etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

İlyas Şeker ve arkadaşlarının bu b) bendine eklenen onuncu paragrafı “sanayi alanları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ibadethane alanları ve tarımsal amaçlı silo yapıları” ibaresinin eklenmesi hususu var.

Kabul edenler....Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

İlyas Şeker ve arkadaşlarının değişiklik teklifi de dikkate alınarak 7'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler....Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 3194 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun, Celadet Bey... Önerge yok?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Önerge yok, hayır ben sadece...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Kayda girsin diye.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Evet, kayda girsin diye.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu ,on beş günden otuz güne çıkarılmasında biz bir mantık bulamadık. Olumlu veya olumsuz bir cevap bekleniyor otuz gün içinde, eğer hiç cevap verilmezse otomatikman olumlu algılanması da bence yanlış bir şey. Her kimin fikrini almak istiyorsanız onun mutlaka bu süreç içinde fikrini beyan etmesini zorlamamız gerekir. Yoksa o zaman on beş günde kalsın, nasıl olsa biz cevap vermeyince olumlu karşılanacak diye hiç kimse cevap da vermez.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Otuz güne çıkması müeyyide oluşturmamasından kaynaklanıyor yani biraz daha cevap verme şansını artırmış oluyor. İstiyorsa karşı çıkar...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Tamam da Sayın Başkanım ama işte müeyyide koyarsanız otuz günde de cevap verilmezse idari bir müeyyide koyun oraya; mutlaka evet veya hayır desin.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hayır diyecek olanın da böyle harekete geçmiş olması daha doğru değil mi?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Evet diyenin de onu onaylıyorum demesi gayet doğal bir şey.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, demesi lazım zaten ama demezseniz olumlu anlamına gelmesi şeyi güçlendiriyor, o madde var.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ama Başkanım, evet demediği zaman görevini yapmadın diye üzerine baskı yapabilirsiniz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O da bir yöntem ama...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Adam sessiz kaldı, buna evet demek bence yanlış bir mantık.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Yani geleneğe uygun biraz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ek süre gene otuz gün olsun, tamam ama “Mutlaka cevap verilmesi gerekiyor.” denmesi gerekir burada.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Düşünceniz öyle, bu, kayıtlara girdi.

Ben 8’inci maddeyi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Söz istemiştım ben Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Birkaç saniye gecikmeyle...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Aslında basmıştım mikrofona fakat herhâlde bir yanlışlık oldu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Yok yani, oylama fırsatının kaçırmaı işaret ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, on beş günlük süre otuz güne çıkarılabilir, herhangi bir sakınca görmüyorum. Kurumlar görüşlerini daha rahat oluştursunlar, iyi araştırma yapsınlar, olabilir. Ancak şöyle bir sorun var burada, Sayın Demir’den de bir açıklama almak istiyorum. Şimdi, özelleştirmeyle ilgili madde şu an önümde -uzun bir madde, okumayacağım- madde özetle şöyle diyor: “Özelleştirme programındaki kuruluşlara ait veya kuruluş lehine irtifak hakkı, kullanma izni alınmış arsa ve araziler üzerinde Özelleştirme İdaresi imar planı yapabilir.” İlgili kurumlarında görüşlerini alarak tabii ki. Sonra devam ediyor madde, burayı okuyacağım: “İlgili kuruluşlar bu madde kapsamında yapılan planları devir tarihinden itibaren beş yıl süreyle değiştiremezler. Bu süre içerisinde imar planlarına ilişkin olarak verilecek mahkeme kararlarının gereklerinin yerine getirilmesini teminen yapılacak imar planı değişikliğine ilişkin iş ve işlemler

Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca bu maddede belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir.” Sorun yok. Bu son cümle önemli: “İlgili kuruluşlar görüşlerini otuz gün içinde bildirirler.” Evet, on beş gündü, otuz güne çıkıyor bu. Şimdi, bu görüş alma, imar planına ilişkin olarak mahkemenin vermiş olduğu iptal kararı uyarınca yapılacak yeni imar planına ilişkin bir görüş alma mıdır? Yoksa o özelleştirme programındaki kuruluşların arsa ve arazileriyle ilgili olarak Özelleştirme İdaresi plan yaparken ilgili kuruluşlardan görüş alacak, ona ilişkin bir süre midir bu?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Plan yaparken, plan yapmadan önce...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Plan yaparken... Maddenin tedvin tarzı çok kötü çünkü. Aslında ikinci anlam yani daha doğrusu mahkeme kararı uyarınca yeniden yapılacak imar planı sırasında ilgili kurumlardan görüş alacakmış gibi bir izlenim doğuyor. Aslında mahkeme kararının gereğini yerine getirirken kurumlardan görüş almaya da gerek yok. Evet, öbürü daha doğru, öbürü daha doğru sizin söylediğiniz.

RECEP UNCUGÖLÜ (Sakarya) - İmar planı yetkisiyle alakalı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Efendim?

RECEP UNCUGÖLÜ (Sakarya) - Madde 9, imar planlarında Bakanlığın yetkisini düzenleyen yerde geçiyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tamam.

Şimdi, bu şeye gerek yok burada arkadaşlar: “Görüş vermezsem olumlu görüş sayılır.” Görüş vermezse vermemiş olur yani yasa gücüyle bir kurumun iradesini, çekimser yöndeki iradesini olumluya çevirmek mümkün değil, doğru değil. “Görüş vermezsen ben bunu evet sayarım.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Akif Bey, görevini yapsın ya, görüşünü bildirsın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, o zaman şey diyelim: “Kurumlar otuz gün içinde görüşünü olumlu veya olumsuz bildirmek zorundadır.” Böyle diyelim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şöyle, bu daha güçlü bir yaptırım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, öyle söyleyelim, bu öyle değil yani, bu...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Görüşünüz kayda geçti efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Teşekkür ederiz.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Eetmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hemen 9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9-3194 sayılı Kanunun 18 inci maddesine yirmibirinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde kapsamında yapılmış olan imar uygulamalarının kesinleşmiş mahkeme kararlarıyla iptal edilmesi nedeniyle; davaya konu parselin imar planı kararları ile umumi ve kamu hizmetlerine ayrılan alanlara denk gelmesi veya iptal edilen uygulama ile tahsis ve tescil edilmiş parsellerde hak sahiplerince yapı yapılmış olması ve benzeri hukuki veya fiili imkânsızlıklar nedeniyle geri dönüşüm işlemleri yapılarak uygulama öncesi kök parsellere dönülemeyeceğinin parselasyon planlarını onaylamaya yetkili idarelerin onay merciince tespiti halinde, öncelikle davaya konu parselin hak sahiplerinin muvafakati alınmak kaydıyla uygulama sahası içerisinde idarece uygun bir yer tahsis edilir veya anlaşma olmaması halinde davacı hak sahibinin kök parseldeki yeri dikkate alınarak uygulamadaki düzenleme ortaklık payı kesintisi düşüldükten sonraki taşınmazın rayiç bedeli üzerinden değeri ödenir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Madde üzerinde Gökan Bey söz istiyor.

Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi burada bir imar planı yapıyoruz, bu imar planına göre de 18’inci madde uygulaması yapıyoruz. 18’inci madde uygulamasıyla ilgili de belli bir zaman geçtikten sonra da mahkeme planı iptal ediyor. Planı iptal edince bölge plansız hâle geliyor, yapılmış olan 18 uygulaması da fiilen ortadan kalkıyor. Şimdi, teklifte anlamadığımız nokta şu, bunun bir açıklanmaya ihtiyacı var: “Davaya konu parselin hak sahiplerinin muvafakati alınmak kaydıyla uygulama sahası içerisinde idarece uygun bir yer tahsis edilir.” Şimdi, plan iptal edilmiş, 18’inci madde uygulamasına göre de fiilen plansız hâle gelmiş bir yerde idare kök parselin karşılığında düzenleme ortaklık payı kesilmiş bir parseli nasıl vatandaşa teklif edecek? Ki, bu kişinin zaten planı iptal ettirebilmesi için de 18 uygulamasıyla düzenleme ortaklık payı kesildikten sonra kendisine yüzde 55 civarında ya da geçmişte yüzde 60 civarındaki bir temiz parselin de mutlaka planla verilmesi gerekirdi. 18 uygulaması kadastral paftalarda gösterildiği biçimiyle, adına şağıl açılması gerekiyordu. Şimdi, burada anlamadığımız nokta, bir kez daha söylüyorum, diyorsunuz ki... Burası kamulaştırılır dersiniz bunu anlarım ama iptal edilmiş olan bir bölgeyle ilgili eş değer bir arsa teklif edilir hükmünün açıkçası uygulamada bir karşılığı olmadığını düşünüyorum. Çünkü bu planı mahkeme iptal ettikten sonra yeniden başa döndüğümüzde burayla ilgili bir çalışma yapacaksak...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Belki kamulaştırılarak falan diyebilir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ama o zaman bu yani eş değer bir yer niye verilecek? Bu kişiye zaten bu arazi üzerinde bir yer mutlaka verilmiş olması gerekir yani 18 uygulamasının çıkış amacı da budur. Ki geçmişte imar planına göre yeşil alan da, donatı da sosyal tesis alanında kalan yurttaşlar tümüyle kamulaştırılırken şimdi düzenleme ortaklık payı kesildikten sonra geriye kalan hak sahiplerinin tümü arazi üzerinde konut, ticaret ya da imarlı alanlarda eşit biçimde hak sahibi oluyorlardı, bu uygulamanın amacı da oydu. Bu yasanın bu biçimiyle uygulanmasında bir sistematik yanlış olduğunu düşünüyorum. Yani davacıya DOP düşüldükten sonra rayiç bedel üzerinden değeri ödenecek deniyor. Plan iptal olduğuna göre vatandaşın kök parseli esas olarak duruyor. Kök parsel duruyorsa plan edilmişse siz nasıl DOP düşüldükten sonra kalan kısım üzerinde kamulaştırma yapacaksınız? Bu da bence izaha muhtaç bir düzenleme olarak görüyorum. Ancak şu konudaki fikrimi de söylemek zorundayım. Uygulama imar planlarının uzun süre sonra iptal edilmesiyle gerçekten geriye dönüşte ciddi sıkıntılar yaşanmakta, bölgenin plansız olmasıyla birlikte de belki bir ya da birkaç kişi hukuken hak sahipliği noktasında zarar görmüş olsa bile planın ve uygulama imar planının ve kadastral paftaların, şağıllerin, işte parselasyon planlarının iptal edilmesi ve yaşanan problemin çok daha büyük ve o bölgede özellikle altyapı gibi temel yatırımların yapılması için kamulaştırmaların yapılması gereken, terklerin yapılması gereken işlemlerde ciddi sıkıntılar doğurduğunu da Komisyon üyelerinin bilgisine sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Mustafa Bey, bilgi vermek ister misiniz?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir defa Gökan Bey’e teşekkür ediyorum. Yani aslında bu 18 uygulamasında uygulama neticesinde oluşan sıkıntıların sadece parsel sahiplerinin yani hak sahiplerinin mağduriyeti şüphesiz çok önemli ama ondan daha çok bölgenin süreç içerisinde plansız

kalması veya en azından uygulama konusunda sıkıntıya düşmesi şehir açısından geriye dönüşü mümkün olmayan arızalar çıkarabiliyor. Onu işte dün de söyledim, çöküntü alanına dönüşüyor, işte insanlar orada yatırım yapmaktan kaçıp başka yerlere yönlendirmeleri falan söz konusu oluyor. Şimdi, düşünün ki 18 uygulaması yapılmış ve yani yerel yönetim böyle bir problemle karşılaşmış. Biz aslında bu kanunla yönetime bir enstrüman veriyoruz, bir şans tanıyoruz. Diyoruz ki: Bu bölgede ne yaparsanız yapın, temelde karşılıklı uzlaşma söz konusu olduğu için kök parseline dönülemeyen yerlerde hak mağduriyetine uğramış şahısla plan yapan yerel yöneticiler bir araya gelirler... Mevcut kanunda bir defa plan iptal edilip yeniden plan yapmak zorunluluğu var biliyorsunuz ve plan yeniden yapıldığında da mahkemenin aldığı karar doğrultusunda yapmak zorundasınız. Bu bazen hiç mümkün olmuyor yani sahibi bir tarafta, parsel başka bir tarafta kalıyor. Dolayısıyla zaten çözüm yok bu durumda, bunun da uzamaması için bölgenin de selameti açısından yerel yönetime bir enstrüman, onu nasıl bulursa kendi bulur. Mesela şöyle çok ciddi sıkıntılarla karşılaştık. Asıl muhatabımızla anlaşamıyoruz kendi aralarında anlaşamıyorlar kardeş bile olsalar, aile fertleri bile olsa anlaşamıyor- ama aynı bölgede başkalarıyla anlaşabilir. Orayı kamulaştırma yapıp öbürünün hakkını orada sağlayabilir, bu tamamen yerel yönetimin esnekliğiyle çözüm üretilmesinin önünün açılmasının hedeflendiği bir madde diye düşünüyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

9’uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 3194 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “projelerinin valilikçe incelenmesi, muhtarlıktan yazılı izin alınması” ibaresi “projelerin valilik onayını müteakip muhtarlığa bildirim” şeklinde değiştirilmiştir...”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Biraz önceki 7’nci maddeyle ilişkili bir madde arkadaşlar.

“...fıkra dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, maddeye ikinci fıkra sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde, mevcut altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “İl çevre düzeni” ibaresi “Çevre düzeni” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “köy yerleşik alan sınırları ve” ibaresi madde metninden çıkartılmış ve maddeye mevcut yedinci fıkra sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkra da belirtilen projelerin, valilik onayı ve muhtarlığa bildirim şartı sağlanmadan veya projesine aykırı yapı yapıldığının muhtarca tespiti ya da öğrenilmesi halinde durum, muhtar tarafından ivedilikle valiliğe bildirilir.”

“Kırsal yerleşik alanı ve civarı sınırları; belediye sınırı il sınırı olan yerlerde ilçe belediye meclisinin teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisi kararıyla, diğer yerlerde ise il genel meclisi kararıyla belirlenir.”

“Onaylı üst kademe planlarda aksine hüküm bulunmadığı hâllerde köy yerleşik alan sınırları içinde, taşkın, heyelan ve kaya düşmesi gibi afet riski olan, sıhhi ve jeolojik açıdan üzerinde yapı yapılmasında mahzur bulunan alanlar ile köyün ana yolları ve genişlikleri; hâlihazır harita veya kadastro paftaları üzerinde belediye sınırı il sınırı olan yerlerde ilgili ilçe belediye meclisi kararı ile, diğer yerlerde ise il genel meclisi kararıyla belirlenir.”

“Kırsal yerleşik alanı ve civarı sınırlarının tespitinde ve bu alanlarda ruhsata tabi olmadan yapılabilecek yapılara ilişkin ilgili kurum veya kuruluşlarca yapılan etüt, proje, proje uygunluk görüşü için resim, harç, ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmaz.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Evet, buyurun Celadet Bey.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Köylerde yapılacak konut projeleri valilikçe onaylandıktan sonra muhtarlara bildirilecek. Valilik onayı ve muhtarlığa bildirim şartı sağlanmadan veya projesine aykırı yapı yapıldığının muhtarca tespiti ya da öğrenilmesi hâlinde durum, muhtar tarafından valiliğe bildirilecek. Söz konusu madde ile getirilmek istenen düzenleme muhtarlara fahri ajanlık yaptırmanın, oy istediği seçmeni ihbar etmenin kanunlaştırılmaya çalışılan hâlidir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama biraz daha denetlenmek isteniyor kırsaldaki şeyler, o kadar da hani... Öyle bakmayın yani lütfen.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sadece bir fotoğraf göstereceğim. Bu benim Bitlis Hizan'ın köylerinden biri; yaşam koşullarının, biraz da realitenin içinde olalım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama bundan sonraki yapılarda hiç olmazsa biraz bir denetim olsun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Şimdi, bu köyde diyelim ki bir vatandaşımız kıyıda köşede bir ev yapacak, ne projesi yapacak Allah'ınızı severseniz? Bir de bu niye meslek kuruluşlarına değil de valiliğe bu yetki veriliyor? Valiliğin içinde mühendis, mimar olan olabilir ama hepsi de değil bunların değil mi? Genellikle bunlar siyasal bilgiler mezunu oluyorlar.

RECEP UNCÜOĞLU (Sakarya) – Her valinin yatırım bölümü ve koordinasyon bölümü var, olur mu öyle şey?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ama bu yetkinin, onaylama yetkisinin en az meslek kuruluşlarına verilmesi... Her ilde Türkiye Mühendis ve Mimar Odası da var, her ilde bugün var onlar da.

RECEP UNCÜOĞLU (Sakarya) – Onlar farklı süreçler için, işte mühendisler...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Neyse görüşünüzü kayda geçirin Celadet Bey.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Evet, benim söyleyeceklerim bu kadar ama realiteden uzaklaşmamamız gerektiğini ben uyarıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hocam, söz mü istediniz?

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Demir, biraz önce tartıştığımız madde 7 ile bu 10'uncu madde arasında acaba bir çelişki mi var yoksa ters yönden nasıl bir bağlantı kurulabilir? Çünkü 7'nci maddede yerel yönetimlerin yeni biçimiyle güçlendirilmesi anlamında büyükşehir yetkinin tanınması söz konusu idi, burada ise bu kez muhtarlardan valiliğe kaydırılması söz konusu, merkezî yönetime yani orada yaptığımız açıklamayla çelişen bir yaklaşım. Bu acaba büyükşehir belediyeleri dışında kalan yerler için mi düşünülmüş?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yoksa o zaman aslında hani benim dile getirdiğim Türkiye ikiye bölündü; bir büyükşehirler, bütün şehirler, öbürü, diğerleri, bunun arasındaki ayrışmayı daha da derinleştirmiş olmuyor muyuz? Yani bir yandan büyükşehir belediyelerin yetkilerini artırıyoruz, öbür taraftan ise büyükşehirlerin olmadığı yerde valilerin yani merkezin yetkisini artırıyoruz. Böyle bir çelişkiyle karşılaşmıyor muyuz? Aynı yasa içerisindeki bu çelişkiyi...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hocam, bu belediye ve mücavir alan dışında kalan köy yerleşik alanları için.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, evet.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İşte zaten şey de mücavir alan olmuyor ki, büyükşehirde, bütünşehirde olmuyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Orada olmuyor. Hocam, sizin bu yaklaşımınız Büyükşehir Yasası niye 81 vilayette uygulanmıyor gibi bir sonuca yol açabilir? Yani o da tartışılabilir.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, benim sorum ondan çok hani bu ayırmayı derinleştirici bir şey söz konusu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, işaret ettiğiniz hususu anladım ama öyle bir sorun yok Hocam bunda ya. Biraz yapıyı denetleme yani kötü bir niyet yok.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sevgili Başkan, şöyle yani hani biz sonuç olarak Anayasa madde 126, 127, şeyler belirtilmiş. Doğru, köy muhtarlıkları, tüzel kişilikler, hep ikinci planda kalmış ama hani var olan biçimiyle öyle ya belki on yıl sonra birleşecek.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hocam, o endişenizi anlıyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bunu bu şekilde düzenlemek yerine biraz daha belki hani biz hukuken baktığımız zaman sadece bildirim değil de muhtarın görevi, muhtar önerir, vali karar alır biçiminde olsaydı daha sanki bu yerel yönetimlerin ruhundan uzaklaşmamış olurduk.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Endişenizi anlıyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet, yerel yönetim eş güdümünü sağlamak bakımından daha mantıklı olurdu, onu vurgulamak istedim. Bunu sizler de yapabilirsiniz yani bizim öneri vermemize gerek yok. Yani sizler de çünkü sonuç olarak... Bu ikili yönetimin, iki ayrı statünün derinleşmesini hiçbirimiz arzu etmeyiz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hocam, teşekkür ederiz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Rica ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sadece anlamak için soruyorum: Bu muhtarlıktan yazılı izin alınmasının kaldırılma gereğini açıklayacak mısınız onu? O neden kaldırılıp yani bildirimle çevriliyor? Yani bunu tam anlamak istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, dün Coğrafi Bilgi Sistemi Hakkında Kanun görüşülürken arkadaşlarımızın, milletvekili arkadaşlarımızın çoğunluğu şeyi söylemişti, başta Hamzaçebi Beyefendi olmak üzere: “KHK’ye atıfta bulunarak kanun yapılamaz.” demişti çünkü kanunun Anayasa ve yasanın kuvvetler ayrılığına, şeye aykırı...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Normlar hiyerarşisine.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet, evet.

Şimdi, aynı şekilde bir önceki kaldırılan kanunda şöyle deniyor, diyor ki: “Valilikçe incelenmesi muhtarlıktan da yazılı izin alınması.” deniyor, orada bir çelişki var yani valilikte inceleniyor ama asıl izni muhtarlıktan alıyorsunuz. Burada hiyerarşide bir sıkıntı var, bu yeniden düzenleniyor. Bir o var, ikincisi: Aslında şimdi, sürekli afetle karşı karşıyayız, sel ve heyelan afetleriyle karşı karşıyayız. Ve dikkat ederseniz eğer bütün bu afetlerin, sellerin olduğu yerlerde genellikle de köy ve mezralarda dere yatağına yapılan binalar ve orada yaşayanlar çok ciddi sıkıntılar yaşıyorlar. Maddenin ruhunda bu bölgede yapılırken 27’nci maddeye göre buralarda herhangi bir ihtiyaca karşılık bir yapı yapılırken, valilikten izin alınsın. Bunun uygulamasını da muhtarlık takip etsin ve tüm bu işlemler yapılırken herhangi bir harç da ödenmesin. Bu arkadaşlarımız da, bu köylerde, mezralarda yaşayan insanlarımız da kapı kapı belediyeleri veya ilgili kurumları dolaşmak zorunda kalmadan, oralara herhangi bir ücret ödmeden kendi en tabii ihtiyaçları olan yapıların yapılması için önlerinin açılmasından başka bir şey değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11-3194 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri, bu alanda Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılır.”

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu konuda bir bilgi alabilir miyiz?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Maddeyle ilgili mi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet, evet.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önergeyi okutalım, ondan sonra.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tabii, tabii.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önergeyi okutuyorum:

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesiyle 3194 sayılı Kanun’un 28’inci maddesinin (2)’nci fıkrasının birinci cümlesinden sonra eklenen cümlelerin tekliften çıkarılmasını arz ederiz.

Nuran İmir

Mahmut Celadet Gaydalı

Şırnak

Bitlis

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 11’inci maddeyle ilgili arkadaşlar, önce bir bilgi vermek ister misiniz talep üzerine?

Ahmet Bey, siz buyurun isterseniz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KÜÇÜKLER – Sayın Başkanım, özellikle AFAD tarafından yayımlanan ve 1/1/2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği yapıların depreme dayanıklılığı noktasında birçok yenilik getirmiştir. Bunlardan en önemlileri ise çok yüksek binalar ve deprem izolatörlü binaların tasarımı konusunun ilk kez yönetmeliğe girmesidir. Bu tür önemli binaların yapılacağı zayıf zeminlerde

de bazı özel hesaplar tanımlanmıştır. Yönetmelikle getirilen bir kuralla bu tür mühendislik hesaplarının ve proje taşıyıcı sisteminin projenin başından itibaren kontrol edilebilmesi için tasarım gözetmenliği getirilmiştir. Bakanlığımızca bu kapsamda yayımlanan tebliğ sonrasında puanlama yapılarak komisyon marifetiyle de şu an 19 kişi bu belgeyi almış bulunmaktadır. Bu uzmanlar tarafından şu ana kadar Türkiye’de 6 adet yüksek bina ve 4 adet izolatörlü bina tasarım gözetmenliği işi yapılmıştır yani 6 aydan beridir yüksek bina sayısı 6 tane ve 4 tane de izolatörlü bina tasarımı yapılmıştır. Yani bunlar çok aşırı, fazla yapıyı teşkil etmemektedir. Dolayısıyla bu özel binaların, yüksek binaların mutlaka özel gözetmenler tarafından, bu konuda yetkin, etkin kişiler tarafından belirlenmesi, onların kontrolünde yapılması bir zorunluluk şeklindedir. Tabii, dün de itiraz edilen bir husus vardı. Çok zayıf zeminlerdeki binalar için ayrıca hizmetin kapsamı yönetmelikte geniş tutulduğundan, Bakanlığımızca tebliğde geçici bir maddeyle, şu an tüm üniversitelerin inşaat mühendislikleri bölümündeki hocalar da bu zemin işleminde etkin hâle getirilerek onların da yapabilmelerine imkân sağlanmıştır. Bakanlığımıza bu hususta, zeminle ilgili işlem yapabilecek, şu ana kadar hizmet alabilen inşaat mühendisliği çok azdır fakat bu azlığı bildiği için de Bakanlığımız, üniversitelerin inşaat bölümlerine bu tespiti yapma imkânı getirmiştir. Dolayısıyla artık bu denetimi yapanlar açısından da bir sorun kalmamıştır. AFAD tarafından kurulan ve hâlen çalışmakta olan yeni bir komisyon tarafından da yönetmelikte bazı düzenlemeler yanında bu konu da gözden geçirilmekte ve zemin konusunda tasarım gözetmenliği hizmetinin uygulama alanının da daha daraltılması düşünülmekte. Dolayısıyla “Sahada bu işi yapacak kişi şu an 19 kişi, yapılacak iş çok fazla, bunlar tekelleşme oluşturuyor.” şeklindeki iddiaların da şu an doğru olmadığını düşünmekteyiz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Celadet Bey, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Yasaların ya da çıkarılmak istenen kanunun açık, şeffaf ve anlaşılabilir olması önemlidir. Madde metninde “yeterli uzmanlığı haiz mühendisler” kavramı kullanılmakta fakat bu “yeterlilik” ölçüsünün ne olduğu veya neye göre belirleneceği bilinmemektedir. Dolayısıyla bu “yeterlilik” kavramının açıklanması gerekmektedir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Gökan Bey

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, bu konuyla ilgili öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Yani yasanın çıkış amacı, deprem riski taşıyan özellikli yapılarla ilgili daha nitelikli mühendislerin imza sahibi olması yani süreci yönetmesi. Ben, konu buradan açılmışken şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye’de deprem riskinin en aza indirilebilmesi, şehre karşı, kente karşı işlenen suçların kontrol edilebilmesi açısından biz ilgili belediyeler, yerel yönetimler, yapı denetim firmaları, şantiye şefleri... İleriki maddelerde şantiye şeflerine sorumluluk veren, onlara cezai müeyyideler getiren düzenlemeler var. Ancak Sayın Başkan, Sayın Demir; buradaki çok sayıdaki arkadaşımız da TMMOB’a bağlı meslek disiplinlerinden, belli mühendislik fakültelerinden, mimarlık fakültelerinden mezun olmuş insanlar çoğunlukla Komisyonumuzu oluşturuyor. Etüt aşamasından başlamak üzere, proje aşamasından başlamak üzere, şantiye şefliği eskiden kayıt altına alınırdı meslek odaları tarafından yani bir meslek disiplinine sahip olan kişi, önce meslek odasına imza yetkisini alabilmesi için üye olurdu, sonra da kendisi adına açılmış olan bir cetvelde de bu, tek tek işlenirdi. Şimdi, son zamanlarda, genellikle yaygın bir biçimiyle, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin 2011 referandumundan sonra -bunu açıklıkla söylemek istiyorum- cemaatin de Türkiye’de hukuki sistemi son derece etkilediği dönemlerde meslek odalarının denetim yetkisini azaltabilmek için pek çok uygulama ortaya konuldu, bundan mutlaka vazgeçilmesi gerekir. Yani 1954’te yasayla kurulmuş olan meslek odalarının süreçte bir kamu adına denetim yetkisinin mutlaka sağlanması gerekir. Bakın, İstanbul’da 2010 yılından sonra

herhangi bir üniversiteden mühendislik diploması almadan, mimarlık diploması almadan, İstanbul'un farklı belediyelerinde proje onayı yaptırmış, inşaatı tamamlamış, daha sonra tespitlerde de herhangi bir diploma kaydı bulunmayan -benim bildiğim- 19 şahıs tespit edilmiştir. Şimdi –bu 19'la da onun bir ilgisi yok- yani o nedenle de burada meslek mensuplarıyla ilgili değerlendirmede –bugün de bunu ifade ettik- eğer uzmanlık verilecekse, bu konuyla ilgili “yeterlilik” konusunda bir düzenleme getirilecekse üniversitelerin dışında Bakanlık da devreye koyuyorsunuz -Sayın Küçükler'in açıklamasından bunu anlıyoruz- ama bunun içinde meslek odalarının yönetimlerinin yer almamasını anlamakta zorluk çekiyorum. Yani yaklaşan bir Marmara depremine karşı topyekûn, bütün bilgi hafızamızla, kurulu bütün kurumlarımızla buna hazırlanmamız gerekirken, hangi nedenle olduğunu anlamadığım bir sebeple meslek odalarına karşı yürütülen bu tavrı çok anlayamadığımı belirtmek istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bilgi veren sayın arkadaşımızın bilgileri bu maddede karşılığını bulmuş değil. Bilgi veren sayın arkadaş dedi ki: “Çok katlı binalarda deprem riski yüksektir. Dolayısıyla bu çok katlı binaların herkes tarafından -herkes derken yani ilgili mimar, mühendisler tarafından- yapılması uygun değildir. Bu konuda bilgi birikimi olan mühendis ve mimarların bu projeleri yapması amacıyla bu düzenlemeyi getirdik.” Ancak maddeye baktığımızda, burada, yapılacak binalarla ilgili herhangi bir sınırlamanın olmadığını görüyoruz. “Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri” diyor; bütün binalar buraya giriyor, zemin sağlam değilse orada yapılacak 5 katlı bina da depreme karşı ileri tasarım yöntemi ve teknolojisi gerektirebilir. Eğer niyet, çok sınırlı sayıda binayı yapmak ise o zaman onu maddeye yazmak lazım, Bakanlık bu kadar geniş yetki almamalı. Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemi ve teknolojisi sadece çok katlı binalarda mı kullanılabilir? 5 katlı binada, 4 katlı binada, 3 katlı binada kullanılamaz mı bunlar? Kullanılabilir. Madde bir tekelleşme yaratacak endişesi yaratıyor bende. Daha iyi tartışmak, maksat çok az sayıdaki binanın projesini bu çerçevede gerçekleştirmek ise maddeyi ona göre yazmak gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Sanıyorum yönetmelikle belirleme mecburiyeti olacak ileri teknoloji şeyini, o yetkiyi de zaten maddelerden birinde vereceğiz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, yönetmeliğe bıraktığı anda yetki çok genişliyor, onu demek istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Anladım.

Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet, çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, sorun orada. Yani şimdi, deprem riski söz konusu, tam da yaşam hakkı sorunsalın merkezinde ve bunu en üst düzeyde koruma çalışması yapmamız gerekiyor. Hatta biz Anayasa taslak çalışmalarında büyük depremden sonra Anayasa'ya depremle ilgili hükümler koyduk, yazmaya başladık çünkü bizim gerçekliğimiz en üst düzeyde yaşama hakkı korunsun diye.

Şimdi, Sayın Başkanlar burada, Sayın Demir burada; Anayasa madde 17 ve Anayasa madde 2 çerçevesinde düşündüğümüz zaman, hem hukuki belirlilik hem yaşam hakkı, bunu yönetmeliğe bırakmamamız gerekir. Sayın temsilci yaptığı açıklamada da kurumsal ölçütler, kurumsal aidiyetler

yönünde bir arayışın olduğunu ortaya koydu. Şimdi, bu açıdan burada yönetmelikle bu olmaz. Şu anda yeterli uzmanların ve hazırlıkların olmadığını bu çerçevede görüyoruz. Bu bakımdan ya tanımı burada yapmak lazım, kurumsal bağlantı, mimarlık mühendislik fakülteleri çerçevesinde, işte meslek odaları çerçevesinde veya böyle bir yapılaşmanın önüne geçilmeli ki –hazırlıklar yapılınca-ya kadar- en azından yaşam hakkı açısından risk doğurucu sonuçlar yaratacak olaylar önlemin. Bu da tam da –Sayın Başkan, siz de işaret ettiniz, Anayasa yetersiz ama akşam vurguladım iki üç kez, 2357 çerçevesinde- düzenleme ve denetleme mekanizmasının tam işletilmesi gereken bir alanda bir yönetmelik çıkarmak suretiyle Bakanlığa böyle bir hazırlığın yapılma yetkisinin verilmesi hem yaşam hakkı açısından açıkça Anayasa’ya aykırılık teşkil eder. Bu bakımdan bu maddenin tarafınızca gözden geçirilmesi –biz yardımcı olalım- çok yararlı olacak ve gereklidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Tabii, çok sayıda söz isteyen oluyor, Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı falan da burada. Yapı denetim kuruluşlarıyla ilgili temsilci geldi mi acaba? Dolayısıyla daha çok söz hakkı verebilmek için zamanı iyi kullanalım.

Buyurun Emine Hanım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tekrara düşmemeye çalışacağım Sayın Başkan.

Açıkçası deprem tehlikesini sürekli üzerimizde hissettiğimiz bir dönemde depremle ilgili, depreme karşı önlemlerle ilgili bu tür kanun düzenlemelerinin yapılması tabii ki olumlu. Yani özellikle İstanbul’da daha yeni, çok kısa aralıklarla 2 tane önemli uyarı depremi –ben uyarı olarak tanımlıyorum- 26 Eylül 2019’da 5,8; 11 Ocak 2020’de -daha yeni- 4,8; ikisi de Silivri açıklarında 2 deprem yaşadık zaten. Yani ivedilikle artık depreme karşı önlemlerin alınması gerekiyor daha hızlı bir şekilde. Ancak bu maddenin düzenleniş şeklinin ben de eksik olduğunu düşünüyorum. Şimdi “yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde” cümlesi eksik bir cümle yani bunun hakikaten düzenlenmesi gerekiyor, hangi yeterliliğe sahip? Şimdi, biz kanun yapıyoruz burada; kanun yapmak, kanun maddesi düzenlemek bana göre –size göre de öyle mi bilmiyorum- çok ciddi, önemsedığımız, önemli bir konu. Şimdi, 19 mühendisten bahsedildi, dün Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı da bahsetti, siz de, sayın yetkili de bahsetti. Yani 19 mühendisin görev yapacağı birkaç proje için mi kanun yapıyoruz, birinci sorum bu. Eğer daha geniş kapsamlı, gerçekten bu işi ciddiye alacağımız şekilde bir kanun yapacaksak bunun yolu bu değil. Binalar, yüksek binalar ya da işte özel, teknoloji gerektiren binalar. Bir kere sınıflandırılmalı, gruplandırılmalı ve o binalarda o zaman görev alacak mühendislerle ilgili birtakım kriterler oluşturulabilir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani 28 maddeye ek cümle yazıyoruz Emine Hanım, yeni bir madde değil bu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama ciddi sınırlama getiriyorsun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tek başına bir madde değil, bir cümle yazıyoruz. Yani uzun bir madde zaten, ona göz atarsanız.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sınırlama getiriyorsunuz burada. “Yeterli uzmanlığı haiz mühendislik” dediğiniz zaman bu bir sınırlama getirmektir. O yüzden bunun tekrar düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum açıkçası. Maddeyi gözden geçirmeme gerek yok çünkü hem biliyorum hem de belli bir konudan bahsediyoruz. Önümüzde de bir deprem riski var. Bu konuda zaten yapılması gereken şeyler var. Evet, mühendislikle ilgili –ben de inşaat mühendisiyim- yani bir gruplandırma

yapılabilir gerçekten, yurt dışında örnekleri var, dün Oda Başkanımız da bundan bahsetti. Yani tekrar ya bu madde üzerinde bir düzenleme ya da bilemiyorum, yönetmelik şeklinde mi, tekrar bir üzerinde geçilmesi lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Buyurun Celadet Bey.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ben, bizim verdiğimiz önerenin gerekçesinin okunmasını istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tamam, peki, okutuyorum:

Gereke:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, kanuni altyapısı olmamasına rağmen 11 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ yayınlanmıştır.

Kamu yararına ve eşitlik ilkesine aykırı olarak bazı seçkin mühendislere ayrıcalıklar tanıyan bu düzenlemeye karşı TMMOB, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası ile TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Danıştaya dava açmışlardır. Dava süreci hâlen devam ederken, davaların kadük hale getirilmesi amacıyla, görüşülmekte olan tasarı teklifinin 11’inci ve 13’üncü maddeleri ile İmar Kanunu’nun 28 ve 42’nci maddelerinde düzenleme yapılmaktadır.

Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ’in çıktığı tarihten günümüze kadar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sadece 19 kişiye tasarım gözetmeni belgesi verilmiştir.

TÜİK istatistiklerine göre ülkemizde yılda 160.000-200.000 civarında binaya yapı ruhsat izni verilmektedir. Yılda üretilen yaklaşık 30.000-40.000 bina söz konusu tebliğ kapsamında Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetleri satın almak durumundadır. Bakanlığın bir yıllık uygulama sonucunda yetkilendirdiği ve ekte verilen listedeki kişi sayısı sadece 19 kişi olup bu kişilerin bu sayıdaki binaya hizmet vermesi olanaklı olmadığı gibi, mühendisler arasında eşitsiz bir tekelleşme de ortaya çıkaracaktır.

ABD İnşaat Mühendisleri Odasının yüksek yapılar için çıkardığı bir düzenlemeden alınarak ülkemize taşınan, ancak bina yapım maliyetlerini oldukça artırması nedeniyle ABD’nin birçok eyaletinde bile uygulanmayan tebliğdeki bu düzenleme, kanun içine yerleştirilerek çıkarılmak istenmektedir.

Bu yasa maddesinin çıkması durumunda Van-Erçiş, Konya-İlgın, Bursa, Sakarya, Çanakkale, Aksaray, Balıkesir, Adana, Hatay, Yalova, Erzurum, Iğdır, Kahramanmaraş, Antalya, Denizli, Aydın, Muğla, İzmir, Bolu, Afyon gibi birçok il ve ilçesinde, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği’ne göre, sivilaşan, çöken veya şişen zeminler üzerine oturan -ki Türkiye toprakların yüzde 30’u bu tür zeminlerden oluşmaktadır- binlerce tarım ve hayvancılık amaçlı basit yapılar da dâhil olmak üzere, tüm yapılar “tasarımın gözetimi ve kontrolü hizmetine” tabi olmak zorunda kalacaklardır. Ülkemiz insanı, bu seçilmiş kişilere bedelini ödmeden ahırını dahi yapamayacaktır. Tekelleşmiş bu sistemde ücretler günümüzde 60 bin ile 100 bin TL arasında değişmektedir. Yapının büyüklüğü artıkça bedel de büyümektedir.

Kamu yararına aykırı, seçilmiş birkaç mühendis dışında deprem veya afetlerle mücadelede herhangi bir yarar sağlayamayacağı bilinen bu düzenlemenin yasa maddesi içinden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, arkadaşlar, şimdi, tabii, bu konuda bunun tartışılmaya devam edileceği anlaşılıyor. Genel Kurulda da bu tartışılacak, grup başkan vekilleri düzeyinde de tartışılacak ama bu eleştirilen noktada kullanılması durumunda zaten biz bunu kabul etmeyiz hiçbir zaman fakat böyle kullanılmayacağını biliyoruz, sınırlı sayıda alanla ilgili değerlendirileceğini biliyoruz.

Celadet Bey’in önergesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kayıtlara geçen bu hususları da ayrıca ilgili arkadaşlara ileteceğiz Mustafa Bey.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 3194 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz.”

“Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir.”

“Bu şekilde yıktırılamayan yapılar, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılamak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım maliyetleri %100 fazlası ile ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Maddeyle ilgili önerge yok.

Öncelikle Hulusi Bey söz istemişti, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk’ün (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi’nin maddeleri üzerindeki konuşma sürelerinin üç dakikayla sınırlandırılmasını teklif ettiğine ilişkin açıklaması

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben usulle ilgili söz istemiştim. Dün saatlerce kanunun geneli üzerinde konuşulurken aynı zamanda yoğunlukla maddeler üzerinde tartışma yapılmıştı, değerlendirme yapılmıştı. Dolayısıyla bir an önce Komisyonumuzun bu kanun teklifinin görüşmesini tamamlayabilmesi için madde üzerindeki görüşmelerin zamanla sınırlandırılmasını, mümkünse üç dakikayla sınırlandırılmasını teklif ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – E konuşsak da olur yani üç dakika, değil mi yani? Madde var ya hani “Görüş bildirmezse olumlu görüş bildirmiş sayılır.” öyle bir şey yapalım! Zaten beş dakikayla sınırlandırdı Sayın Başkan ve gayet de hızlı gidiyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, tabii, Komisyon üyeleri ile Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimize ya da oda başkanlarımıza, çok sayıda kişiye söz verebilmek için belki bir ayırım yapmak gerekebilir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Usulle ilgili ben bir söz alabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

2.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin maddeler üzerinde konuşma sürelerinin sınırlandırılmasının doğru olmadığına ve aynı mahiyetteki önergelerin birlikte oylanması gerektiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, tabii, herkes her öneriyi yapabilir, burası demokratik bir tartışma ortamı ama böyle üç dakika, iki dakika, efendim, bir dakika, beş dakikayı geçti, bunlar doğru değil. Şu ana kadar gayet demokratik bir şekilde yönettiniz, teşekkür ederim onun için. Dün, evet, çok uzun bir tartışma oldu ama belki de iyi oldu, herkes kafasındaki şeyi söyledi. Bunlar doğaldır, çok önemli bir kanun görüşülüyor.

Şimdi, bir şey söyleyeyim Sayın Başkan: Yani üç dakika... “Komisyon üyesi olanlar ile olmayanlar arasında bir ayırım yapmak gerekir.” dediniz. Diğer komisyon uygulamalarına bakalım, Genel Kurul uygulamalarına bakalım. Bir kere, Genel Kurulda asgari konuşma süresi beş dakikadır; önerge üzerinde, madde üzerinde –asgari derken- beş dakikadır, başkan uzatırsa uzatır. Bir kere beş dakikalık konuşma bütün milletvekillerinin hakkıdır, onu söyleyeyim, bunu burada azaltamazsınız. Gidin başka komisyonlara bakın, Plan ve Bütçe Komisyonuna bakın; Komisyon üyeleri on dakikadır, Komisyon üyesi olmayanlar beş dakikadır, başkanların kendi takdirlerine göre bu süre elbette ki uzayabilir.

Madem usulden açıldı konu, dün bir oylama yaptınız, ben onunla ilgili görüşümü söyleyeyim: Aynı mahiyetteki önergeleri ayrı ayrı oya sundunuz, doğru değil. Aynı mahiyetteki önergeler birlikte oylanır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani illa farklılıkları vardı, okuduk ama.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, şey kısmı aynı...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani özü aynı olsa da dünkü tartışma ortamını...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani teklif metninden çıkarılacak olan kısım 2 önergede de aynıydı, tek bir harf farklılığı bile yoktu. Diğer önergenin içeriği farklı olabilir, konuyu ifade eden cümleler farklı olabilir. Şimdi, onu biraz geliştirelim. Dün ikinci önerge reddedilmiş olsaydı ne olurdu? Ben size söyleyeyim: Reddedilmiş olsaydı demek ki Komisyon ilk önergede göstermiş olduğu iradeyi ikinci önergede geri aldığına göre o ilk önerge kabul edilmiştir sonucu çıkmaz. Aynı mahiyetteki ikinci önerge oylandığı anda, Komisyon ret verdiği anda bu şöyle yorumlanır: Komisyon ilk oyundan vazgeçti, görüşünü değiştirdi, reddediyor; bakın, böyle bir sonuç çıkardı. Bu usul konularını tartışalım, konuşalım ama burası gayet hızlı çalışan bir Komisyon, böyle süre sınırlaması doğru değil. Zaten yaptığınız süre sınırlaması doğal, doğrudur, belli bir makuliyet içerisinde götürüyoruz.

Teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili söz talebim var tabii, Komisyon üyesi arkadaşlar görüşlerini ifade ederse ondan sonra söz alabilirim.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) (Devam)*

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hocam buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu metni yazanlara, teklif sahiplerine şöyle bir sorum olacak Sayın Başkan: Öyle ki bu maddeyle, hani “meşrulaştırma” demeyelim ama sanki, yıkılması gereken binalarla ilgili bir düzenleme söz konusu. Yani oysa İmar Kanunu’nun amacı, yıkılması gereken binayı yaptırmamak, o şekilde düzenlemek, o

şekilde denetlemek ve bu sonucun çıkmaması. Şimdi, düzenlemeyi ve denetlemeyi yapmadık biz, yapmadık veya yapmadık; ne yapıyoruz? Yaptırım uyguluyoruz. Şimdi, bence bu düzenlemeyi aşamalı bir biçimde yapmak gerekir. Şu anda kabul görmeyecek biliyorum söylediklerim çünkü biraz önce Hamzaçebi'nin işaret ettiği gibi, çoğunluk “Biz ne dersek o olur, siz ne kadar konuşursanız konuşun.” dercesine oylama da öyle yapılıyor Sayın Başkan ama burada çok ciddi bir sorunla karşı karşıya bulunuyoruz. Yani hukukta düzenleme, denetleme ve yaptırım aşamalarının bir halka gibi, zincir gibi birbirini izlemesi gereken alanların merkezinde yer alıyor bu imar düzenlemesi ve Avrupa’da da, Avrupa hukukunda da imar düzenlemeleri en ciddi, en sıkı yapılan düzenlemelerdir. Şimdi, bizde tersine dönüyor, ya af çıkıyor veyahut da “Nasil yıktıracağız?” diye... Oysa bu maddeyi eğer yeniden –şu anda yazılmayacak ama- ele almak gerekirse o şekilde tasarlamak gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 3194 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın (a) bendine aşağıdaki cümle eklenmiş, üçüncü fıkrasına “müelliflerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve gözetmenlerine” ibaresi eklenmiş, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “il özel idaresince” ibareleri ve “incelenerek” ibaresi madde metninden çıkartılmış, “yerleşme alanı” ibaresi “yerleşik alanı ve civarı” şeklinde, “muhtarlık izni olmaksızın” ibaresi “valilik onayı alınmadan ve muhtarlığa bildirim yapılmadan” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “ceza miktarının beşte biri olarak” ibaresi “ceza miktarı” şeklinde ve fıkra da yer alan “üçyüz” ibareleri “bin” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere ve imar mevzuatına aykırı olarak ya da 27 nci madde kapsamında ruhsat alınmadan yapılabilen yapılardan aynı maddede belirtilen koşullar sağlanmadan yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine ve aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere, yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, bin Türk Lirasından az olmamak üzere, aşağıdaki şekilde hesaplanan idari para cezaları uygulanır:”

“Aykırılığa konu alanın arsa payına isabet eden arsa alanı ile emlak vergisine esas arsa ve arazi asgari metrekare birim değerinin çarpımı ile bulunan bedel kadar idari para cezası ayrıca ilave edilir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesiyle 3194 sayılı kanunun 42’nci maddesinin üçüncü fıkrasında “müelliflerine” ibaresinden sonra gelmek üzere ilave edilmesi teklif edilen “ve gözetmenlerine” ibaresinin tekliften çıkarılmasını arz ederiz.

Nuran İmir

Mahmut Celadet Gaydalı

Şirnak

Bitlis

Gerekçe:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, kanuni altyapısı olmamasına rağmen 11 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ yayınlanmıştır.

Kamu yararına ve eşitlik ilkesine aykırı olarak bazı seçkin mühendislere ayrıcalıklar tanıyan bu düzenlemeye karşı TMMOB, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası ile TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Danıştaya dava açmışlardır. Dava süreci hâlen devam ederken, davaların kadük hale getirilmesi amacıyla, görüşülmekte olan tasarı teklifinin 11’inci ve 13’üncü maddeleri ile İmar Kanunu’nun 28 ve 42’nci maddelerinde düzenleme yapılmaktadır..

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 13’üncü maddedeki gerekçe önceki gerekçeyle aynı, tekrar okumamıza gerek yok.

Evet, söz isteyen var mı?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) - Hüseyin Bey’e söz verebilir misiniz bizim adımıza konuşmak üzere.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Hüseyin Bey.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Sayın Başkan, biraz önce Bakanlık yetkilisi bilgi verirken sayıları az olan binalar hakkında bilgiler verdi burada. Tabii, bunun durumu biraz makul gösterme amaçlı olduğunu da biliyoruz. Yani, biz de biliyoruz Hakkâri’de, Van’da gökdelen yapılmadığını veya efendim sismik izolatörlü bina yapılmadığını orada da, sayılarının az olduğunu. Ama şunu sorabilir miyiz: Mesela sıvılaşan zemin üzerinde kaç tane bina yapıldı, bu konuda bize bilgi verebilir mi? Şişen zeminlere sahip kaç bölgede bina yapıldı, kaç tane ruhsat alındı, bunu verebilir mi? Altı aydır, yedi aydır mesela Çanakkale’de niye deltalar üzerine oturan zeminlerde yapı ruhsatları verilmiyor, bunu da bize açıklayabilir mi? Evet, geçtiğimiz günlerde AFAD Başkanlığı, Deprem Yönetmeliği’nde gerekli revizyonları yapmak üzere toplantılar yaptı ama henüz yönetmelikte herhangi bir değişiklik olmadı. İnşaat mühendisliği fakültelerinin hocalarına yetki verildiği ifade ediliyor. Her hoca bu konularda yetkili değil ki. Ben, müsaade ederseniz... Deprem Yönetmeliği’nde “tasarımın gözetimi belgesi”ne sahip kişilerin hangi konuları gözetip kontrol edeceklerini ifade ediyor. Bakın insanlar hem yapı denetim firmalarına para ödüyor, kontrolörlük hizmetleri yürütmek için ücret ödüyorlar, ayrıyeten tasarımın gözetimi hizmetini verecek hocalarımıza da para ödemek zorunda kalacaklar. Bakın sahaya özel deprem tehlike analizi... Kaç tane üniversite hocamız bu konuda uzman?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Siz herkes yapabilsin mi diyorsunuz?

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Hayır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ne diyorsunuz? Ne dediğinizi tam anlatırsanız...

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Bakın efendim, bu konularda, Amerika Birleşik Devletleri’nin... Evet yani bu konular bugüne kadar özel tasarım gözetimi konusu içerisinde yer almıyordu ve bu konular Türkiye’de birçok mühendis tarafından da yürütülüyor zaten.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Alması kötü değil ki.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Alması kötü değil ama efendim, Bakanlık “Yurt dışında uluslararası dergide 3 tane makalesi çıkmış olmak, şu olmak, bu olmak...” diye çeşitli düzenlemeler getirdi. Şimdi bunu Türkiye’deki kaç tane mühendis gerçekten sağlayabilir? Mesela basit bir şey söyleyeceğim...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir sene sonra konuştuğumuzda 4 katına çıkacaktır, sen merak etme.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – İnan çıkmayacaktır.

Sahaya özel zemin davranış analizi... Bunu bugün Türkiye’de herkes yapıyor. Yani sadece seçkinci mühendisler yapmıyor ki. Niye o? Şimdi koydukları kurallar zor ama herkesin 3 tane, yurt dışı hakemli dergide makalesi yok. Şimdi, efendim, bu tür koşullar, zorlaştırıcı koşullar koyar, bazı kişileri tarif ederseniz sonuç itibarıyla orada bir tekelleşme yaratacağınızı da hepimiz bilmek zorundayız. Yılda 30-40 bin binadan bahsediyorum. Sayılar 19 olmasa, 29 olsa ne olur, 109 olsa ne olur? Yani bizim itirazımız buna. Amerika’daki bu düzenlemede inşaat ve jeoloji mühendislerine bu yetkiyi veriyor. Yani o da bu düzenleme de ister İngilizcesini, ister Türkçesini burada okuyabilirim...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yine de “İnşaat ve jeoloji mühendislerinin tamamına niye güvenmiyorsunuz?” sorusunu soruyorsunuz.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Hayır vazgeçtik, zaten jeoloji mühendislerine de güvenmiyorlar, jeoloji mühendislerine de bu yetki verilmiyor yani bugün çıkarılan tebliğde. Bunun da yanlış olduğu zaten biliyoruz, o işin ayrı bir bölümü ama ben bir meslek örgütünün Başkanı olarak şunu söylüyorum: Benim meslektaşlarıma da böyle seçkinci bir davranış, anlayışla yaklaşılmasını doğru bulmadığımı özellikle ifade etmek istiyorum.

Konya Teknik Üniversitesinden hocam, eski şube başkanımız da burada hem de uzmanlık alanı da bu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Adaşımız.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Evet, adaşınız aynı zamanda Sayın Başkanım. Ben ona da bu yetkinin verilmesini istemiyorum. O da o yüzden burada zaten. Yani, yanlışla yanlış dememiz lazım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yetkisi vardır, değil mi Tahir Bey’in?

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Yetkisi yok. Neden?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İstemedi mi?

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Hayır, onun için değil, tebliğle “Sadece inşaat mühendislerine verilir.” diye hüküm getirildiği için. Halbuki...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ha, siz meslek mensuplarınızın da haklarını savunuyorsunuz haklı olarak.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Hayır, yani benim jeoloji mühendisleri için bakın böyle bir talebim yok, olmaması gerektiğini düşünüyorum. Neden? Çünkü yaygın olarak zaten yapılıyor bu. Sahaya özel zemin davranış analizi... Herkes yapıyor bunu zaten.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, Hukuk İşleri Genel Müdürümüz...

Ahmet Bey, buyurun bakalım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KÜÇÜKLER – Sayın Başkanım, ben özellikle Bakanlığımıza gelen teklifler anlamında yüksek binalar sayısını verdim; 6 tane ve 4 tane de izolatörlü yapı geldi bu altı aylık süreç içerisinde. Bunlar çok özel projeler. Yani konuyu ikiye ayırmak lazım; yüksek ileri teknoloji gerektiren yüksek binalar ile bir de zemin konusunda yeterli olmayan, zemini kötü olan yerlerde yapılacak yapılar. Dolayısıyla, yüksek yapılar ile ileri teknoloji gerektiren yapılarda zaten çok fazla, aşırı bir iş yükü yok. Şu an 6 tane yüksek yapı, 4 tane özellikli yapı, toplam 10 tane yapı gelmiş, 19 tane de kişi var zaten.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, Oda Başkanımız sayıdan ziyade ayrıcalıklı bir grup oluşturmayalım diyor yani çerçevenin daha geniş tutulmasını meslektaşları adına talep ediyor.

Bunun kayıtlara geçtiğini belirtiyorum.

Celadet Bey’in önergesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

Hüseyin Bey teşekkür ederiz. Öneriniz değerlendirilecek mutlaka, bunu biz de tartışacağız.

14’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 3194 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge var mı? Yok.

Söz isteyen? Yok.

Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, bununla ilgili bir açıklama getireceğimi ifade etmiştim ben.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O da kayıtlara geçti. Aslında, hukuk tekniğine çok aykırı değil, hocam varken konuşmak doğru olmaz da. Ama tartışılabilir tabii, o görüş de saygındır, ona bir şey demiyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama tuhaf bir şey yok Başkanım orada. Bu bir nihai sonuç bilgisi değildir, ara dönemdir yani diğer idari işlemin sonuçta aksamaması ve gecikmesi hâlinde bu aradaki, ara işlemdeki kurumun şeyidir, asli unsur değildir yani. Arada o görüş...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Siz yokken tartışıldı epey.

15’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 8- Plan değişiklikleri, plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak şekilde ve teknik gerekçeleri sağlamak şartıyla yerleşmenin özelliğine uygun olarak yapılır. Plan değişikliği tekliflerinde ihtiyaç analizini içeren sosyal ve teknik altyapı etki değerlendirme raporu hazırlanarak planı onaylayacak idareye sunulur.

Parsel bazında; nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini arttıran imar planı değişiklikleri yapılamaz.

Bin metre kareden az olmamak kaydıyla oluşmuş adalarda; ada bazında nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini arttıran veya fonksiyon değişikliği getiren plan değişikliklerinde ihtiyaç duyulan kültürel tesis, sosyal ve teknik altyapı kullanımları; adanın merkezine en fazla 500 metre yarı çaplı alanda karşılanmak zorundadır.

Taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında yapılacak imar planı değişikliği sonucunda değerinde artış olan arsanın artan değerinin tamamı değer artış payı olarak alınır. Değer artış payı bedelinin tespitinde 2942 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen bedel tespit esasları gözetilir.

İmar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışının tespiti 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre yetkilendirilmiş lisanslı gayrimenkul değerleme kuruluşu tarafından plan değişikliği açıklama raporunda belirtilen meri plan koşullarındaki değer tespiti ile birlikte değişiklik sonrası değer tespiti yapılmak suretiyle belirlenen yeni değerden az olmamak üzere, idarece oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından belirlenir. Değer artış payı, en geç taşınmazın ilk satışında veya ruhsat aşamasında taşınmaz maliklerince ödenir. Değer tespit komisyonunca belirlenen değer artış payı, ödeme tarihinde her takvim yılı için, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere arttırılarak uygulanır.

Taşınmazın değer artışına tabi olduğu tapu kütüğüne şerh edilir. Emsal, inşaat alam, yapı yüksekliği ve kullanım amacı değiştirilmemek kaydıyla yapılacak ruhsat tadilatları hariç, değer artış payı ödenmeden yapı ruhsatı düzenlenemez.

Değer artış payı tutarları taşınmaz maliklerince; Bakanlık muhasebe birimi hesabına yatırılır. Yatırılan tutarların;

- a)Büyükşehir belediyesinin olduğu illerde; %25'i büyükşehir belediyesinin ilgili hesabına, %25'i ilgili ilçe belediyesinin ilgili hesabına, %25'i Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,
- b)Büyükşehir belediyesi olmayan illerde ise; %40'ı imar planı değişikliğini onaylayan idarede açılacak ilgili hesaba, %30'u Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,
- c)Bakanlıkça onaylanan imar planı değişikliğinden kaynaklanan değer artışında anılan idare payları, Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,

Beş iş günü içerisinde aktarılır ve (a) bendine göre kalan değer artış payının %25 'i, (b) bendine göre kalan değer artış payının %30'u ve (c) bendindeki imar planı değişikliğinin diğer genel bütçeli idareler tarafından onaylanması durumunda değer artış payının tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir.

16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamındaki alanlarda, kamu yatırımları ile kamu mülkiyetindeki alanlarda, mazbut ve mülhak vakıflara ait alanlarda yapılacak plan veya plan değişiklikleri ile imar planlarında serbest (Yençok) olarak belirlenmiş yüksekliklerin 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen usullere göre yapılacak plan değişikliklerinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tabii, bu çok önemli bir madde. Aslında belediyeçiler olarak bizim yıllardır tartıştığımız bir konuyu düzenlemeye çalışıyoruz bu maddeyle. İmar plan tadilatlarında bir değer oluşmuşsa bunun mutlaka kamuya mal edilmesi konusu hakikaten çok değerli ve önemli bir fikirdir, aksi hâlde birtakım yanlışlıklara sebebiyet verilebilir ya da hak ve adalet duygusu zedelenebilir. Kamunun imkânlarının kamuya mal edilmesi burada esastır. Geneli üzerinde görüşülürken de çok değerli fikirler ortaya çıkarıldı aslında. Yani hepsi tartışılabilir ama bir ara yol bulunarak böyle bir madde düzenlemesi arkadaşlarımız tarafından getirilince ben de dikkatle okuduğumda bir ilk olması nedeniyle ve şehirlerde özellikle imar kirliliğini önleyici bir fonksiyon icra edebileceğini düşünerek bu maddenin çok yerinde olduğunu değerlendirdim ama farklı fikirlerde olan elbette olabilir.

Akif Bey, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teklifin tümü üzerinde görüşlerimi ifade ederken bu madde üzerinde gereğince durdum ama bir kez daha dün ifade ettiğim görüşlerimi burada tekrar etmek istiyorum.

Madde son derece sorunlu bir maddedir. İyi niyetle kaleme alınmış ama masa başında yazılmış olduğu için uygulamada çok büyük sorunlar yaratacak olan bir maddedir. Kimlerden görüş alınarak yazılmıştır, vatandaşla konuşulmuş mudur, sektörle konuşulmuş mudur? Muhtemel plan değişikliklerinin olabileceği yerlerde yaşayan vatandaşlarla görüşülmüş müdür bilmiyorum? Görüşüldüyse o konuda bilgi verirlerse memnun olurum.

Şimdi, ada bazında plan değişikliği getiriliyor. Parsel bazında plan değişikliği, yapı yoğunluğu, kat adedi, bina yüksekliği artıyor ise eğer o yasaklanıyor. Ada bazında plan değişikliği çok konuşulan, çok savunulan bir şey ancak arkadaşlar, plan bir bütündür, plandaki bir adayı alıp orada yoğunluğu artıran bir değişiklik yaparken komşu adadaki yoğunluk sabit kalıyor. Bu artan yoğunluğun gerektirdiği ihtiyaçları nereden, nasıl karşılayacaksınız? Bu sorunun cevabı yok.

Devam ediyorum, ada bazında plan değişikliği için taşınmaz mal maliklerinin tamamının talebi şart. Bir kere bu şart bu yolu baştan kapatıyor, imkânsız kılıyor. Ama diyelim ki bu ada bazındaki bütün malikler bir araya geldiler ve imar planı değişikliğini talep ettiler ve bu çerçevede bir imar planı değişikliği yapıldı, böyle bir süreç başladı. Yoğunluk arttığı için fonksiyonlar değişmiş olabilir, fonksiyonlar değişmiş olduğu için burada bir değer artışı söz konusu. Bu değer artışı hesaplanacak ve değer artışı eskisine göre ne kadarsa aradaki farkı kamu alacak. Tüm değer artışını kamu alıyorsa bu vatandaşlar böyle bir yolu neden tercih etsinler? Bu sorunun cevabı yok, sadece binasını yenilemiş olacak ama binasını... “Sadece binasını yenilemiş olacak.” demeyeyim, binası yenilenmiş olmakla birlikte, o binanın değeri artmış olduğu için aradaki farkı kamuya verecek. E, neden talep etsin bu vatandaşlar burada böyle bir plan değişikliğini? Peki, vatandaşların, maliklerin hiç birinin plan değişikliği talebi yok, ilgili belediye ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ada bazında yoğunluğu artıran bir plan değişikliği yaptı, pay ödenecek mi, değer artış payı? Benim gördüğüm ödenmeyecek.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Ödenmeyecek.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ödenmeyecek. Peki, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı plan değişikliği yaparsa o taşınmazın artan değerinden kamu hiçbir şekilde pay almayacak, o değer olduğu gibi o parsel maliklerinin olacak, vatandaşın kendisi bir araya gelip çabalayıp hepsi birlikte imza verip “Biz plan değişikliği istiyoruz.” derse ve değişiklik süreci başlarsa o yolda vatandaşlar değer artış payını ödeyecekler. Neden o yolu tercih etsin? Olmayacak bir yolu öneriyoruz. Bu, şunu yaratacak: “Bak, siz eğer böyle bir yola girerseniz değer artış payı ödersiniz, size çok pahalıya gelir, gelin bunu belediyeden yapalım, gelin bunu Çevre ve Şehircilik Bakanlığından yapalım, 5 kuruş da ödemeyin.” Böyle 2 tane dengeli olmayan, dengesiz alternatif koyuyoruz vatandaşın karşısına. 2’nci yol biraz karanlık, gri bir yol. Bu doğru değil.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama kamu arazisi varsa...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kamu arazilerinde geçerli o, özel mülkiyette söz konusu değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Nerede?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O dediğimiz özel mülkiyete konu yerde parsel bazlı ve ada bazlı düzenlemenin... Şehirciliğin genel ilkeleri var, İmar Kanunu’nun genel ilkelerini siz ortadan kaldırarak yapamazsınız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, devam edebilir miyim?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani süreyi sınırlandırsak iyi olur.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Söz almadığım maddeler var Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama devam ediyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İsterseniz şöyle yapalım: Ben her maddede konuşmayacağım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Siz bu işlere yabancı değilsiniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Başkanım, böyle dersiniz bu olmaz. Bir arkadaşlık, dostluk ortamı içerisinde teknik bir konuyu tartışıyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bunu bozmuyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir polemik yapmıyorum, teknik bir konu tartışıyoruz. Burada siz “Süreyi kısıtlayalım.” dersiniz bu doğru değil Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Meclisteki usulü getirebiliriz arkadaşlar; önerge sahipleri beş dakika, onun dışındakiler üç dakika olmak üzere.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, ben sözlerimi tamamlıyorum, sonraki bütün maddelerde beş dakika konuşma hakkımı kullanacağım. Çok söyleyeceğim var, sonraki maddede söylerim söyleyeceklerimi.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama burada teklifinizin ne olduğu açıklığa kavuşmadı yani alternatif öneriniz nedir?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – E, sözümü kısıyorsunuz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Zaten geneli üzerinde de çok konuştuk yani Akif Bey.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, o zaman bir şey söyleyeyim: Sizin göreviniz, Komisyonun bu teklifi objektif bir şekilde tartışmasına imkân sağlamaktır. Siz sürekli olarak “Sizin görüşünüz doğru değil, şurası var, burası var.” Siz o zaman orayı Başkan Vekilimize bırakacaksınız, şuraya geleceksiniz, burada konuşacaksınız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Oy hakkım var, oy hakkımı kullanıyorum. Oy hakkım var mı Akif Bey?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, ben diğer komisyonlardan bilirim, başkan konuşacağı zaman yerini başkan vekiline bırakır, gelir, konuşur.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Benim oy hakkım var mı yok mu?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tabii, elbette var Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tamam, o zaman oy hakkımı kullanıyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben bir iki cümleyle toparlayacağım, diğer her maddede görüşlerimi beşer dakikayla sınırlı kalmak üzere size ifade edeceğim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Dakika sınırlaması getirmesek eğer.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki.

2943 sayılı Kanun’un 11’inci maddesinde belirtilen esaslar gözetilerek bu değer tespit edileceği hükmü varken, onun yanına getirip de “Özel değerlendirme şirketinin vereceği raporda belirlenen değerden az olamaz bu değer.” dersiniz 2943 sayılı Kanun’un 11’inci maddesinin bir anlamı olur mu? Kesinlikle yanlış, kesinlikle yanlış.

Deminki şeyi tamamlayayım. Bu ada bazında plan değişikliğini ilçe belediyelerinin, büyükşehir belediyesinin ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yapmaması için bir engel var mı? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bırakın ada bazını, parsel bazında değişikliğe yetkili. Ada bazında da değişiklik yapabilir, yasa açık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı plan değişikliği yaptığı o kişiler 5 kuruş ödemeyecekse bu yolu niye tercih etsinler?

Buradaki değer tespit komisyonu nedir? Yeni bir komisyon mu kuruyorsunuz? Dün sordum, cevabını almadım. Yeni bir komisyon kuruluyorsa bu komisyonun kimlerden oluşacağı, nasıl oluşacağı yazılı değil. 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesindeki Komisyondan bahsediyorsanız, onun adı değer tespit komisyonu değildir.

Peki, söyleyeceğim çok şey var ama sürem doldu. Diğer maddelerde bu konudaki görüşlerimi ifade etmeye devam edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, bu maddeyi şu ana kadar tartışılan kısmıyla, birinci kısım olarak, şimdi benim değineceğim husus ise ikinci kısım olarak iki başlıkta ele alınabilir. Çünkü ikinci kısımda “Değer artış payı tutarları taşınmaz maliklerince bakanlık muhasebe birimi hesabına yatırılır.” Yatırılan tutarların nasıl taksim edileceği, nasıl paylaştırılacağı sayılıyor. Büyükşehir belediyesi olan yerlerde yüzde 25 büyükşehir belediyesinin ilgili hesabına, büyükşehir belediyesi olmayan illerde ise yüzde 40'ı, imar planı değişikliğini onaylayan idarede açılacak ilgili hesaba... Burada belediye yok şu hâlde?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Onaylayan belediye zaten, imar planını onaylayan belediye.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Niçin “belediye” demiyoruz?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – İlgili idare diyoruz, aynı şey.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ama yukarıda niye “ilgili idare” demiyoruz? Değil mi? Yani ben okuyunca acaba belediye dışında bir başka idare mi var? O zaman ya yukarıya da “ilgili idare” diyelim ya da buraya da “ilgili belediye” diyelim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, imar yetkisi olan kuruluş sonuçta.

Hocam devam edin varsa başka bir şey.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bunu düzeltelim. Tabii, eğer “değer artış payı” dediğimiz pay Sayın Hamzaçebi'nin değindiği üzere, değer tespit komisyonunu objektif karar verecek, biraz bağımsız ve özerk statüde olan bir komisyon olarak düzenlemesek bu maddenin başından sonuna kadar okunuşunda acaba merkezî yönetime bir gelir payı mı yaratılmak isteniyor, o nedenle mi bu madde yazılmış biçiminde ciddi bir soru işareti doğuyor. Şimdi, bu açıdan, tabii, Anayasa madde 123'e merkez ve yerel yönetim ilişkisi, yerel kaynaklar, Anayasa madde 126, 127 ayrımı ve yerel yönetimlerin esas yükü... Çünkü bu işler mahalli idarelerin yetkili olduğu alanda, hizmetin verildiği alanda. Avrupa Yerel Yönetimler Özerlik Şartı madde 9 çerçevesinde ciddi sorunlar yaratıyor. O bakımdan bir değer tespit komisyonunun statüsüne ilişkin kural koymak gerekiyor.

İki: (a) bendi ve (b) bendi arasında doğan büyükşehir ve diğer şehirler arasındaki bu adlandırma farkını ortadan kaldırmak gerekiyor yasa tekniğine ve Anayasa'ya uygun hâlde getirmek için.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Buyurun Hasan Bey.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu maddeyle ilgili eleştirilerimizi geneli üzerindeki değerlendirmede söylemiştik ama Akif Bey’in eleştirisine bir ek yapmak istiyorum.

Şimdi, Sayın Başkanın kaygılarını anlamak lazım. Vatandaş kendi arasında anlaştığında belediyeye gittiğinde bir değer artışı ortaya çıkarsa ücret ödeyeceğini biliyor ama anlaşılmaz bunu belediye kanalıyla yaparsa...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, Hasan Bey, sen uygulamadan geliyorsun ya, lütfen.

HASAN BALTACI (Kastamonu) - Uygulamadan geldiğim için çok daha

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Öyle kolay mı o işler?

Neyse, buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Vatandaş 100 mahalleliyi ikna etmek yerine 1 belediye başkanını daha kolay ikna edebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, kaç yüz kişi var mecliste.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Efendim?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Meclisler, meclisler. Başkan ne yapabilir?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bir belediye başkanı meclis üyelerini ikna edebilir. Bir vatandaş 100 maliki yan yana getirip ikna edip değer artış payı ödemektense bir belediye başkanını daha kolay ikna etme yoluna gidemez mi? Suistimale açık değil mi burası?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hasan Bey, belediye başkanlarında yetki kısıtlaması mı istiyorsunuz burada?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Hayır, belediyelerin de yaptığı imar plan değişikliklerinde de değer artışları varsa onlardan da ücret alınsın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, belediye başkanlarının yetkilerini niye kısıtlıyorsunuz?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hasan Bey tamamlasın bir.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Kamu kuruluşlarının yapacağı plan değişikliğiyle bir değer artışı ortaya çıkacaksa vatandaş bunun da değer artış bedelini ödesin. Düşünsenize, siz başkanın, belediye meclis üyesinin yakınısınız, gideceksiniz, belediye eliyle imar tadilatı yaptıracaksınız, öbür vatandaş da 100 kişiyi bir araya getirecek, gelecek, değer artışı üzerinden bedel ödeyecek.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Öyle bir şey olur mu ya?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım, siz yapmıyor olabilirsiniz de benim yapmayacağımı kim biliyor ki?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Madde gayet açık.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bir saniye, ben konuşurken niye herkes müdahale ediyor anlamadım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, bu çok önemli bir adım. Şu anda...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Çok önemli bir adım, suistimale çok açık bir adım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şu anda belediyenin yetkisini çok kısıtlayan bir maddeden bahsediyoruz imar artışını engellemek için.

Bir saniye, bir kaos olmasın.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bitirmedim, her maddede de konuşmuyorum zaten.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Hasan Bey, size ilave süre de veriyoruz.

Buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Uygulamadan gelen de bir insan olduğum için çok da rahat biliyorum, 1 belediye başkanını ikna etmek 100 maliki ikna etmekten çok daha kolaydır, suistimale de açıktır. Kamu kurumlarının yapacağı imar plan değişikliklerinde ortaya çıkan değer artışının da bir bedeli muhakkak olmalı.

Ayrıca, niye yüzde 25 belediyelere yüzde 25 ilçe belediyesine de yüzde 50-yüzde 50 değil? Zaten bu şehrin yükünü bu belediyeler çekiyor. Belediyenin bütçesini yüzde 30 kıs, personel alımını kıs, yabancı kuruluşlardan kredi çekme olanaklarını kıs, sanki Türkiye’de kimse yabancı kuruluşlardan kredi çekmiyormuş gibi -en son gördünüz işte- yabancı kuruluşların kredileriyle metro yapmasını engelle, değer artış paylarından yüzde 25’ini ver, yüzde 25’ini bakanlığa al yani hepsini size verelim.

Neyse, benim insicamım da bozuldu, daha fazla ileri gitmek istemiyorum.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet, bence de iyi olur.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Şimdi, tabii burada “Parsel bazında bina yüksekliğini arttıran imar değişikliği yapılamaz.” deniyor ama parsel bazında birçok dönüşümün yapılmak zorunda olan bölgeler var birçok şehirde yani İstanbul’da var. Beş yıl önce biz kendi binamızı yeniledik. Bina yüksekliğini artıran imar planı değişikliği yapılamayan bir bölgede oturuyorum. Eski binamız beş katlı ve çok eskiydi, yine beş kat yaptık ve kat malikleri müteahhide para ödeyerek bu değişikliği yaptılar; yeniledik, üzerine para ödediler. Şimdi, eğer bu kanun teklifi çıktıktan sonra biz bu binamızı yenilemiş olsaydık parsel bazında, artı bir de değer artışı hesaplanacaktı ve bu değer artışını ödeyecektik. Doğru değil mi, öyle mi? Yani anlamak için soruyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, öyle değil. Emsal artarsa...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Değer artışı varsa.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Binanın yenilenmesinden dolayı değer artışından bahsetmiyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Binanın yenilenmesinden dolayı bir değer artışı tabii ki oldu. Bu göz önüne alınmayacak mı eğer kat verilmediyse?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Emsal ve diğer ilave bir inşaat...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Genel olarak inşaata herhangi bir ilave söz konusu değilse bence bu söylediğinizin yapılmasında hiçbir beis yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam, işte anlamak için ve anlaşılması için soruyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 6306’ya hiçbir bedel almıyorlar.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Tamam, şu an Kadıköy’de yapılan uygulamalar gibi siz 5 kat verip yerine 7 katlı, 8 katlı yaparsanız bu uygulamada yapılamaz ama kendi evinizi, oturduğunuz bütün insanlarla beraber uyum içerisinde gidip 5 katta 5 kere yaparsanız, onun önü açık.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Hayır, yoğunluk artmasa bile bina yenilenmiş olacağı için bina kalitesi artmış olacağı için...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, hayır bir dakika Akif Bey, yapmayın ya, okuyalım buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir de deprem açısından yapılacak bütün çalışmalar...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Taşınmaz maliyetlerin tamamı...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ada bazında yapılacak imar planı değişmiş olacak, değer artışı olarak arsanın artan değerinin tamamı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - İmar planı değişikliği yapıldı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - İmar planı değişikliği yapılmıyor. Bakın, burada bina yenileniyor sadece.

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) - Arsanın artan değeri yok ki.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - İmar planı değişikliğiyle ne yapılır?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Yenileme de plan değişikliği olmuyor da.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama bitireyim ben, bir dakika... Abdullah Bey, ben de bu konulara uzak değilim yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Yok yok, hayır hayır. 6306'ya göre harç bile ödenmiyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Abdullah Bey, kısıtlıyoruz konuşmamızı. Emine Hanım'ın...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hepsi değişti.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - O zaman imar değişikliği...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 3 kat iş yeri olunca plan değişikliği değil mi bu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, plan değişikliği.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Buraya girmiyor mu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Giriyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O, girer.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - O yapmıyor mu? “Aynısını yapıyorum.” diyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ya, konutlar aynı kaldı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Binanın aynısını yapıyorum.” diyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Şimdi, Abdullah Bey, bir saniye...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben, Emine Hanım'ın bir katkı yaptım. Evler aynı kaldı, giriş katı iş yeri oldu. Yine, 100 metrekaare evim vardı. Yine 100 metrekaare evim var.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama o imar planı değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama bina yeniden yapılmış olduğu için evimin değeri 300 bin liradan 500 bin liraya çıktı “Ver 200 bin lira.” diyorsun sen bana.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Hayır, yok efendim, imkânı yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Madde onu söylüyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Plan değişikliği yok ama...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben, bir tamamlayım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir saniye...

Şimdi, Akif Bey şöyle, siz yine kızacaksınız ama bu maddede benim de görüşüm alındığı için şunu söyleyeyim: Bina aynen yenileniyorsa bu madde kapsamına girmez çünkü plan değişikliği gerekmez. Yalnız bina aynen yenilenirken tabii, bir bölümü ticarete çevriliyorsa oradan bir değer artışı doğuyorsa bu madde kapsamına giriyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – E, tamam niye “Girmiyor.” diyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika, maddelerden birisinde ne diyor? “Plan değişikliği teklif edilir.”

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Benim 100 metrekare evim var, altı iş yeri oldu plan değişikliğiyle, yeniden yapıldı, daha kaliteli yapıldı; değer kazandı, 200 bin liradan 500 bin liraya çıktı, “Ver bana 200 bin lirayı diyorsun.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, efendim, ihtiyaç alanı içine sosyal ve teknik altyapı etki değerlendirme raporu hazırlanarak bu etki değerlendirme raporunda eğer varsa bu kıstaslar, değişiklikler bu manada ödeyecek ama o, dükkândan kaynaklı ödenecek yoksa evini yenilediği için değil. Bu raporu niye alıyoruz Akif Bey?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bina yeniden yapılırken evim de yenilendi, granit yapıldı.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O girmez.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama bakın, giriş cümlesini lütfen okuyalım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Neyse...

Emine Hanım, siz konuyu biliyorsunuz, bu tartışma doğrultusunda da...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, etki değerlendirme raporunu hazırlıyoruz o yüzden.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, yalnız Sayın Hamzaçebi’nin binalarını yenilemek zorunda olan insanları caydıracağı noktasında söylediklerine ben katılıyorum açıkçası.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Plan değişikliği gerekmiyor da neyse, böyle devam edin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ya, farz edelim ki öyle değil de plan değişikliği gerektiren bir yerde oturuyorum ve depreme karşı da yenilemem lazım ama yenilediğim zaman da değer artışı olacak, plan değişikliği de belki kat da artacak. Yani orada, plan değişikliği yapıp eğer yenilenmesi için kat artışı da yapılacaksa bundan niye ev sahibi sorumlu olsun? Bu biraz caydırıcı gerçekten. Sonuçta, bir bedel ödemek zorunda kalacak. Belki ekonomik durumu da çok iyi olmayabilir bu ev sahiplerinin yani bunu da iyi düşünmek lazım.

Bir de Abdullah Bey, “Bu, özel alanlarda uygulanmayacak kamu alanlarında uygulanacak.” gibi bir şey söyledi demin, yanlış mı anladık? Öyle bir şey dediniz sanki Abdullah Bey.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değer artışı kamu arazisiyse bu manada, bu kapsamda ondan değer artış payı alınmayacak.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yalnız burada ben “kamu arazisi” tanımını göremedim maddede, öyle bir tanımlama yok. Yani bu madde kamu arazisi üzerindeyse bu yapılar uygulanır; öyle bir şey göremedim de.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır plan değişikliğiyle ilgili hususlarda değer artışından bahsettik biz, binaların yenilenmesiyle ilgili bir husus anlatmadık, cümleyle alakası olan bir şey değil bu. Akif Bey’in dediği hususta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, belediyeler kendilerine ait olan yerler

var, orayla da ilgili plan değişiklikleri yapabiliyorlar kamu yararı gözeterek. İşte, orada kamu hizmet binası, kültür merkezi, spor merkezi gibi, oradaki değer artışları içine katılmıyor; onu ifade etmeye çalıştım ben.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tamam, teşekkür ederim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değerlendirmede Bakanlığın...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Onu gördüm, onu kastettiğini anlayamamıştım, anladım şimdi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Emine Hanım’a konuşmasını tamamlama fırsatı vermedik. Tamamlıyor muyuz?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet. Ben dönüşümün caydırıcı olacağı mesajını vererek kapatıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, maddeyle ilgili bir şey söylemek istiyor musunuz? Buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Şimdi, Emine Hanım’ın sorularına cevap vermek açısından söylüyorum. 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’un içerisinde deprem riski taşıyan binaların yıkılıp aynıyla yapılması var. Dolayısıyla siz binanızı depremden dolayı gabarileri aynı kalmak suretiyle yıkıp bunu yapmanızın önünde herhangi bir engel yok. Ama kötü uygulamalar görüyoruz, siz de biliyorsunuz. Binalar yıkılıp daha da yoğunluk artırılmak suretiyle -sözüm ona- parsel bazında dönüşümler var. Bunlar doğru, binanın içerisinde oturan insanları kurtarıyor ama süreç içerisinde şehir yaşanmaz hâle geliyor. Yoğunluktan, ihtiyaç olan yeşil alanlardan, altyapıdan ulaşım bunların hepsi büyük problem hâline dönüşecek. Dolayısıyla bu onları engelliyor ama hiçbir değer, değer dediğim yani kat artışı ve metrekare artışı olmadan bu gerçekleşiyor.

Hamzaçebi’nin sorusu, bu binalar yapılırken -alt tarafta dükkân- vesaire yine gabariyi artırmadan herhangi bir şey yapılırsa orada parsel bazında fonksiyon değişikliğiyle ilgili aslında örtülü bir madde var. O da parsel bazında fonksiyon değişikliğine girer ve dolayısıyla bina kat mülkiyetine göre dükkâna dönüştürülmüş yerde, sırf o bölgenin, o katın değer artışı kadar değeri kamuyla paylaşmak zorunda.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yok, kamuyla paylaşmıyor, olduğu gibi alıyor kamu onu.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Ya işte kamuya verecek.

Şimdi, Sayın Hamzaçebi, ben uygulamadan gelen biriyim. Netice itibarıyla bu yatırımcı gözüyle bakılırsa en sonunda dükkâna dönüştürülmüş bir mülkün süreç içerisinde çok daha büyük kazanımlar elde edeceğini biliyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, aslında konu vuzuha kavuştu.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Peki Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun İbrahim Halil Bey.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Sayın Başkanım, ben konuyu anlamak için söylüyorum yani bu konulara çok ilgimiz yok daha doğrusu. Şimdi, kentsel dönüşüm projesine sahip olanlar müstesna bunlardan.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, madde 16/5/2003 tarihli ve 6306 sayılı Kanun alanlarından, kamu yatırımları ile kamu mülkiyet alanlarından, mazbut ve mülhak vakıflar muaftır bunlardan.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Onu kabul ettim.

Şimdi, kentsel dönüşüme giren binanın zaten miadı dolmuştur, yıkılmak üzeredir, insanların can güvenliği endişesi vardır; onu yapacaklar, tamam. Ama binasını yenilemek istiyor. Şimdi, babasından, dedesinden kalmış bir tane dairesi var, onun değer kazanmasını... Şimdi, ne yapıyor realitede, müteahhide veriyor, o kat değer artışından dolayı olan rantı da müteahhit alıyor, böylece o adam evini yeniliyor kentsel dönüşüme girmemesi hâlinde.

Şimdi, eğer biz bu oluşan rantı da belediyeye veya devlete alırsak... Belediyeye zaten payın çok küçüğü gidiyor şu anda bu belediyelerin el değiştirmesinden dolayı. Biraz espri yapayım, izin verin de o kadar da konuşayım, arkasında da aslan payını ana belediye yani devlet alıyor, öyle anlaşıyor.

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) - Ama imar planının dışına çıkamayacağı için...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - İmar planının dışına çıktığını varsayalım.

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) - O zaman parsel bazında yapamayacak.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Parsel değil ada bazında değişiklik yaptı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama İbrahim Bey bakın...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – İzin vererseniz ben...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tamamlasın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yoksa yapılmıyor ki yapılamaz ki yani.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Şimdi izin verin ben bir şey söyleyeyim.

Orada insanların, kat maliklerinin kendilerinin o değişikliğin parasını vererek yaptırımları asla mümkün değil. O arsa da konumu gereği kentsel dönüşüme girmiyor ise ilanihaye o köhne yapı orada kalacak, o adamlar da o yapıyı değiştiremeyecekler oradaki rantı devlet aldığından dolayı. Ama oradaki bir kat değişikliği 1 kat artmışsa 1 katı müteahhide vermek suretiyle kendilerinden para çıkmadan müteahhide vererek o işi yeniliyorlar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O dönüşüm alanlarında oluyor.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Bakın, kentsel dönüşüme girmemesi hâlinde...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Bina” kavramı da var ama onu da söyleyelim yani. “Çöküntü hâle gelmiş riskli bina” kavramını kentsel dönüşüm il müdürlüklerinde rapora bağlayarak yapabiliyorsunuz 6306’ya göre. Yani sizin probleminizde hiçbir şey yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O, ondan muaf oluyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O da muaf yani. Tamam, sizin talebiniz karşılanıyor burada İbrahim Halil Bey.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Yani o bina, kentsel dönüşüme girmeyen...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 6306’ya girer efendim o, riskli bina raporu alıyorsunuz kentsel dönüşüm il müdürlüklerinden. Riskli bina ilan ettireceğiniz zaman, o rapora bağladığımızda yaptırıyorsunuz.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Şimdi biraz daha ileri gidelim. Riskli bina statüsüne girmedi ama eski bina, yenilemek istiyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, yenilemek istiyorsunuz. Eğer bir değer artışı, plan değişikliği yoksa bedel ödemiyorsunuz.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Plan değişikliğinin olmaması zaten, o bina eşittir şahsın yaptırnaması demektir; kendisi veremeyecek ki.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Halil İbrahim Bey, bakın, çevre şehircilik ilkeleri gereğince, belediyenin o bölgede emsal artışı, plan değişikliği yapabilmesi için onun ihtiyaç duyacağı o emsal artışın ve binanın özelliğine göre ek donatı alanı oluşturması gerekiyor, onu oluşturmayacağı için kabul edilmez. Yani mesele şu: Her talep kabul edilecek, bunu nereden çıkartıyorsunuz gibi anlaşıyor, öyle bir şey yok. Eğer uygunsa, şartlar yerine getirilmişse o emsal artışıyla beraber, ek inşaat hakkıyla beraber ek bir donatı alan oluşturulmamışsa...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Benim öğrenmek istediğim şey şu: Emsal artışı olduğunu varsayıyorum, emsal artışı var, yapmak zorunda.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Diğer şartlar yerine geldi.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Yerine gelmediğini varsayın, binasını yenilemek istiyor adam.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Olmaz o zaman, reddedilecek talep.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Yani ben de şunu demek istiyorum: Binasının emsal artışı 1 kattır veya 2 kattır her neyse, bunu zaten alacaksınız, eşittir, o adamın emsal artışına yani binasının yenilenmesine fırsat tanımayacağız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Binasını aynı metrekarede yenileyebilir.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Binasını aynı metrekarede yenilemek istediği zaman, babasından, dedesinden kalmış olan mirası zaten kıt kanaat geçindiği için o binayı ilanihaye yenilemeyecek çünkü kendisinden yenilemek için para çıkacak.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Siz ne talep ediyorsunuz ben hâlâ algılamadım.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Ben şunu söylemek istiyorum: Orada kat artışından dolayı irtifak artışı varsa onu devletin değil de o müteahhidin çözümünü sağlaması lazım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İmkân yok ki...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, bunun cevabını veriyor.

Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkanım zaten maddenin başında “Plan ana kararlarını ve sürekliliğini, bütünlüğünü, sosyal ve teknik altyapısını bozmayacak” diyoruz. Aslında, hatiplerden bir tanesi de bunu şöyle açıkladı: “Olmayacak yolu gösteriyorsunuz.” Normal şartlarda evet doğrusu bu zaten. Şimdi, şehirler bileşik kaplar gibidir, yaşayanlar ve şehir... Eğer birinde bir değer artışı varsa muhakkak öbür taraftan bir eksilme var demektir. Yani siz çok masum bir şekilde babasından, annesinden kalan bir binaya artı 1 kat, artı 2 kat hakkı olarak görüyorsunuz ama o masum talebinde artı 1 kat ve artı 2 kat değerinde oluşacak değer artışı aslında şehirden, şehirde yaşayanlardan, toplumdan gidiyor. Biz, zaten bunun önüne geçmek istiyoruz. Şu ana kadar bu artışlar birilerinin hesabına giriyordu, birilerine rant olarak sağlanıyordu. Biz diyoruz ki “O da olmasın.” Aslında, burada temel hedefimiz, imar plan değişiklikleri olmasın zaten. Yani imar planı şudur: Hocamın ha bire söylediği gibi planın anayasasıdır veya insanın genidir. Siz insanın genine ceninken herhangi bir müdahale yaparsanız sonunda nasıl bir Frankenstein’la karşılaşacağınızı tahmin edemezsiniz. Dolayısıyla imar planları sabit

kalsın eğer ihtiyaç olursa ada bazında olur ve herkesle paylaşılır -onu diyoruz ya işte- ada bazında bile olsa, imar plan değişikliğinden mutlaka o çevrede oturan insanların da haberdar olması açısından tabela zorunluluğu getirdik. Burada temel prensip,imar plan değişikliği olmasın.

Bir şey daha var çok konuşuldu. Şimdi deniyor ki: “Belediyeler -Hüseyin Bey söyledi galiba- suistimale açıktır. Belediye başkanını ikna ederiz. Bütün bir adayı ikna etmektense bu daha çok kolaydır.” Bakın, belediyeler, ne yaparlarsa yapsınlar, neticede halkın içerisinde ve bir sonraki seçimde de yeniden seçilmek arzusu içerisinde çalışırlar. Siz şehrin ortasında bir adada imar plan değişikliğini belediye olarak yapacaksınız, bunu da bütün halka ilan edeceksiniz tabelalarla. Böyle kolayca yenir yutulur bir durum...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bunu zaten önceden belediyeler yapıyordu. Şimdiye kadar imar plan değişikliğini Tapu ve Kadastro mu yapıyordu?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Yok yok öyle demeyin.

Şu anda çok zorluk getiriyoruz, şu anda şeffaflık getiriyoruz. Bir şey söyleyeyim mi? Bakın arkadaşlar, şu anda oluşturulacak değer artışının nereye verileceği, kamuya döndürüleceği herkeste aşikârken, herkes bunu bilirken, siz şehrin tam ortasında sabahleyin kalktığınızda ada bazında bir imar plan değişikliğinin, üstelik de değer artışının kamuyla paylaşılmadan yapılan bir imar değeriminin hesabını sorarsınız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, kifayetimüzakere diyorum.

15’inci maddeyi oylarınızı arz ediyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı maddeyi okutuyorum arkadaşlar:

MADDE 16- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 20- Bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin onuncu paragrafında yer alan hükümler doğrultusunda ilgili idare 1/7/2021 tarihine kadar meclis kararı ile plan değişikliklerini/revizyonlarını yapmakla yükümlüdür. Bu tarihten sonra bina yükseklikleri serbest (yençok) olarak belirlenmiş alanlarda plan değişikliği/revizyonu yapılınca kadar yapı ruhsatı düzenlenemez.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerindeki önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2512 esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 16’ncı maddesiyle 3194 sayılı Kanun’a eklenen geçici 20’nci maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Bu tarihten sonra, bina” ibaresinin “Bina” şeklinde değiştirilmesini ve maddeye aşağıdaki cümle eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Belirlenen süre içerisinde söz konusu alanlarda yer alan parsellere ilişkin yapı ruhsatı başvurusu yapıldığında süre sonu beklenilmeden alana yönelik öncelikli olarak plan değişikliklerinin, revizyonlarının yapılması zorunludur.

İlyas Şeker

Jülide İskenderoğlu

Recep Uncuoğlu

Kocaeli

Çanakkale

Sakarya

Hamdi Uçar

Ertunç Erkan Balta

Necip Nasır

Zonguldak

Artvin

İzmir

Şamil Ayrım

İstanbul

Gerekçe:

Önergeyle 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yapılan bina yüksekliklerin serbest (yençok) olarak belirlenemeyeceğine yönelik değişiklikler kapsamında maddenin yürürlüğe girdiği 1/7/2020 tarihinden sonraki belediyelere tanınan hazırlık sürecine ilişkin bir yıllık sürede vatandaşları mağdur etmemek ve işlemlerin ivedilikle sonuçlanmasını sağlamak amacıyla söz konusu değişikliklerin yapılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hasan Bey, hiçbir müdahale olmadan, insicamınızı bozmadan buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, kaldığımız yerden devam etmek açısından söylüyorum. Yani, benim bir bilgi eksikliğim varsa lütfen tamamlayın.

Onaylanan 7'nci maddede şöyle söylüyor imar plan değişiklikleriyle ilgili: “Ayrıca plan değişikliği hakkında, değişikliğe konu alanda görülebilir bir şekilde en az 2 adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılır.” Şimdi, bu tabelanın içerisinde “Bu arsanın imar plan değişikliğini, vatandaşın istediği değer artış bedelini de kamuya ödediler.” ibaresinin yazıp yazmayacağını ben buradan anlamıyorum. Yani böyle bir ibare mi yazacak yani?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Yönetmelikle düzeltilebilir yani bu bence yapılabilir, yapılamayacak bir şey değil.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Hayır, yapılabilir mi, yapılacak mı, yapılmayacak mı? Yapılmayacaksa az önce söylediklerinizin hepsi geçersiz. Eğer yapılacaksa benim söylediklerim geçersiz. Yapılacak mı yapılmayacak mı?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Tabelayı koyan zihniyet, irade oraya niçin yapıldığını, artan değer artışının nereye gideceğini de açıkça yazar, merak etmeyin.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Yazmazsa bir kısıtlama var mı?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Takip edersiniz

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hasan Bey'in konuşmasını kesmeyelim.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Ama ben şimdi, her plan değişikliğinde arsanın başına gideceğim, bu plan değişikliğini vatandaş mı istemiş, belediye meclisi mi istemiş? Vatandaş istediye parasını mı ödemiş? Belediye meclisi istediye, belediye başkanı yaptıysa parasını ödemiş mi, ödememiş mi? Bunu mu takip edeceğiz yani?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hasan Bey, bakın, şu andaki uygulamada otuz günlük askı süresi var. Yani tüm müzakereler faslı bitip meclis kararı hâline geldikten sonra plan değişikliği askıya çıkar. Biz bu askıya çıkma şeklini yerinde, vatandaşın çevrede yeri olan, parsel sahibi olan insanları da haberdar kılmak açısından oradaki meclis kararlarında...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Benim söylediğim o değil ki... Şimdi, o tabelada şöyle yazacak mı...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Meclis kararı” yazacak Hasan Bey, öyle bir şey yazmaz. Yani, bir defa, idarenin şeyine aykırı bir şey. Baskı tahtasında ne yazıyorsa, belediye başkanına gittiğinizde baskı tahtasında ne yazıyorsa o yazacak.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Tabelada bütün belediye meclis kararını ilan edeceksiniz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, meclis kararı asılacak.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bununla ilgili bir hüküm var mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, “Plan değişikliği ilan edilir.” diyor, yapmayın Allah aşkına!

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Peki, uygulamayı göreceğiz, ben de takip edeceğim. O zaman tekrar konuşacağız.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Belediyenin ilan tablosundan bahsediyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

Buyurun Akif Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bir önceki maddede sorduğum bir sorunun cevabını almış değilim. Bu değer tespit komisyonu yeni bir komisyon mudur, değil midir? Bu konuda bir açıklama yapılmadı, böyle bir görüşme usulünü ben doğru bulmuyorum.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bunu zaten konuşmuştuk. Bu kamulaştırma takip komisyonu da olabilir ama bu kanunla ilgili bir komisyondan bahsediyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, nerede bu komisyon, Kimlerden oluşuyor?

Sayın Demir, değerli arkadaşlar, Bakanlığın değerli temsilcileri; bakın, böyle bir görüşme olmaz. Yani “Bunu muhalefet temsilcisi söyledi. Dikkate almayalım, üzerinde durmayalım.” diye bir yaklaşım olabilir mi? Bir uyarı yapıyorum. Bu teklifin eleştirdiğimiz maddeleri olabilir, desteklediğimiz maddeleri olabilir. Eleştirdiğimiz madde bile olsa burada yazımın doğru olması lazım. Değer tespit komisyonu diye bir komisyonun varlığını ben bilmiyorum. Atlamışsam söylersiniz, öğrenmiş olurum. Kamulaştırma Kanunu’ndaki komisyon değil bu.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – İdarece oluşturulacak değer tespit komisyonu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Olmaz, nerede, hangi kanun yazıyor bunu, nerede hangi kanunda yazıyor?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Cevap versinler mi Akif Bey, cevap versin mi Ahmet Bey?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tabii, bekliyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KÜÇÜKLER – Sayın Başkanım, şu an getirilen yeni madde de ek 8’inci madde de “İdarece oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından belirlenir.” diyor. Yani 2942 sayılı Yasa’nın 11’inci maddesindeki kıstasları esas alan ama Bakanlık tarafından oluşturulan yeni bir komisyondan bahsediliyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, bunun doğrusu, 2886 sayılı Kanun’daki Komisyondur. Böyle devlette sürekli olarak komisyon çoğaltılmaz, yanlış buluyorum. Devletin oturmuş bir değer tespit sistemi vardır. O sistemden bir sapma göstermeyi doğru bulmuyorum. Kaldı ki bu komisyonun yapacağı çok fazla bir şey yok. Esasen, iş, değerlendirme şirketinin vereceği rapora havale edilmiş durumda. O rapor her şeyi belirleyecek.

Şimdi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının da böyle bir fetişizmi var: “Devlet bu işi yapamaz, bunu değerlendirme şirketlerine verelim, onlar yapsın.” Değerleme şirketleri kanunla kurulmuştur, iyi işler yapıyorlar ama idare açısından değerlendirme şirketinin vereceği rapor bir bilirkişi raporu hüviyetindedir. Oradan rapor alınsın, alınması da iyi olur ama “Bunun üzerine, bu rakamın altına inilmez.” şeklinde bir düzenleme koyarsanız doğru değil, o zaman komisyonun bir anlamı kalmıyor. Bu raporu da dikkate

arak ya da 2942 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde "Değerleme şirketinin vereceği rapor ilave edilmek suretiyle değerlemede o rapor da dikkate alınacak." yönünde bir düzenleme yapılabilir ama "Komisyonun vereceği rapor, değerleme şirketinin vereceği rapordan az olamaz." dersiniz, bu, yanlış.

Değerli konut vergisi uygulamasında yaşanan sorunları hepiniz biliyorsunuz, bu madde biraz ona benziyor. Deminki örneğe gelelim, şehrin eskiden o kadar gelişmiş olmayan, şimdi ama gelişmiş olan bir bölgesinin 2 adasında 5 tane blok var. Bir müteahhit geliyor, maliklerle anlaşıyor, giriş katlarını alacak, oraları ticari alana çevirecek, üst katlarda da yine konut sahiplerine konut verecek. Evet, bu şartlar gerçekleştiriliyor, imar planı değişikliği yapılıyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – "Bedelsiz konut yenileyecek." denecek.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet, bedelsiz konut yenileyecek.

Ama dükkânların yapılmış olması nedeniyle o konutlarda bir değer artışı olacak. O emekli Ahmet Bey... Mustafa Demir ona katılmıyor "Emekli de olsa onun konutunun değeri artmıştır, o parayı vermelidir." diyor. Değerli arkadaşlar, bu, yanlış. Değer artışı elbette kamunun da alacağı bir artıştır ama o taşınmaz maliklerinin de bu değer artışında bir payı vardır, yapmayın bunu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Payı değil de "Hakkı vardır." diyelim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hakkı vardır. Payı, hakkı, her neyse...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mülkiyet hakkı o değer artışını sağlıyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama ben bu değer artışını olduğu gibi alırım, bunu da peşin ödeyeceksin. Bunun anlamı nedir biliyor musun? "Bu yolu asla kullanamazsınız, sakın ola ki bu yola gitmeyin, gelin, belediyeye, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına 5 kuruş para ödmeden biz bu işi gerçekleştirelim." Kanun koyucu bunu yapmaz, yapmamalıdır.

Teşekkür ederim arkadaşlar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

16'ncı maddede İlyas Şeker ve arkadaşlarının verdiği önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda 16'ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 21- Bu Kanunun geçici 16 ncı maddesi kapsamında Yapı Kayıt Belgesi alınan yapılarda. ilave inşaat alam ihdas edilmemek şartıyla, 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre güçlendirme karan alınarak güçlendirme yapılabilir. Bu yapılarda güçlendirme için ruhsat, bu Kanunda ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen şartlara ve kısıtlamalara tabi olmaksızın, güçlendirme projesine istinaden verilir. Yapı Kayıt Belgesi alınan yapının Hazineye veya belediyeye ait taşınmazlar üzerinde olması durumunda; taşınmaz satın alınmış olmadıkça güçlendirme yapılamaz. Yapı Kayıt Belgesi alınan yapının üçüncü kişilere ait taşınmazlara tecavüzlü olması durumunda güçlendirme için taşınmazına tecavüzlü üçüncü şahısların muvafakati aranır. Bu madde kapsamında yapılacak güçlendirme iş ve işlemleri 4708 sayılı Kanun kapsamında yapı denetim kuruluşlarının denetimine tabidir.

Bu madde hükümleri 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki yapılar hakkında uygulanmaz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 17’nci maddeyle ilgili önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2512 esas numaralı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesiyle 3194 sayılı Kanun’a ilave edilen geçici 21’inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “güçlendirme” ibaresinin “güçlendirmeye esas etüt ve projelere” şeklinde değiştirilmesini arz ederiz.

Nuran İmir

Mahmut Celadet Gaydalı

Şırnak

Bitlis

Gerekçe:

Teklif, düzenlemeyle İmar Kanunu’nun geçici 16’ncı maddesiyle yapı kayıt belgesi verilmiş binaların güçlendirilmesi planlanmaktadır. Ancak, İmar Kanunu’nun geçici 16’ncı maddesine istinaden Bakanlar Kurulu kararıyla afete maruz alanlar da dâhil olmak üzere, taşkın, heyelan, su baskını, çığ, kaya düşmesi de dâhil, afete maruz olanlar ile aktif fay hatları ve fay zonları üzerinde yer alan yüzbinlerce konuta da yapı kayıt belgesi verilmiştir.

Söz konusu binalar güçlendirilse de yukarıda sayılan afet ve zeminden kaynaklanan riskler nedeniyle yıkılacaktır. Ülkemiz kaynaklarının güçlendirişe de olası bir afetten yıkılması muhtemel amaçlar için kullanılmasının yanlış olduğu düşünülmektedir.

Ülkemizin insanının can ve mal güvenliğiyle ulusal kaynaklarının gereksiz yere israfının önlenmesi amacıyla söz konusu yapılar için gerekli etütler yapıldıktan sonra gerekmesi hâlinde güçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle teklif düzenlemedeki “güçlendirme” ibaresinin “güçlendirme projelerine esas etütler” şeklinde değiştirilmesini arz ederiz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, bu konuda kısa... Çünkü özellikle İstanbul’u çok ilgilendiriyordu, madde üzerinde siz çalıştınız. Aydınlatma açısından –bu, deprem riskine karşı konulmuş tam çözmese de olaya geçici de olsa bir çözüm önerisiydi sanıyorum- kısa bir bilgi verirsiniz.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Şu anda şöyle düşünüyoruz: Kat maliklerinin kendi inisiyatifiyle bir araya gelerek, binalardaki kaçak yapıları da göz önünde bulundurarak yapı kayıt belgesine müracaat eden bina sayısı takribi yüzde 1’den fazla değildir. Bu açıdan yaklaşmak gerekiyor. Bu yüzde 1’lik oranın içerisinde karşılaştığımız sıkıntılar neticesinde oluştu zaten. Eğer güçlendirmek gerekiyorsa bu yapı kayıt belgesi alan binaları... Onlarla ilgili çıkarılan kanun da “Güçlendirme yapılamaz.” kaydıyla çıkarılmış ama bu insanlar uzun süredir orada oturuyorlar, yıllardan beri orada oturuyorlar ve kendi aralarında uzlaşarak yapı kayıt belgesi de almışlar. Eğer binalarında depremle ilgili herhangi bir sıkıntı varsa denetim şirketleri tarafından denetlenerek, güçlendirmenin tüm usul ve esaslarına riayet edilerek projesiyle bunların güçlendirilmesinin önünün açılması amacıyla getirilmiştir.

Basit bir örnek vermek gerekirse Sarıyer’de, Bahçeköy’de 32 dairesi bir binada daha büyük deprem olmadan önce bir sıkıntı yaşandı, statiginde bir sıkıntı yaşandı. Orayı ziyaret ettiğimizde oradaki 32 dairenin bütün temsilcileri “Bize müsaade edin, biz kendi binamızı güçlendirelim, kamudan herhangi bir talebimiz yok, sadece bulunduğumuz binanın muhafazasını istiyoruz.” dediler. Biraz da bu tür alandan gelen talepler neticesinde oluşturulmuş bir kanun teklifi bu. Örnek olarak söylüyorum, eğer Sarıyer Bahçeköy’deki o binaya bir güçlendirme imkânı verilmezse 32 ailenin yaşadığı bina yıkılır, yerine ancak 12 ailenin oturabileceği, mevcut imar planına göre 12 ailenin oturabileceği bir binaya dönüştürülür. Geriye kalan diğer insanları ne yapacaksınız, onları nasıl memnun edeceksiniz, onları nerede iskân edeceksiniz? Bununla ilgili ciddi sıkıntılar vardı. Olağanüstü dönemlerde depreme karşı yapı denetimi belgesi alan, yapı kullanım belgesi alan bu insanların önünü açmak ve depreme karşı durumlarını güçlendirmek için böyle bir teklif geldi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) - Bir iki kelime söyleyebilir miyim Başkanım, müsaade ederseniz?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) - Şimdi, bu binaları güçlendirme... Bina sahiplerinin çoğu zeminin ne olduğunu bilmez. Tamam, siz onlara bir kolaylık sağlıyorsunuz ama bunların hiçbirinin can güvenliğini sağlayamıyorsunuz. Zemin sıvılaşması olayını bilen sadece jeoloji mühendisleridir, oradaki yaptıkları araştırmalar neticesinde. Bina sahibinin bundan haberi olmaz. Siz ne yaparsanız yapın, eğer zemin sıvılaşması olayı varsa bir depremde o binanın yıkılmasının önünü alamazsınız. Bu şekilde bilgilendirildiği zaman ancak insanlar bir şeyler anlar yoksa “Tamam işte sağlam yapılmadı da ben bunu takviyeyle idare edelim.” Eğer fay hattının üzerindeyse çelik konstrüksiyon olsa bile bu binanız yıkılmaya mahkûmdur. Bu bilgileri normal bir vatandaşın bilme şansı yok ancak bu işin uzmanları bilir. Bundan dolayı biz bu maddenin bu şekilde değiştirilmesini talep ettik. Bu değiştirmede de hiçbir zararımız olmuyor zannedersem.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Teşekkür ediyoruz.

Celadet Bey’le Nuran Hanım’ın önergesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Akif Bey, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Madde, 2’nci maddeyle de bağlantılı bir madde. Bunun doğru olmadığını ifade etmiştim, bir kez daha söylüyorum. Maddeyle 11 Mart 1988 tarihinden bu yana daha önce Bayındırlık ve İskân Bakanlığına ait olduğu hâlde belediyelere devredilmiş olan yetkiler, bu maddeyle Toplu Konut İdaresi Başkanlığına alınmaktadır. Abdullah Güler arkadaşımız “Hayır, öyle değil.” diyor. Bu böyle, kanun gayet açık, görüştük, biraz önce bir kanun maddesi de getirdiniz, ona da baktık; söylediğim gibidir. 2’nci maddenin değiştirilmesi lazım. Bu madde yürürlükten kalkabilir ama 2’nci maddenin değişmesi lazım. Bu maddeyi neden yürürlükten kaldırıyorsunuz? Çünkü bu madde diyor ki: “775 sayılı Gecekondu Kanunu’na göre Bayındırlık ve İskân Bakanlığına ait olan yetkiler, 3414 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren belediyelere devredilmiştir.” Madde bunu düzenliyor, siz bunu kaldırıyorsunuz. “İhtiyaç kalmadı.” diye kaldırdığınızı düşünmüyorum. Bu netleşti, ihtiyaç var bu maddeye. Belediyelerin yetkileri devam etsin diyorsanız 2’nci maddenin yeniden yazılması lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yeni madde ihdasıyla ilgili yapalım isterseniz. Tekririmüzakereden sonra açıklama yapın.

18’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddenin daha sonra görüşülmesi için karar almıştık.

18’inci maddeyle bağlantılı olduğu için, 2’nci maddeyi 18’inci maddeden sonra görüşmeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi görüşmeye başlıyoruz.

2’nci maddeyi tekrar okutacağım. Değişiklik önergesi de var.

İKİNCİ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler

MADDE 2-20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- Bu Kanun uyarınca; 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca oluşturulan alanlar ile 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediye sınırları içerisinde veya dışarısında Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkilidir.

Belediyelerce, 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra oluşturulan alanlarda ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu Kanun uyarınca oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyesi yetkilidir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 2 tane önerge var, önergeleri de okuyalım.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan teklife Yapı Denetim Kanunu’nun 2’nci maddesinin (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirildiğine dair bir maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“a) Proje müelliflerince hazırlanan, yapının inşa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerinin yerinde denetimini de esas alacak şekilde ilgili mevzuata, standartlara ve şartnamelere göre inceleyerek denetlemek, uygun olan etüt ve projeler hakkında ilgili idareye uygunluk görüşünü bildirmek.”

Nuran İmir

Mahmut Celadet Gaydalı

Şırnak

Bitlis

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 2’nci maddeyle ilgili diğer önergeyi okutuyorum.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 2’nci maddesiyle 775 sayılı Kanun’a eklenen ek 6’ncı maddenin birinci fıkrasına “içerisinde veya dışarısında” ibaresinden sonra gelmek üzere “775 sayılı Gecekondu Kanununa göre” ibaresinden eklenmesini, fıkra da yer alan “alanlarda” ibaresinin “alanlardaki uygulamalarda” şeklinde ve ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediyelerce 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyesi yetkilidir. Belediyeler bu hak, yetki ve görevleri yetkili organları eliyle kullanırlar. Büyükşehirlerde bu Kanunun tatbikatı büyükşehir belediyelerinin koordinatörlüğünde ilçe belediyelerince yapılır.”

Recep Uncuoğlu

Sakarya

Metin Yavuz

Aydın

Necip Nasır

İzmir

Ahmet Uzer

Gaziantep

Şamil Ayrım

İstanbul

Hamdi Uçar

Zonguldak

Ertunç Erkan Balta

Artvin

Gerekçe:

Önergeyle 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunla 5609 sayılı Kanun arasında ortaya çıkan yetki, görev ve sorumluluk çatışmasının giderilmesi amaçlanmış, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile belediyelerin 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamındaki alanlarda yetkili ve görevli oldukları açıklığa kavuşturulmuştur.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, çok teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Abdullah Bey, sizin de süreniz beş dakika.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamam Başkanım, riayet edeceğim.

Değerli Başkanım, mevcut 2’nci maddemizde yer alan husus, özellikle 775 sayılı Kanun’la, 20/7/1966 tarihinde çıkarılan ve mülga İmar ve İskân Bakanlığımızın yetkilendirilmiş olduğu Gecekondu Kanunu’yla ilgili olarak da bir kanunumuz var. Bir de 3414 sayılı -2/3/1988 tarihinde-Kanun’umuz var. Bu kanunumuz, daha sonra 775 sayılı Kanun’a ek madde 2 olarak 775 sayılı Gecekondu Kanunu “Belediye sınırlarıyla mücavir alanlardaki tatbikatı için.” şeklinde orada yer alan “Toplu Konut İdaresi Başkanına verilen hak, yetki ve görevler” şeklinde değiştirilmiş. Ancak başlangıçta 1988 tarihinde kabul edilen 3414 sayılı Kanunu’muzda “775 sayılı Gecekondu Kanununun belediye sınırları ile mücavir alanlardaki tatbikatı için Bayındırlık ve İskan Bakanlığına verilen hak, yetki ve görevler ilgili belediyelere devredilmiştir. Belediyeler bu hak, yetki ve görevleri yetkili organları eliyle kullanırlar. Büyük Şehirlerde bu Kanunun tatbikatı büyük şehir belediyelerince yapılır.” Bu hüküm 2/3/1988 tarihli bu Kanun’un 1’inci maddesi, 5609 sayılı Kanun 22/03/2007 tarihinde çıkartılan, Gecekondu Kanunu’nda değişiklik yapılması kanunun Madde 1 (ı) fıkrası var, orada diyor ki: “Ek 2’nci maddesinde yer alan...” Yani mevcut bu kanunun 1’nci maddesi ek 2 madde olarak 775’e değişikliğiyle beraber işlendiği için orada bir atıf var. Ek 2’nci maddesinde yer alan “Bayındırlık ve İskân Bakanlığına” ibaresi “Toplu Konut İdaresi Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiş, 36’ncı maddesinde yer alan “Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde” ibaresi de madde metninden çıkarılmış. Yani 22/3/2007 tarihinde 5609 sayılı Kanun’la 02/3/1988 tarihinde çıkarılan -3414 sayılı- 775 sayılı Gecekondu Kanunu’nun belediye sınırları içerisindeki mücavir alanlardaki tatbikatı için “Bayındırlık ve İskan Bakanlığı” ifadesi “Toplu Konut İdaresi Başkanlığına” şeklinde değiştirilmiştir. Mevcut bu değişiklikten sonra gerek yargı süreçlerinde gerekse diğer uygulamalarda 3414 sayılı Kanun’un -775 sayılı Gecekondu Kanunu uygulamasıyla ilgili- 4608 sayılı Kanun’un ve 5609 sayılı Kanun’un mevcut yargı süreçlerinde bir yetki ve görev çatışması olduğu ve bunun da yargı kararlarına yansıdığı görülmüştür. Bunu, mevcut şu andaki değişiklikle beraber 1’inci maddeyi biraz önceki oyladığımız 18’inci maddeyle kaldırdığımız için, şimdi getireceğimiz ek madde 6 şeklinde, şu şekilde değiştirilmesi yönünde bir önergemiz var, düzeltilmesi var. Burada bu değişiklikle beraber hem Toplu Konut İdaresi Başkanlığımızın 775 sayılı Gecekondu Kanunu’na göre yetki, görev ve sorumluluklarının devam ettiği,

var olduğu -2007 tarihinde kabul edildiği için- yine 1988 yılında belediye başkanlıklarımıza verilen 775 sayılı Gecekondu Kanunu'na göre oluşturmuş oldukları veya oluşturacakları alanlardaki yetkilerini burada yeniden ihdas etmiş oluyoruz.

Ek madde 6'da "Bu Kanun uyarınca; 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca oluşturulan alanlar ile 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediye sınırları içerisinde veya dışarısında 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre uygulamalarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkilidir." diyoruz. Yine devamında "2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediyelerce 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyesi yetkilidir." Yine 775'in iptal ettiğimiz 1'inci maddesinde devam eden orada bir hüküm vardı. "Belediyeler bu hak yetki ve görevleri yetkili organlar eliyle kullanırlar. Büyükşehirlerde bu kanunun tatbikatı büyükşehir belediyelerinin koordinatörlüğünde ilçe belediyelerince yapılır." diyoruz. Bu şekliyle gerekçemizde de gerek yargı kararlarına yansımış gerekse de uygulamalarda ortaya çıkmış yetki, görev ve sorumluluk çatışmasının ortadan kaldırılmasını, mevcut hem Toplu Konut İdaresi Başkanlığımızın hem de ilgili belediyelerimizin bu konuda yetki, görev ve sorumluluklarını belirlemiş oluyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet. Bu 2'nci maddede malumunuz itirazlar olmuştu. Bunun üzerine görüşmeyi daha sonraya bırakmaya karar vermişti Komisyonumuz. Şimdi o gerçekleşmiş oluyor.

Buyurun Akif Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Önerge, bir değişiklik içermiyor. Önergeyle getirilen düzenleme, onun içeriği, teklifin 2'nci maddesinde de aynen var; aynı içerik; kelimeler değişmiş; "Oluşturulan veya oluşturulacak alanlarda" denmiş; içerik aynı. Ana problem şurada: 2 Mart 1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanun, 775 sayılı Gecekondu Kanunu'na göre oluşturulmuş olan alanlardaki Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, yetkisini belediyelere devretmiştir. Bayındırlık ve İskân Bakanlığının hangi yetkileri var?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 775'teki yetki.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Birçok yetki var ama konumuz açısından önemli olanı söyleyeyim: 775 sayılı Kanunda, örneğin gecekondu önleme bölgesi oluşturabilir değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Oluşturuyor. Meclis kararıyla oluşturuyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Oluşturuyor evet. "Artık bu yetkiyi ben kullanmayacağım; bu yetki belediyeye aittir." diyor. Siz, bu önergeyle belediyelere devredilmiş olan bu yetkiyi "Belediyeler kullanmaya devam eder." diye bir şey demiyorsunuz. "Belediyelerin kendi ilan ettiği gecekondu önleme bölgesinde, belediye yetkilidir." diyorsunuz. Bu, bir anlam ifade etmiyor ki. "Oluşturulacak" kelimesi olmaz Abdullah Bey kanunda. Yani daima geniş zaman kullanılır, gelecek zaman kullanılmaz

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Karşılıyor ama.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, "Oluşturulacak." olmaz, "Oluşturulan..." 2 ay sonra oluşturduğu zaman o oluşturulmuştur, "oluşturulan" kelimesi onu kavrar neyse bu bir ayrıntı belki. Yani o "Oluşturulacak." demeniz bir yenilik değil, burada bir şey getirmiyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Etkisinin devam ettiğini söylüyoruz burada.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim ama mevcutta da var bu zaten

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Mevcutta da “Yetkilidir.” diyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Daha açıklığa kavuşturmak için.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Mevcuda kıyasla getirdiğiniz önerge hiçbir farklılık içermiyor onu demek istiyorum. Sorun devam ediyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tam sorunu söyler misiniz? Hangi sorun devam ediyor?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Devam ediyor. Hep baştan beri söylüyorum, bir daha söyleyeyim, dikkatten kaçmış olabilir. Maddeyi aynen okuyacağım, demin şurada da konuştuk o maddeyi, bir daha söylüyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yalnız 2007 tarihinde düzenlendiği haliyle...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Resmî Gazete önümde 11 Mart 1988 tarihli Resmî Gazete, 2 Mart 1988 tarihli 3414 sayılı Kanun madde 1: “775 sayılı Gecekondu Kanununun belediye sınırları ile mücavir alanlardaki tatbikatı için Bayındırlık ve İskân Bakanlığına verilen hak, yetki ve görevler ilgili belediyelere devredilmiştir. Belediyeler bu hak, yetki ve görevleri yetkili organları eliyle kullanırlar.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Bu yetkiyi alıyorsunuz şimdi belediyeden.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Almıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Nasıl almıyorsunuz şimdi belediyeden?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Almıyoruz. Bakın, o 2007 tarihinde...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - 14’üncü maddeyi yürürlükten kaldırmak suretiyle ve 2’nci maddede bu düzenlemeyi yapmak suretiyle bu yetkiyi alıyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kaldırdık. Ek 2’nci maddesinde “Bayındırlık ve İskân Bakanlığı” ibaresi “Toplu Konut İdaresi Başkanlığı” olarak değiştirilmiş 2007 yılında Akif Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Dolayısıyla oradaki yetki, görev ve sorumluluk noktasında hem Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) hem de belediyelerin yetki ve görevleri devam etmektedir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır. Bakın, 1’inci maddede hiçbir değişiklik olmamış, “Yargıda ihtilaflar çıktı.” diyorsunuz, yargı kararlarını okudum. İdari mahkemelerinde TOKİ kazanmış, Danıştayda kaybetmiş, “Bu yetki belediyelerindir.” demiş. Konu açık, Anayasa’nın 138’inci maddesine göre de yargı kararlarını değiştirecek bir yasa yapılamaz. Bak, onu da hatırlatayım size.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Atıf yaptığımız hususlar bu maddelerdeki...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Sanki problem var, yargı kararlarında çelişkiler var gibi bir izlenim yaratıyorsunuz. Hayır, Danıştay kararı açık, net; 3414 sayılı Kanun’un 1’inci maddesine göre belediyeler yetkilidir. O, 2007 yılında “Toplu Konut İdaresi Başkanlığı” ibare değişikliklerini öngören birçok değişikliği yapmış ama 3414 sayılı Kanun’un 1’inci maddesindeki değişikliği yapmamış. Danıştay’da bu nedenle haklı görmemiş Bakanlığı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, oraya atıf yapmıyor. Orayı anmıyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Anmıyorsa belediyeler yetkilidir, devam eder.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Aynen, bakın, şu anda maddenin ikinci fıkrası çok açık bir şekilde...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Abdullah Bey ikinci fıkra diyor ki: “Belediyenin oluşturduğu alandaki belediyenin yetkisi devam eder.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hangi kapsamda?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 3414’ün 1’inci maddesi diyor ki: “Bayındırlık ve İskân Bakanlığının oluşturduğu alandaki Bayındırlık Bakanlığı yetkisi belediyendir.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Gayet açık siz onu söylemiyorsunuz ki burada.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama 3414’e atf yapıyorum Akif Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ya, atf yapıyorsun da “Belediyenin oluşturduğu alan.” diyorsun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, 3414’e göre oluşturacak ama bu kendiliğinde oluşturmuyor ki.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Ya ama belediyenin oluşturduğu alan.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yetkiyi neye göre oluşturacak?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, zamanında Bayındırlık ve İskân Bakanlığının...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır benim dediğimi yapmak istiyorsanız bu şekilde olmaz. Beraber yazalım maddeyi, yazalım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, bakın, bu konuda...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “Bayındırlık ve İskân Bakanlığına ait olup da belediyelere devredilmiş olan alanlardaki belediye yetkileri devam eder.” diye yazalım buraya.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ediyor. Bakın, aynen öyle.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Hayır, o değil ama. Gelin, bir cümle daha ilave edelim oraya.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bakın, Akif Bey görüşünü belirtti.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kanun, belirtilen bu uygulamayı çok net bir şekilde karşıladığını düşünüyoruz ama siz farklı cümleleri kullanarak, bu neyi sağlamlaştıracak ben hâlâ anlayamadım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Niye anlamıyoruz? Bir cümle daha yazalım buraya beraber.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, Akif Bey görüşünü aktardı. Hulusi Bey de teklifte imza sahiplerinden biri olarak söz istedi.

Buyurun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada az önce okunan önergede üstü kapalı olarak bu yetkinin devam ettiği anlaşılabilsin de bence Hamzaçebi Bey’in de itirazını dikkate alarak “3414 sayılı Yasa’da belediyelere verilen yetki devam etmektedir.” diye açık bir ifade yazmakta fayda var. Sorunları tamamen ortadan kaldırır diye düşünüyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Hulusi Bey.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani, burada benim bir hukukçu olarak anlayamadığım bir şey, konu bayağı açık gibi gözüküyor.

Buyurun, Ahmet Bey.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KÜÇÜKLER - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; şu an buradaki sıkıntı iki tane birbiriyile çakışan yasa maddesinin var olmasıyla ilgili. Normalde Gecekondü Kanunu'nda etkin olan ve bütün işlemleri yürüten TOKİ olarak gözüküyor. Belediyeler de bununla ilgili işlemleri yürüten birim. 1988 yılında yapılan düzenlemeyle bütün yetki belediyelere verilmiş durumda, daha sonra 2007 yılında yapılan başka bir maddede de yetki TOKİ'de gözüküyor. Bu iki madde de şu an yürürlükte olan maddeler ve burada bu iki madde çakışıyor. Bizim şimdi yapmış olduğumuz uygulamada da bu iki madde arasındaki tezadın ortadan kaldırılması ve getirilen bu düzenlemeyle de her iki kurum da, hem TOKİ hem de belediyelerin 775 sayılı Kanun'dan istifade edip işlemlerini yürütebilmesiyle ilgili. Buradaki madde ikisinin de işini görebilecek durumda ama maddeye bazı noktalar eklenebilir. Bu takdir Komisyonundur. Benim özet olarak vermek istediğim bilgiler bunlar efendim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Arkadaşlar, şimdi bu konuda hâlâ açıklığa kavuşmamış bir yön varsa Genel Kurulda da teklif verin, ilgililer versinler.

Ben bu değişiklik teklifini, Necip Nasır, Recep Uncuoğlu ve arkadaşlarının önermesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda 2'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesine üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddenin mevcut dördüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Kıyının kumluk veya çakıllık olduğu alanlarda denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik rekreatif amaçlı iskele yapılamaz. Ancak, kıyının kayalık karakter gösterdiği ya da kıyının kumluk veya çakıllık olmasına rağmen niteliği gereği su alanından başka türlü faydalanmanın mümkün olmadığı zorunlu hallerde genişliği üç metreyi geçmeyen ve platform niteliği taşımayan rekreatif amaçlı iskeleler yapılabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar; 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamındaki alanlarda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından müştereken, diğer alanlarda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

“g) Millet bahçeleri.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 19'uncu madde üzerinde 1 önerge var okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddeyle eklenmek istenen “g” bendinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökân Zeybek

Hüseyin Yıldız

Mürsel Alban

İstanbul

Aydın

Muğla

Hasan Baltacı

İsmet Tokdemir

Ulaş Karasu

Kastamonu

Hatay

Sivas

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hasan Bey, söz istiyor musunuz? Yoksa gerekçeyi mi okuyalım?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Hocam konuşacak.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Teşekkürler.

19’uncu maddede yer alan “g” bendi, millet bahçeleri. Bu, Anayasa madde 43’ün ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı olduğu için çıkarılmasını önerdik. Şöyle ki, kıyı mevzuatına tabi alanlarda millet bahçesi yapılabilmesini olanaklı kılan, mümkün kılan bu ekleme, “millet bahçesi” tanımının bir yönetmelikte yapılmış olması ve yönetmelikte genel anlamda yapılmış olması, buna karşılık hukuki anlamda bu konuda Bakanlık tarafından “Millet Bahçeleri Rehberi” çerçevesinde yapılmasının öngörülmüş olması ve bunun da henüz öngörülmemiş olması nedeniyle millet bahçesi, yasa düzeyinde konan bu bent, açıkça Anayasa’nın 43’üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı bulunmaktadır. Şöyle ki, “Kıyılarla sahil şeritlerinin kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bir yerlerden yararlanma imkân ve şartları kanunla düzenlenir.” denmektedir. İkinci fıkra ise kamu yararı ölçütünü öngörmektedir.

1 Mart 2019 tarihli bir yönetmeliğe göre millet bahçeleri şöyle tanımlanmaktadır: “Halkı doğa ile buluşturan, rekreatif gereksinimleri karşılayan, afet anında kentin toplanma alanları olarak da kullanılabilecek, yer seçimi, alan büyüklüğü, fonksiyonları ve tasarımı gibi hususların Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulacak millet bahçeleri rehberinde belirlendiği büyük yeşil alanları.” Bu şekilde bir yönetmelik tanımı söz konusu olmakla birlikte burada yürürlüğe konulmasından söz edilen millet bahçeleri rehberi bulunmamaktadır. Böyle bir rehber kaldı ki bulunsu da bu konu yasa ile düzenlenmesi gereken bir konudur. Anayasa madde 43 fıkra ikiye göre. Dolayısıyla millet bahçelerine ilişkin olarak 2 husus var burada: Bir yasal düzenleme gereği; iki kavramın hukuki belirsizliği, henüz hukuki açıdan bir belirlilik kazandırılmamış olması. Bu nedenle bu, tamamen idarenin, yönetimin inisiyatifine bırakmış olmakla keyfiliğe açık bir tanım ve tasarruf olacaktır. Bu nedenle yasa önerisindeki madde 19 (g) bendi “millet bahçeleri” ibaresi hukuki belirsizliği nedeniyle Anayasa madde 2 çerçevesinde ve açıkça doğrudan Anayasa’nın 43’üncü maddesinin ikinci fıkrasına konuyu yönetmelik düzeyinde ele alan yetersiz tanım girişimi nedeniyle de Anayasa’nın 43’üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırılık taşımaktadır. Bu aykırılık aynı zamanda lafzidir. Bu nedenle bunun metinden çıkarılmasını talep etmiş bulunuyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Celadet Bey buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ben de birkaç kelime söylemek istiyorum. Teklif edilen maddeye eklenen “millet bahçeleri” ibaresiyle yine aynı kanun teklifinin 20’nci maddesinde yer alan düzenlemelere dayanak oluşturulmak istenmektedir. “Millet bahçeleri” ibaresinin geçmesi kıyılara yönelik yeni müdahalelere imkân tanıyabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Buyurun Hasan Bey.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Ben de hocamın açıklamalarına ilave etmek istiyorum. Şunu söylemek istiyorum: Zaten Kıyı Kanunu’nda yapılaşmayla ilgili ya da kıyılarla ilgili yapılabilecek imar planı kararıyla yapılabilecek şeyleri saymış. Bunun içerisindeki düzenlemeler bu kadar yeterliyken neden millet bahçeleri eklenmesi ihtiyacı var, ben onu kavrayabilmiş değilim. Yani burada millet bahçelerinin tanımına bakıyorum işte “Halkı doğayla buluşturan, rekreatif gereksinimleri karşılayan, afet anında toplanma alanları oluşturulmasıyla ilgili.” Burada zaten Kıyı Kanunu içerisinde belki bu afet alanlarında toplanmayla ilgili bir husus yok, onun dışında halkı doğayla buluşturmakla ya da diğer

turizm gereksinimleriyle ilgili birçok madde var. Neden ısrar oldu anlayamadım. En son Salda'yla ilgili bir süreç yaşandı, referanduma gidildi orada bir referandum yapıldı “hayır” çıktı. Şimdi Salda ya da diğer yerlerle ilgili bir girişim mi olacak, doğrusu merak ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkanım, aslında millet bahçeleriyle ilgili konuya girmek isterim. Netice itibarıyla millet bahçeleri kamu adına o yörede oturan insanların sahilinden ve o alanlardan yararlanmasıdır. Bunun buraya alınmasının temel nedeni orada millet bahçeleriyle birlikte herhangi bir harcama yapılacaksa o harcamanın prosedüre uygun olması açısından yapılmıştır. Mesela özellikle Antalya ve civarına gidip bakarsanız sahillerde azıcık kalan yerleri millet bahçesi yapmak suretiyle biz insanları denizle, sahille ve yeşil alanlarla buluşturabiliyoruz. Böyle baktığımızda, kıyılara baktığımızda bunun ülkemiz açısından, milletimiz açısından son derece faydalı bir adım olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 3621 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“EK MADDE 2- Ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanın bu Kanuna tabi kısımlarında imar planı kararıyla resmi kurum alanı yapılabilir. Bu alan imar planında belirlenen amaç dışında kullanılamaz.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 1 önerge var, önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 20'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek

Hüseyin Yıldız

Mürsel Alban

İstanbul

Aydın

Muğla

Hasan Baltacı

İsmet Tokdemir

Ulaş Karasu

Kastamonu

Hatay

Sivas

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Celadet Bey, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Efendim bu konu daha çok beni ilgilendirdiği için çünkü bu, Bitlis Ahlat'ta uygulanacak bir plan. Şimdi bir deyim var: “Bir deli bir kuyuya bir taş atarmış da 40 akıllı bu taşı kuyudan çıkaramaz.” Bu, biraz ona benziyor. Biz, bir yere bir tesis yapılmasına karşı değiliz ama plansız, projesiz, imarsız, yasal olmayan kaçak yapılara karşıyız. Bu, nasıl bir çelişki? Bir taraftan kaçak yapılara dur demek için yasa çıkaracağız, imar yasasında değişiklik yapacağız; diğer taraftan imarsız, plansız, yasalara aykırı yapılan bir yapıya kılıf uydurmak için yılankavi hareketlerle yasaların etrafında dolaşacağız. İmar planında bu yapı var mı? Yok. Böyle bir proje planlanmış mıdır? Yok. Saman alevi gibi birden oluşan ve artık geri adım atmaktan imtina edilen bir proje.

Olayın gerçek hikâyesini ben size anlatayım. Bu iş Ahlat Belediye Başkanının işgüzarlığından başka bir şey değil. Malazgirt kutlamalarından sonra Cumhurbaşkanı, program gereği Ahlat'a uğrar. Belediye Başkanı, Belediye encümenleriyle belediye ait arsanın Cumhurbaşkanının şahsına hibe edilmesi kararı alınır, hatta Başkan “Biz jest yapmış oluruz, zaten Cumhurbaşkanı bunu kabul etmez.” der. Eminim olayların böyle gelişeceğini Belediye Başkanı da tahmin etmiyordur. Nihayetinde bu teklif

yapılınca gerçekten de Cumhurbaşkanı, şahsına bu hediyeyi kabul etmez. Bunun yerine bunu makama yapılmış bir hediye olarak kabul eder ve burada bir mini saray yapılmasını önerir. Herhâlde bu kararı alırken de arsanın yerinden ve topoğrafyasından da bihaberdir. Emin olun Van Gölü sahiline böyle bir yapının yapılmasına destek vereceklerin en başında gelenlerden biri benim. Bu da benim sarayları sevdiğimden, merakımdan değil, Van Gölü'nü sevdiğimdir.

Van Gölü can çekişmekte, Tatvan'da olsun, Ahlat'ta olsun, kanalizasyonlar direkt olarak Van Gölü'ne deşarj edilmektedir. Van ve Tatvan'da atık arıtma sistemleri olmasına rağmen bu çevre katliamı yaşanıyor çünkü sistem ya çalışmıyor veya çalıştırılmıyor. Cumhurbaşkanının senede bir defa da buraya gelmesi belki sistemlerin çalışmasını sağlar ve göl kurtulur diye ümit ediyorduk. Yanlış yapılan şudur: Gerçekten Ahlat'ta bir rekreasyon alanı yaratılmak isteniyor ki -benim anladığım da bu- seçilen yer, topografya olarak olabilecek en kötü noktadır. Burası gelişmeye müsait olan bir yer değildir. Sayın Cumhurbaşkanı, etrafında butik otellerden bahsediyor. Bu, fiziksel olarak da mümkün değil. Olsa olsa yamaçlarda ancak patikalar yapılır, o da güvenlik güçleri devriye gezsin diyer. Bir de ayrıca çevresine, o mahalleye rant yaratır, evlerin fiyatları artar, arsaların fiyatı artar.

Bir de Sayın Bakan, rant ile kâr meselesini gündeme getirmişti. “Rant demek kâr demektir. Biz kâr ettiriyoruz.” diye. Ona da değinmek istiyorum, ben araştırdım. Kâr, alışveriş işlerinin sağladığı para kazancı, üretim faktörlerinden biri olan girişimcinin üretimden aldığı pay, maliyet fiyatı ile satış fiyatı arasındaki fark. Buna kâr deniliyor. Rant ise bir malın, mülkün ya da paranın belirli bir süre sonunda hiç emek verilmeden sağladığı gelir. Yani rant ile kâr apayrı şeyler.

Ahlat'ta olsun Van Gölü'nün diğer sahilinde olsun bu işe müsait o kadar çok alan var ki tahmin edemezsiniz. Güzel bir çalışmayla böyle bir rekreasyon alanı yaratılabilir ve bu, hem Ahlat'ın hem de yörenin gelişmesine öncü olur. Yani cazibe merkezi olma yolunda ilk adım atılmış olur. Gelin, yol yakinken hem bu sevdadan hem de bu projeden vazgeçin. Yapılan binayı da artık kütüphane mi yaparsınız, müze mi yaparsınız bilmem ama kamunun yararlanabileceği bir mekân olarak kalabilir. Gelişmeye müsait bir alanda Kıyı Kanunu'na saygılı, her yönüyle dört dörtlük bir proje hazırlanıp geliştirelim ve bunu uygulayalım.

Aynı durumda gene halkın piknik alanı olarak kullanılan Çarho sahası diye bir saha vardı, bu Yeniköprü köyü ve meraları. Burası da aynı tarihlerde Okçuluk Vakfına tahsis edildi. Bu da yöredeki köyleri de rahatsız etti. Biz buna kesinlikle karşı değiliz ama Nemrut eteklerinde binlerce dönüm boş arazi varken yeni bir rekreasyon alanı niçin oralarda yaratılmıyor? Şimdi, bu rekreasyon alanları göle attığınız bir çakıl taşı gibidir, hareleri büyür. Öyle bir alan seçmeliyiz ki o hareler gittikçe büyüsün, alan genişlesin. Yoksa mevcut yerlere saldırıp hiçbir netice alamayız.

Benin söyleyeceklerim bu kadar, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

İbrahim Halil Bey, buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Teşekkür ederim.

Şimdi ben bir Ahlatlı olarak önce memnuniyetimi dile getirmek istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanımızın, devletin sevgisini, ilgisini Ahlat'a yöneltmesi çok kayda değer önemli bir şeydir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bölge açısından.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sadece Ahlat için değil, Ahlat'taki bölge açısından çok önemli kayda değer bir şeydir ama hukuku çiğnememek lazım. Yani velev ki Ahlat'ta yapılacak olan bu Cumhurbaşkanlığı sarayı, Ahlat Belediye Başkanının gösterebileceği Ahlat'ta kıyısı olmayan bir yere yapılsaydı, bu konu hiç gündeme gelmeyecekti. Ama Ahlat'ta kıyı kenar çizgisi, Türkiye'nin her

tarafında olduğu gibi bizim itinayla, özenle koruduğumuz bir konudur. Cumhurbaşkanlığı da eminim ki kıyı kenar çizgisi kanununa muhalefet etmek istemez. Şimdi, Sayın Gaydalı, Ahlat Belediye Başkanının işgüzarlığından bahsetti ama ben daha farklı bir konuya değinmek istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir Belediye Başkanı için bir devlet yatırımı çekmek önemlidir.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Tabii, önemli bir şeydir, ben sonuna kadar destekliyorum. Yani hatırlarsanız Cumhurbaşkanlarının merkezî idarenin olduğu yerin dışında...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ben “işgüzarlık” kelimesini tashih etmek için söyledim.

NECİP NASIR (İzmir) – Her yıl binlerce kişi gelecek.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Ben kabul ediyorum, hatta daha fazlasını düşünüyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – “İşgüzarlık” kelimesini...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Soçi’de bir saray var, uluslararası ilişkilerde, birtakım şeylerde işlerini orada yapar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – “İşgüzarlık” kelimesi, Celadet Bey’in nezaketine ve kültürüne tam uymadı da onu kayda geçirmek istedim.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Daha nazik bir kelime bulamadım bundan başka.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Şimdi bizim umudumuz, Ahlat’ın ve Ahlatlının umudu, oranın bir Cumhurbaşkanlığı...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ben yine de sözümü geri almıyorum Celadet Bey.

Buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Ahlat Belediye Başkanı, genç ve dinamik bir arkadaşımızdır, onu da söyleyeyim.

Şimdi inşallah o başlanan saray, önemli görevleri ifa eder, uhdesine alır; inşallah uluslararası bir sözleşmeye ya da uluslararası birtakım anlaşmaların da yapılacağı yer olur. Ama madem Cumhurbaşkanlığının neden oraya geldiğini söyleyelim, ben de bir başka görüş...

NECİP NASIR (İzmir) – İkinci Göbeklitepe olur, o tabiatla bir yer çıkar.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Ben de başka bir açıdan bakmak istiyorum.

Şimdi, bizim Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener, Genel Başkan olduktan sonra ilk ziyaretini sembolik olarak, Ahlat’a verdiği önemden, Ahlat’a verdiği, Ahlatlıya verdiği, Türk kültürüne verdiği önemden dolayı Ahlat’a yapmıştı ve Ahlat’ta da şahsının ekonomik olarak alma imkânı olmadığı için bir ev kiralamıştı.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – “Kiracı mı, mülk sahibi mi?” diyecektim ben.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Yani ben onu söyleyeceğinizi düşünerek söylüyorum, Ahlat’ta bir ev kiralamıştı. Onun üzerine, gerek İYİ PARTİ’yi seven gönüldeşlarımızın gerekse Türk kültürünü seven insanların Ahlat’a böylece çok ilgisi olmuştu; bundan dolayı teşekkür ediyoruz. Cumhurbaşkanımız bunun üzerine Ahlat’a bir sarayın yapılmasını uygun gördü, aslında Cumhurbaşkanının böyle planlanmış, programlanmış bir saray düşüncesi yoktu. Yani samimi olmak lazım ama böyle de olsa öbür türlü de olsa kayda değerdir, önemlidir ve sonuna kadar destekliyorum.

Şimdi, orada kıyı kenar çizgisini Anayasa Mahkemesi iptal etti, çizgisinden dolayı o sarayın yapılmasını iptal etti. Sarayın yapılmasını geciktirmemek gerektiği kanaatindeyim. Yapıldı, şu anda da aşağı yukarı yüzde 60’ı, yüzde 70’i bitmek üzere. Bunu, hukukun sırtına binerek, hukuku çiğneyerek,

hukuksuzluk yaparak, onu da bir kanuni çerçeve içerisinde, bence ilgili maddeyi... O kıyı kenar çizgisinden korkmayalım. Kıyı kenar çizgisinde, orada Cumhurbaşkanının ailesi denize... Biz “deniz” diyoruz tabii Ahlat’a, biraz böyle hoşgörünüze sığınarak, Van Gölü kocaman bir yerdir.

Hatırlarsanız, Sayın Başbakanın zamanında bir yazar kasa senaryosu olmuştu ve yazar kasa fırlatılmıştı. O yazar kasa fırlatılmasından sonra Başbakanlığın orada, Allah rahmet etsin, Ecevit’in Başbakanlığı döneminde geçişler kontrollü geçişe açılmıştı yani geçiş vardı ama kontrollüydü. İnsanoğlunun hafızası çok çabuk unutuyor, o zamanki kıymetli AK PARTİ milletvekilleri bu yapılan uygulamayı Mecliste topa tutmuşlardı “Ya nasıl olur da milletimizin oradan geçişi yasaklanır?” diye. Bakın, şimdi, Cumhurbaşkanlığımızın sarayı, yan bağlantı yollarıyla Ankara’nın -ben Ankara milletvekiliyim- iddia ediyorum ki en büyük arterini ve en büyük yolunu güvenlik gerekçisiyle trafiğe kapattı. Yani eğer bir halkın oradan istifade etmesi isteniyorsa bırakın orada Cumhurbaşkanlığı Köşkü’ne ait münhasır bir yer olmasın. Orada vatandaşlarımız, Ahlatlı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK– Buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Teşekkür ederim.

Kıyı kenar çizgisinin hukukun normlarına göre takibi devam etsin. Orada Ahlatlılar Sayın Cumhurbaşkanımızın sarayını kendi gözleri gibi korurlar, oradan istifade etsinler, kıyı kenar çizgisinden orada denize girsinler, gurur duysunlar. Sadece Cumhurbaşkanının programlarında kullanılmak üzere bir resmî yer yapıp orayı böyle ayırmaya, Ahlat’tan ayrı tutmaya gerek yok. Bence çok daha önemlidir, Ahlatlı için iyi hizmettir. İyi hizmeti de güzel bir sözle, orada, Ahlat’ta orayı yasaklayarak değil, kamuya açarak taçlandıralım, bunu da ona göre düzenleyelim diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Hocam, herhâlde teklifle ilgili konuşacaksınız, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet, teşekkürler.

Şimdi, bu konuda bu maddenin öneriden çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Sayın Başkan, Sayın Demir; dün akşam da teşekkür etmiştim emekleriniz için. Şöyle bir çelişkisi var tabii ki: Bakıyorum, bu Komisyonunuzda hep kod yasa görüşülmüş, ilk kez bir torba yasa gelmiş, o da Mustafa Bey’in başına patlamış oldu.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Çok büyük memnuniyet duyuyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Buna rağmen çok emek harcamışlar ama aynı zamanda bazı –“ısmarlama”yı tırnak içerisinde söylüyorum- maddeler de şu ya da bu biçimde bu kanun önerisine serpiştirilmiş. Onlardan biri, biraz önce değindiğim, açıkça Anayasa’ya aykırı olduğunu söylediğim millet bahçeleri; ikincisi ise bu madde, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen, dün akşam da değindiğim üzere, 7162 sayılı Kanun’un ilgili maddelerinin, özellikle bununla ilgili maddesinin iptali. O, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüştü, aynı konu bu kez buraya getirilmiş. “Talihsizlik” dediğim, sizin talihsizliğiniz, torba biçiminde olması; aynı konu, 2 farklı komisyon; tabii, yasa yapma tekniği açısından belirtiyorum. Dolayısıyla bugüne kadarki 3 yasadaki 1’i Anayasa Mahkemesi önünde bekliyor. 7183 sayılı Yasa... Tabii bizim temennimiz onun da Anayasa’ya aykırı hükümlerinin iptal edilmesi ama buradaki durum çok farklı, çok net. Bu da Anayasa Mahkemesinin karar verdiği bir konuda yeniden bir düzenleme yapmak.

Dün akşam Sayın Demir’in yaptığı açıklama eğer geçerli olsaydı o zaman Anayasa Mahkemesi zaten 153/iki ve üçe göre karar verirdi. Burada ise Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bu karar... Gerek madde 138’in son fıkrasındaki genel olarak mahkeme kararlarına saygıyı gerek madde 153’ün son fıkrasını yani muhatapları açısından “Anayasa Mahkemesi kararları yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.” biçimindeki hükmünü dikkate aldığımız zaman, bu açıkça bir dolanma maddesi oluyor, Anayasa Mahkemesi kararını dolanma maddesi oluyor.

Bu bakımdan -bu konu üzerinde çok çalışan bir kişi olarak- bunu maddeden çıkaralım çünkü hâliyle, yeniden Anayasa Mahkemesine götüreceğiz. Yeniden Anayasa Mahkemesine götürmek, bizim için emek harcamanın ötesinde, esasen Anayasa Mahkemesini, birikmiş olan on binlerce dosyaya zaman ayırmak yerine, bir kez karar vermiş olduğu konuyu yeniden ele alarak o konuda karar verme durumunda bırakacağı için, adil yargılanma hakkı, yargı ekonomisi açısından da yerinde olmayacaktır.

Meclisimiz, Anayasa’nın biricik muhatabıdır, en başta gelen organ, anayasal kurumlar düzleminde yasama organıdır. Yasama organı, bu, Anayasa’ya açıkça aykırı işleme imza atmamalıdır diye düşünüyorum. Bu nedenle, bu gerekçelerle bu 20’nci maddenin yasa önerisi metninden çıkarılmasını öneriyorum. Grubumuz adına da öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 20’nci madde kabul edilmiştir.

21’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 3621 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Belediye sınırları içinde olanlar dâhil köy statüsünü koruyan, köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan ve yapıldığı tarihteki mevzuatına uygun olarak 11/7/1992 tarihinden önce yapılmış yapılar mevcut haliyle korunur.

Bu yapılar; kat mülkiyeti tesis edilmemek ve herhangi bir müktesep hak teşkil etmemek ve mevcut kontur ve gabari aşılmamak kaydı ile yöreye uygun cephe değişikliği ve onarımı ile can ve mal güvenliği için güçlendirme yapılarak kullanılabilir. Bu nitelikteki köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan kısımlarında yeni yapı yapılamaz.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 1 önerge var, okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

EK MADDE 3- “Belediye sınırları içinde olanlar dahil köy statüsünü koruyan veya köyden mahalleye dönüşen kırsal alanlarda köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan ve yapıldığı tarihteki mevzuatına uygun olarak 11/7/1992 tarihinden önce yapılmış yapılar mevcut haliyle korunur.

Bu yapılar; kat mülkiyeti tesis edilmemek ve herhangi bir müktesep hak teşkil etmemek ve mevcut kontur ve gabari aşılmamak kaydı ile yöreye uygun cephe değişikliği ve onarımı ile can ve mal güvenliği için güçlendirme yapılarak kullanılabilir. Bu nitelikteki köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan kısımlarında yeni yapı yapılamaz.

Bu yapılar kısmi yapılaşma tespitlerinde de esas alınır.”

Gökan Zeybek

Mürsel Alban

Hasan Baltacı

İstanbul

Muğla

Kastamonu

İsmet Tokdemir

Ulaş Karasu

Hüseyin Yıldız

Hatay

Sivas

Aydın

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

6360 sayılı Kanun’la büyükşehir belediyesi sınırları içinde yer alan köyden mahalleye dönüşen alanlarda da hukuki karmaşaya sebep olmamak adına ilave edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, kıyı kanununun öncesi dönemin mevzuatına göre ruhsatlı kabul edilen kırsal alandaki mevcut yapıların da kısmi yapılaşmalarda dikkate alınması, kırsal alanların sürekliliğini sağlayacaktır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “%75” ibaresi “%30’u geçmemek üzere” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu indirim oranlarına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge var mı? Yok.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Başkanım, özür dilerim, önerge yok ama söz var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu “yüzde 75” ibaresinin “yüzde 30” olarak değiştirilmesi... Organize sanayi bölgelerinde zaten buraların yasal statüleri yani birim inşaat metrekareleri 1.600 liralardan 500 liraya çekildiği için, bu rakamların 75’ten 30’a çekiliyor olmasıyla yapı denetim firmalarının lehine herhangi bir olumlu ücret artışı olmayacak. Bakın, biraz sonra yapı denetimle ilgili diğer konular da gündeme geldiğinde bir kez daha herkesin dikkatini çekmek istiyorum. Yaklaşık on yıldan fazla bir süredir sürdürülen Yapı Denetim Yasası’na ilişkin uygulamalar bugün ciddi bir kangrene dönüşmüştür. Burada herhangi bir şekilde yüzde 30 indirim yapmayı yasaya koymaya gerek yok. Buraya hiçbir şey koymazsınız siz, ilgili firma burada indirim yaparsa kendisi yapar ama “yüzde 30’u geçmemek üzere” dediğiniz anda bu kendiliğinden yüzde 30’luk indirim yapması anlamına gelir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Firmalar, sanayiciler falan da istediler bunu.

Teşekkür ediyoruz Gökan Bey’e.

22’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi, (e) bendinin (1) numaralı alt bendi, (f) bendi, (g) bendi ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasında yer alan “İdari para cezası” ibaresi “İdari müeyyide” şeklinde, beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde, altıncı fıkrasında yer alan “yapı sahibi tarafından” ibaresi “Bakanlıkça elektronik ortamda belirlenen” şeklinde, yedinci fıkrası, sekizinci fıkrası, dokuzuncu fıkrası, onuncu fıkrasının (a), (c) ve (d) bentleri, onikinci fıkrası ve onüçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ondördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış, onbeşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, yirmibirinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

‘‘ç) Aşağıda belirtilen;

1) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olmaması,

2) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapım aşamasında ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olmaması,

hallerinde tespiti konu olan yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedelinin %20’si kadar idari para cezası verilir.”

“1) Denetim hizmetinin bu Kanunda yazılı hizmet bedelinden farklı bir hizmet bedeli ile üstlenildiğinin tespit edilmesi,”

“f) 6 ncı maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı hareket edilmesi hâlinde idari müeyyideye konu yapıların yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedellerinin %10’u kadar idari para cezası verilir.”

“g) Aşağıda belirtilen;

1) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olması,

2) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapım aşamasında yapının ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olması,

3) 3 üncü maddenin beşinci fıkrasının birinci cümlesi hükmüne aykırı hareket edilmesi hâllerinde, cezayı gerektiren fiil ve hâlin, yetkililer tarafından yapılan inceleme ve denetimlerle tespit edilip öğrenilmesinden itibaren İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilir.”

“Yapı denetim kuruluşunda ortak veya görevli iken başkaca mesleki ve inşaat işleri ile ilgili ticari faaliyette bulunan veya laboratuvarlarda ortak olan veya görev alan yapı denetimi kuruluşunun ortakları, denetçi mimar ve mühendisleri ile diğer teknik elemanlarına İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce 10.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.”

“Yeni iş almaktan men ve faaliyetine son verme cezalarına dair işlemler ile dokuzuncu fıkra kapsamında yapılan işlemler Resmî Gazete’de ilan edilir:

“Yeni iş almaktan men cezası alan yapı denetim kuruluşunun ortakları ceza süresince, faaliyete son verme cezası alan yapı denetim kuruluşunun ortakları ise üç yıl süreyle herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Yapı denetim kuruluşlarına üç ayrı teknik inceleme raporu kapsamında üç adet idari müeyyide uygulanmasına sebebiyet vererek kayıtları tutulan denetçi mimar ve denetçi mühendisler ile diğer teknik personel, Merkez Yapı Denetim Komisyonunun kararı ve Bakanlığın onayı ile üç yıl süre ile herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Bakanlıkça, yapı denetim izin belgesi geçici olarak geri alınan yapı denetim kuruluşunun, verilen süre içerisinde eksikliklerini tamamlamaması halinde izin belgesi iptal edilerek faaliyetine son verilir ve birinci fıkranın (h) bendindeki durumlar hariç teminatı iade edilir.”

“a) Laboratuvar kuruluşunun kalite sistemine ilişkin şartlar bakımından tespit edilen aykırılıklar için uyarma cezası;

“c) Laboratuvar kuruluşlarına;

1) Alet ve cihaz kalibrasyonlarının zamanında yaptırılmaması,

2) Taze betondan numune alınması, şantiye mahallinde saklanması, laboratuvarda kürlenmesi, deneylerinin yapılması ve raporlanması, izlenmesi ve denetlenmesi süreçlerinde ilgili standartlara ve mevzuata uyulmaması,

3) Karot numunesi alınması sırasında laboratuvar denetçisinin hazır bulunmaması,

4) Laboratuvarın deney kapsam listesinde bulunmayan deney raporlarında Bakanlık logosunu kullanması,

5) Numune kayıt ve rapor defterinde aralarda boş satır bırakılması,

6) Alınan numunelerin numune kayıt defterine kaydedilmemesi,

7) Laboratuvar kuruluşunun faaliyet gösterdiği il dışındaki illerden kendi numune toplama istasyonunun bulunduğu il veya iller hariç olmak üzere faaliyet gösterdiği il dışından taze beton numunesi alması,

8) Laboratuvar kuruluşunda görev yapan idari veya teknik personel değişikliğinin veya laboratuvarın adres değişikliğinin zamanında bildirilmemesi,

hallerinde 16.000 Türk Lirası idari para cezası,”

“d) Bu fıkranın (c) bendine göre laboratuvar kuruluşuna son üç yıl içinde üç ayrı idari para cezası verilmesi hâlinde, İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilir.”

“Yeni iş almaktan men cezası alan laboratuvarın ortakları ceza süresince, faaliyete son verme cezası alan laboratuvarın ortakları ise üç yıl süreyle herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Laboratuvar kuruluşunun, onuncu fıkranın (e) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında izin belgesinin iptaline sebebiyet veren veya laboratuvar kuruluşuna üç ayrı değerlendirme raporu kapsamında üç adet idari para cezası uygulanmasına sebebiyet vererek kayıtları tutulan denetçi mühendisler ile teknik personel üç yıl süre ile herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Bu Kanun hükümleri çerçevesince görevini yerine getirmediği tespit edilen mimar ve mühendisler hakkında meslek odaları, kendi mevzuatı uyarınca cezai işlem yaparak neticesini Bakanlığa bildirir.”

“Her ne suretle olursa olsun, alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.”

“Bu Kanun ve ilgili mevzuata göre görevini yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşları hakkında bu madde uyarınca idari para cezası uygulanmasını gerektiren fiillerin tespiti halinde ayrıca 3194 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası uygulanmaz.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerinde önerge var.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2512) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 23’üncü maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinin onuncu fıkrasının (c) bendinde yer alan “16.000 Türk Lirası” ibaresinin “19.030 Türk Lirası” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İlyas Şeker	Ertunç Erkan Balta	Şamil Ayrım
Kocaeli	Artvin	İstanbul
Recep Uncuoğlu	Metin Yavuz	Necip Nasır
Sakarya	Aydın	İzmir
	Hamdi Uçar	Jülide İskenderoğlu
	Zonguldak	Çanakkale

Gerekçe:

5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 17’nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca idari para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere yeniden değerlendirilerek uygulanmaktadır. Önergeyle 2020 yılına ait yeniden değerlendirilme oranı dikkate alınarak ilgili para cezasının yeniden belirlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda 23’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 4708 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “davranışla” ibaresinden sonra gelmek üzere “yeni iş almaktan men cezası uygulanmasını gerektiren fiiller nedeniyle” ibaresi ve “yapı müteahhidi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “şantiye şefi,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Önerge yok.

Söz isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 4708 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kuruluşlarının” ibaresi “kuruluşları ve laboratuvar kuruluşlarının” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

26’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 4708 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlgili idarelerin bu Kanunda belirtilen hususlara ilişkin görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetim kuruluşlarının sınıflandırılması, kuruluşlar arasında adaletli iş dağılımını temin etmek üzere bir ilde faaliyet gösterebilecek olan yapı denetim kuruluşu ve laboratuvar kuruluşu sayısının belirlenmesi ile kuruluş safhasında sahip olunması gereken asgari nitelikler; yapı denetim izin belgesinin geçici

olarak geri alınmasına ilişkin şartlar, yapı denetim kuruluşları ve laboratuvarların görevleri ile çalışma usul ve esasları; denetçi belgesi verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile yapı denetim ve laboratuvar kuruluşlarında görev alacak personelde aranacak nitelik, tecrübe ve bunların istihdam şartları ile görev ve sorumlulukları; diğer yapı sorumlularının nitelikleri, görevleri ile çalışma usul ve esasları; Merkez ve İl Yapı Denetim Komisyonunun görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetimi hizmet sözleşmesine ve feshine ilişkin esaslar; hizmet bedelinin ödenmesi, bu Kanun uyarınca denetlenerek inşa edilen yapılara sertifika verilmesi ve düzenlenecek meslek içi eğitimlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmeliklerle düzenlenir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 4708 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“İdari müeyyidelere ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Bu Kanuna aykırı olarak işlenmiş fiiller nedeniyle uygulanması gereken ancak henüz tesis edilmemiş idari müeyyidelerde lehe olan hükümler uygulanır.

b) Yapı denetim kuruluşlarına 8 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca yeni iş almaktan men cezası verilmesine sebep olan denetim elemanları için, bu fiiller aynı maddenin sekizinci fıkrası kapsamında tekerrüre esas alınmaz.

c) Son bir yıl içerisinde üç defa idari para cezası uygulanması nedeni ile haklarında yeni iş almaktan men cezası verilen yapı denetim kuruluşları hakkında, bu cezalar 8 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında tesis edilecek belge iptaline dair işlemlerde tekerrüre esas alınmaz.

d) Laboratuvar kuruluşlarına 8 inci maddenin onuncu fıkrasının (e) bendinin (2) numaralı alt bendi uyarınca belge iptali cezası verilmesine sebep olan denetçi mühendisler ve teknik elemanlar hakkında aynı maddenin onüçüncü fıkrası dikkate alınmaz.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir,

“Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

EK MADDE I- Bu Kanuna göre düzenlenecek yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerin uygulanmasında; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki uyumsuzluk, iş programı ihtilafları, fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması, sürenin uzatılması ve ödenek aktarılması, geçici ve kesin kabul işlemleri, gecikme halinde uygulanacak cezalar, yaptırılabilir ilave işler ve iş eksilişlerinde sözleşme anlaşmazlıklarını incelemek üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yer alan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı görevli ve yetkilidir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Ahmet Bey.

AHMET KAYA (Trabzon) – Çok teşekkür ederim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, vatandaşlardan gelen talepler doğrultusunda bir düşüncayı burada sizlere aktarmayı uygun gördüm. İmar mevzuatımızda birtakım değişiklikler yapıyoruz ama bu kanun teklifi görüşülürken istiyorum ki vatandaşın gelen bu talepler de dikkate alınsın. Bakanlık yetkililerimiz burada.

Arkadaşlar, Trabzon’da özellikle Trabzon yereliyle ilgili çok önemli sıkıntılar var. Bu konuların da bu değişiklik içine nasıl alınabileceği konusunda aslında burada sizlerle bir paylaşımda bulunmak istiyorum.

Trabzon’da şu anda bütün yaylalarımızda yaylaevleri yıkılıyor. Hayvancılık yapan, hayvancılıkla geçinen insanların şu kış kıyamet gününde yaylaevlerinin yıkılması büyük bir mağduriyete dönüştü, büyük bir sıkıntı var orada. Bu konuyla ilgili bir düzenlemenin yapılması gerekiyor. Bakanlık yetkilisi arkadaşlar, bu konuyu lütfen bir ele almanızı rica ediyoruz sizlerden. Gerçekten çok büyük bir mağduriyet var orada. Vatandaş -yüz yıldır sürdürdüğü o yaylacılık geleneğine uygun- orada hayvanlarını barındırabileceği yer yapmış; bu kış kıyamet günü bunlar yıkılıyor, vatandaş mağdur ediliyor. Bu konunun mutlaka çözülebilmesi lazım. Çözülmesi için de burada bu düzenleme içinde buna da yer verilmesini rica ediyoruz.

Ayrıca, Uzungöl’le ilgili yıkımlar yapılıyor şu anda. Ben gittim, bizzat yerinde inceleme yaptım. Pazartesi günü bir grup milletvekili arkadaşımızla Uzungöl’e yine gideceğiz. Orada algı şu, şu anda bütün kamuoyundaki algı şu: “Biz Uzungöl’ün silüetini kurtarmaya yönelik orada birtakım düzenlemeler yapıyoruz.” Ama gittim gördüm, Uzungöl’le hiç ilgisi olmayan, Uzungöl’e 5 kilometre, 7 kilometre mesafedeki, vatandaşın kendi tapulu arazisine yaptığı evler yıkılıyor; taş evler, tek katlı ahşap evler. Neymiş efendim, 31/12/2017’den sonra birtakım düzenlemeler yapmışlar. Vatandaş diyor ki: “Burada elli yedi yıldır imar düzenlemesi yapılmadı.” Elli yedi yıldan bahsediyoruz; bakın, vatandaşın tapulu arazisi. Vatandaş diyor ki: “Benim kendi evim var burada. Çocuğum oldu, çocuğumu evlendirdim, ona da bir ev yapacağım. 10 dönüm yerim var, 10 dönümün ne kadarında bir ev yapabilirim? Bana devlet bu konuda bir imar planı yapsın, yol göstereyim, ben bunu yapayım.” Bunu göstermeyince, burada imar planı yapılmayınca vatandaş da kendisine çözüm üretmiş. Hatta orada AK PARTİ’nin Belediye Başkanı arkadaş, vatandaşa -vatandaşın bizzat bize aktardığını söylüyorum burada sizlere- şunu söylemiş: “Siz evinizi yapın, hiç kimse gelip bu evlerinizi yıkamaz, yıkarsa ben evin önüne yatacağım.” Tıpkı geçmişte İçişleri Bakanı söylemişti ya, “Evin önüne yatarım, yıktırmam.” muhabbeti vardı; aynı şey şimdi Uzungöl’de geçerli. Vatandaşa “Evinizin önüne yatarım, evinizi yıktırmam.” diyenler, vatandaşın şimdi telefonlarına bakmıyor ve vatandaşın bu kış kıyamet günü evi yıkılıyor. Orada çok ciddi bir sıkıntı var. Bir imar düzenlemesi yapılması gerekiyor. Pazartesi günü gideceğiz, sorunu yerinde inceleyeceğiz, tekrar bir rapor oluşturacağız. Komisyon üyemiz, Komisyon Başkanımız da sizlere bu raporu aktaracaktır diye düşünüyorum ama bir düzenleme yapılırken bütün bu sorunları da bunun içine katmamız ve çözüm üretmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Çok teşekkür ederiz milletvekilimize.

28’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- 4735 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Sözleşme uygulamalarına yönelik itiraz başvuruları ve anlaşmazlıkların çözümü

EK MADDE 2- Yüklenici veya idareler, sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar nedeniyle yargılama veya Sayıştay incelemesine konu edilmemiş olmak şartıyla anlaşmazlığın çözümü için Yüksek Fen Kuruluna başvurabilirler.

Yüklenici itirazları, sözleşmeyi düzenleyen idarelere, kesin kabul aşaması tamamlanıncaya kadar yazılı olarak yapılır. Bu itirazlar, ilgili idareler tarafından en geç otuz gün içinde Yüksek Fen Kuruluna gönderilir. Yüksek Fen Kurulu, itirazları en geç altmış gün içinde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre inceleyerek karara bağlar ve bu kararlar ilgili idaresince uygulanır.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30- 16/6/2005 tarihli ve 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve fıkra da yer alan “kuruluşları ile lisans sahibi harita ve kadastro mühendislerinin” ibaresi “kuruluşlarının” şeklinde değiştirilmiştir.

“Lisanslı harita ve kadastro mühendisleri, bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerini yürüttükleri süre içerisinde serbest harita ve kadastro mühendislik ve müşavirlik faaliyeti yürütemez, ayrıca harita ve kadastro mühendislik müşavirlik hizmetlerini yerine getiren şirketlere ortak olamazlar.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31- 5368 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Lisanslı mühendisin altmış beş yaşını doldurmuş olması,”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Gökan Bey söz istediler.

Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Mustafa Bey’den, ben, 65 yaşını doldurmuş olmasının yasa teklifine girmiş olmasının gerekçesinin nereden kaynaklandığını öğrenmek istiyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kamu hizmeti olduğu için, memurlarda 65 yaş sınırı var ya, oradan hareketle. Diğer türlü, ölene kadar devam ediyor, alttan gelenlere yer kalmıyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ama bunlar devlet memuru değil.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ama kamu hizmeti yapıyor, yasaya göre kamu hizmeti yapıyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bir açıklama yapar mısınız. Yani yapı denetim firmalarına neden o zaman bu yükümlülüğü getirmiyorsunuz? Onlar da kamu adına denetim hizmeti yapıyorlar. Kanuni gerekçesini öğrenelim ki...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – LİHKAB kuruluşları, lisanslı kadastro büroları, aslında aynı zamanda Tapu Kadastro’nun yaptığı işi yapıyorlar; dolayısıyla da bir hakkaniyet oluşması açısından, Tapu Kadastroda çalışan memurlar 65 yaşında emekli oluyor, bunlar da bu vesileyle emekli oluyorlar.

Ayrıca, biraz da kazanılmış hak gibi bu. Yeni gelen arkadaşlara, alttan gelecek olan arkadaşlara da yer açılması açısından da uygun olduğunu düşünüyoruz Başkanım.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ben bir kez daha soruyorum: Yasal açıdan LİHKAB’da görev yapan harita mühendisleri kamu adına bu denetim işlemini yapıyorlar; yapı denetim firmaları da belediyelerin ve Bakanlığın yapması gereken kamusal denetimi devlet adına, belli bir imza karşılığında, yetkiyle yapıyorlar. Peki, bunlarla ilgili neden aynı biçimde bir düzenleme gelmiyor? Şimdi, Yapı Denetim Yasası’nı görüşüyoruz...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İlyas Bey, buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yapı denetimde şirket var, şahıslar yok; şirket orada muhatap olan, burada direkt şahıs muhatap. İlyas Şeker olarak, lisanslı harita mühendisliği belgesi almışsam bana bağlı o, benim şirketimle bir ilgisi yok. Dolayısıyla o işi yaptığı süre içerisinde herhangi bir sıkıntı, problem olduğu zaman devlet memurları gibi yargılanıyor. Aynı zamanda, her yıl Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından düzgün bir şekilde teftiş ediliyor bunlar, yaptıkları işlemlere ilişkin normal, rutin teftiş geçiriyorlar; yapı denetimde böyle bir şey yok yani bu farklı, bayağı farklı. Mühendis olarak bu kadar açıklıyorum yani.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Başka işlerle de uğraşamıyorlar.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Tabii, başka işle de uğraşamıyorlar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Gökan Bey, biraz da gençlerin önünü açmak için.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Gerekçesini öğrenmeye çalışıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 31’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32-5368 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, bu maddenin yayımı tarihinde lisanslı mühendislik faaliyetini sürdürenler hakkında bu maddenin yayımı tarihinden iki yıl sonra uygulanır.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlıkça” ibaresi “İçişleri Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 5543 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ç) Anasız ve babasız bekar kardeş çocuklar birlikte ve eşit hisselerle; bekar kardeşi olmayan ya da tek kalan çocuklar başlı başına,”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 35- 5543 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “muamelesinden” ibaresi “ve kadastro işlemlerinden” şeklinde, “katkı payı” ibaresi “hizmet bedeli” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Bu Kanun hükümlerine göre yapılacak yapılara ilişkin ruhsat ve izinler, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan bina inşaat harcı ve imarla ilgili harçlardan muaftır. Ayrıca, bu yapılara ilişkin belediyece ve il özel idaresince verilen hizmetlerden ücret alınmaz.”

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkanım, burada bir açıklama rica ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Demir, yasada tabii, İskân Kanunu’nun 8’inci maddesinde yapılması teklif edilen değişiklik... Burada kastedilen Türk soyundan gelen, Türk anne babadan doğan, Türk kültürüne bağlı göçmenlerle birlikte son zamanlarda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçmiş olan, Türk kültürüne de bağlı olduğunu iddia ettiğimiz Suriyelilerle ilgili de bir düzenlemeyi kapsıyor mu, bir açıklama yapar mısınız. Nedir bu? Yani neden bunu bu imar yasasının içine ilave olarak getirdik?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Demir Bey’e mi soruyoruz?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Evet, evet.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Şimdi, özellikle, bu konu gündeme geldi, bununla ilgili de çalışma yapıldı. Kesinlikle, Türk soyundan gelen ve İskân Kanunu kapsamında yerleşen yeni vatandaşlarımızın önünü açmak için; daha doğrusu, kamunun tanıdığı imkânlar dışında, kendi imkânlarıyla da konut yaptıklarında yüzde 7 ile yüzde 10 arasında değişik isimler adı altında hizmet bedelleri ödüyorlar; işte, bu hizmet bedellerinden muaf olsunlar diye getirilmiş bir kanun teklifidir. Türk soyundan gelenler içindir bu, bunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, burada tabii, yeni bir polemik açmak açısından söylemiyorum ama Türkiye Cumhuriyeti’ne vatandaşlık bağıyla bağlı olan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık numarası alan herkes yasa önünde Türk olarak sayılıyor. Ancak “Türk soyundan gelmiş olmak” terimi, yabancı bir ülkeden Türkiye’ye gelenler açısından bakıldığında, özellikle, kendisini Kürt olarak tanımlayan ve akrabaları da, kan bağı olan insanların da -güneydoğuda, Suriye’de, Irak’ta yaşayanlar olabilir- Türk vatandaşlığına geçmeleri durumunda bu “soy” sözcüğü bir sıkıntı yaratmaz mı? Yani bunun yerine “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyla kan bağı olanlar” biçimindeki bir düzenleme çok daha geniş bir kapsayıcılığı ifade etmez mi diye sormak istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ahmet Bey, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KÜÇÜKLER – Sayın Başkanım, burada özellikle, İskân Kanunu’nun “Türk soyu” ifadesi şöyle, okumak istiyorum; kanunun 3’üncü maddesi “Tanımlar”da şunu ifade ediyor: “Göçmen: Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, yerleşmek amacıyla tek başına veya toplu halde Türkiye’ye gelip bu Kanun gereğince kabul olunanlardır.” Dolayısıyla, buradaki ifade de “Göçmen olarak kabul edilemeyecekler” içinde yine, 4’üncü maddede şunu belirtiyor: “Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olmayan yabancılar ile Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı bulunup da sınır dışı edilenler ve güvenlik bakımından Türkiye’ye gelmeleri uygun görülmeyenler göçmen olarak kabul edilmezler.” Dolayısıyla, bizim kanunumuz, İskân Kanunu, Türk soyu ve Türk kültürüne bağlılığı esas alıyor; bu temel bir kanun. Buradaki değişiklikle, özellikle, daha çok kişinin yani bir önceki maddedeki anasız

babasız tek kişi olarak kalanların da aile olarak kabul edilip aynı imkânlardan istifade ettirilmesi amaçlanmıştı. Bakanlığımızca şu an yapılan işlemlerde tek başına kalan kişiler şu an bu imkânlardan istifade edemiyorlar. Yılların getirdiği bir sorun şu an itibarıyla. Bu madde daha önce, iki yıl önce de hazırlanmıştı ama bugün son hâli yapıldı ve Komisyona bu şekilde getirilmiş oldu efendim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, teşekkür ediyoruz.

35’inci madde üzerinde önerge yok.

35’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 36- (1) Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesiyle 3194 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin sonuna eklenen paragrafın birinci cümlesi hükümleri 1/7/2020 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Söz isteyen yok.

Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler.... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37’nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 37- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına ilişkin Nuran İmir ve Mahmut Celadet Gaydalı’nın teklifi vardı, kendileri yok ama bunu okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan teklife Yapı Denetim Kanunu’nun 2’nci maddesinin (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirildiğine dair bir maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“a) Proje müelliflerince hazırlanan yapının inşa edileceği arsa ve arazinin zemin ve temel raporlarıyla uygulama projelerinin yerinde denetimi de esas alacak şekilde, ilgili mevzuata, standartlara ve şartnamelere göre inceleyerek denetlemek, uygun olan etüt ve projeler hakkında ilgili idareye uygunluk görüşünü bildirmek.”

Nuran İmir

Mahmut Celadet Gaydalı

Şırnak

Bitlis

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Söz isteyen olmadığına göre yeni madde ihdası isteyen önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde ihdası kabul edilmemiştir.

Bu aşamada, teklifin yazımı, imla kuralları, atıfların kontrolü, maddelerin düzenlenmesi hususunda Komisyon Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tamamını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21 Ocak saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerinin yazılmasını ve Komisyon Başkanlığına ulaştırılmasını istirham ediyoruz.

Arkadaşlar, ben bu aşamada özellikle, tüm Komisyon üyelerimize katkıları nedeniyle teşekkür ederken özellikle, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun sözcülüğünü ve koordinasyonunu yapan Gökân Bey'e, yine, katkılarını esirgemeyen Akif Hamzaçebi Bey'e; yine, İYİ PARTİ milletvekillerimize; Halkların Demokratik Partisinden milletvekili, temsilci arkadaşlarımız vardı, onlara, hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Buyurun Gökân Bey.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yoğun bir tempoda çalışarak bugüne kadar görev yaptığımız dönem içinde getirilmiş olan torba yasalar açısından çerçevesi çizilmiş bir yasa teklifini burada görüştük. Katkılarımızı sunmaya çalıştık, eksik kaldığımız, bilmediğimiz kimi konularda da Bakanlık yetkilileri ve teklif sahibi tarafından da bilgilendirildik. O nedenle, herkese emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Ben, muhalefet şerhlerimizi yazmanın ötesinde, teklifin Mecliste görüşüleceği zamana kadar gerek bizlerin gerekse sizlerin yasanın daha fazla toplum yararına olması konusundaki değişiklikler konusunda grup başkan vekilleri seviyesindeki görüşmelerde de birtakım düzeltmeler yapılabilmesinin mutlaka sağlanması gerektiğine inanıyorum. Bu dönem içinde size de bize de farklı bilgiler gelecek.

Onun ötesinde, Sayın Bakan Yardımcımız buradayken -beni de dinleyebilirse- kendisinden bir konuyla ilgili bir probleme çözüm üretilmesi gerektiğini rica edeceğim. Otopark Yönetmeliği 31/12/2019 tarihinde yürürlüğe girecekti, üç ay süreyle bunun yürürlüğe girişi ertelendi. Uygun görürseniz, yönetmelikle ilgili, paydaşların ve bu konudaki uzmanların da katılacağı bir toplantıda -ister bunu Bakanlık olarak siz düzenleyebilirsiniz ister Komisyon Başkanlığı olarak siz düzenleyebilirsiniz Sayın Başkanım- görüş ve düşüncelerimizin alınmasını ve Otopark Yönetmeliği'yle ilgili, bizlere iletilen, uygulamada karşılaştığımız ve karşılaşıcağımız çok önemli problemlerin çözümü konusunda katkılarımızı sunmak istiyoruz. Bu başarılabilirse vatandaşın, proje müellifinin, müteahhidin, ilgili idare ve denetim firmalarının karşılaşıcağı sorunları yasal çerçeveye oturtarak engellemiş olacağımızı düşünüyorum, azaltmış olacağımızı düşünüyorum. Bu konuda söyleyecek çok sözümüz var; ben bu konuyla ilgili fikrimi açıklamak istedim, düşüncemi söyledim. Yetki ve bu konuyla ilgili çalışma yapma konusunda hem Sayın Bakan Yardımcısına hem Komisyon Başkanımıza topu atıyorum ben. Bu konuyla ilgili düşüncelerimizi, görüşlerimizi, katkı olarak size sunmak istiyoruz. Zaten yönetmeliğin ertelenmesindeki temel gerekçenin de uygulamada karşılaşılan sorunların hâlâ çözülüyor olmasından kaynaklandığını belirtmek istiyorum.

Onun ötesinde de yasa teklifinin Komisyonumuza gelmesinde öncülük eden Sayın Demir'e de teşekkür ediyorum.

Tüm Bakanlık çalışanlarına da emeklerinden dolayı saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Son sözü Mustafa Demir Bey'e vereceğiz ama Mustafa Bey bir saniye.

Şimdi, bugün Ulaştırma Bakanlığımızın çok sıkışık anına denk geldi aslında, iyi bir istişare olacaktı ama Cahit Bey -çok nezaketli bir insandır- “Tekrar bu buluşmayı gerçekleştirelim, daha rahat bir ortamda arkadaşlarımızla tekrar müzakere edelim.” diye ifade etti.

Şimdi, yerel yönetimlerle ilgili de bir teklif çalışması var, teklif hazırlanıyor, çeşitli kuruluşlarla görüşülüyor. Orada Türkiye Belediyeler Birliğinden arkadaşlarımız da vardı, onlar da katılıyor, belediye başkanları görüşlerini beyan ediyor, şu ana kadar alınmamışsa bile bütün büyükşehir belediye

başkanlarından görüş alınmaya devam edilecek. Özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığından da katılımcılar var, milletvekillerimiz koordine ediyor ama yerel yönetimlerle ilişkili olan herkesin görüşleri alınıyor. Tam bu aşamada Çevre ve Şehircilik Bakanlığının da düşüncelerini milletvekillerimize arz etmesi, paylaşması adına Komisyon üyelerimiz ile Sayın Bakanımızı ve Bakanlık bürokrasisini mutlaka bir buluşturalım, değil mi? Siz de onu arzu edersiniz.

Sayın Bakan Yardımcımız, bunu Bakan Bey'e iletirseniz, onların da görüşünü milletvekilleri olarak, Komisyon üyeleri olarak almış oluruz. Yani aslında hiçbir söz boşa gitmiyor. Yani her söylenen yapıcı söz, hakaret olmaması şartıyla... Biraz dikkatli bir üslup da kullanmak gerekiyor. Burada o nezaket kaybolmuyor, Komisyonumuzda; o önemli bir şey. Yeniden de değerlendirilebiliyor. Son karar Genel Kurulda veriliyor. Grup Başkan Vekillerinin bu konuda mutabakatı sonuç doğuruyor. Bütün buradaki tartışmalar mutlaka iletiliyor, onu belirteyim. Daha önceki, Komisyonumuzdan geçen son kanunda çok hızlı birtakım kararlar almıştık. Bir de Danışma Kurulu kararıyla süre falan da öngörülmemişti, çalışma süresi de olmamıştı, özellikle muhalefet milletvekillerimiz adına, buradaki teklifler dikkate alınarak bir kısmı değerlendirildi, malumunuz. Bunu da belirtmek istedim.

Mustafa Demir Bey, size de teşekkür ediyoruz. Ben de biliyorum, çok meşgul olmanıza rağmen, gerçekten, haftalarca, birçok arkadaşımızla birlikte mesai verdiniz bu konuda.

Söz size geçmiş durumda, buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir defa, başta şahsınıza teşekkür ediyorum. Eğer başından başlarsak, başta şahsınıza teşekkür ediyoruz, hem Komisyondan önceki çalışmalarda başımızda bulundunuz, Mehmet Muş Bey'le birlikte, sizin riyasetinizde bu çalışmaları gerçekleştirdik ve o zaman diliminde İlyas Bey, Hulusi Bey, Recep Bey -aynı zamanda bizim Komisyon üyelerimiz- Necip Bey -Abdullah Bey burada mı bilmiyorum- Abdullah Bey, Selahattin Minsolmaz ve Ramazan Can Bey'e bütün arkadaşların huzurunda verdiği emekler için teşekkür ediyoruz. Ayrıca, burada tüm Komisyon üyelerine de süreç içerisinde gösterdikleri destek, samimi gayret ve şahsınızın da gösterdiği demokratik tavır açısından herkese müteşekkirim.

Hayırlı olsun, önemli bir teklifti. Uzun süredir, ben biliyorum ki- yani evet, bize nasip olduğunu düşünüyorum- yıllardır bunun üzerinde büyük bir emek var. Bizden önceki milletvekili arkadaşlarımızın, bürokratların uzun süredir, dört, beş, altı yıldır üzerinde çalıştıkları ama bize nasip olan bir çalışmanın Komisyon açısından nihayetine geldik.

Ben, emeği geçen tüm arkadaşlara, şüphesiz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ve diğer Bakanlıkların ilgili bürokratlarına, Sayın Bakan Yardımcımıza ve bütün arkadaşlara huzurunuzda teşekkür ediyorum, sağ olun var olun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Tabii, aynı zamanda Kıbrıs vatandaşı olan ve Komisyonumuzun çok kıymetli üyesi olan -sabah da Kıbrıs'la ilgili konuşmalar geçmişti- Ahmet Bey'e de ayrıca teşekkür ediyoruz.

Toplantımızı tamamladık, hayırlı olsun.

Kapanma Saati: 18.06